

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İÇ MİMARLIK ANABİLİM DALI

DEĞİŞEBİLİRLİK KAVRAMININ DIŞA KAPALI KONUT SİTELERİNDE
İNCELENMESİ: TRABZON ARMADA RESİDENCE ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Seda YAZICI

KASIM 2025

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İÇ MİMARLIK ANABİLİM DALI

DEĞİŞEBİLİRLİK KAVRAMININ DIŞA KAPALI KONUT SİTELERİNDE
İNCELENMESİ: TRABZON ARMADA RESİDENCE ÖRNEĞİ

Seda YAZICI

ORCID:

Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde
"YÜKSEK İÇ MİMAR"
Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 09 / 10 / 2025

Tezin Savunma Tarihi : 21 / 11 / 2025

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Özge İSLAMOĞLU

ORCID :

Trabzon 2025

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**İç Mimarlık Anabilim Dalında
Seda YAZICI Tarafından Hazırlanan**

**DEĞİŞEBİLİRLİK KAVRAMININ DIŞA KAPALI KONUT SİTELERİNDE
İNCELENMESİ: TRABZON ARMADA RESİDENCE ÖRNEĞİ**

**başlıklı bu çalışma, Enstitü Yönetim Kurulunun 23 / 10 / 2025 gün ve 2125 sayılı
kararıyla oluşturulan jüri tarafından yapılan sınavda
YÜKSEK LİSANS TEZİ
olarak kabul edilmiştir.**

Jüri Üyeleri

Başkan : Prof. Dr. Funda KURAK AÇICI

Üye : Doç. Dr. Özge İSLAMOĞLU

Üye : Doç. Dr. Armağan Seçil MELİKOĞLU EKE

**Prof. Dr. Asim KADIOĞLU
Enstitü Müdürü**

ÖNSÖZ

“Değişebilirlik Kavramının Dışa Kapalı Konut Sitelerinde İncelenmesi: Trabzon Armada Residence Örneği” isimli bu tez Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Programı’nda hazırlanmıştır.

Tez çalışmam boyunca hiçbir desteğini esirgemeyen ve bilim insanı olma yolundaki ilk adımlarımı atarken kıymetli bilgileriyle ve tecrübesiyle yolumu aydınlatan danışman hocam Sayın Doç. Dr. Özge İSLAMOĞLU’na teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca, yapıcı eleştirileri ve önerileri ile tezime büyük katkıları bulunan saygıdeğer hocalarım Sayın Prof. Dr. Funda KURAK AÇICI ve Sayın Doç. Dr. Armağan Seçil MELİKOĞLU EKE’ ye teşekkür ederim.

Tez çalışması sürecinde bana desteklerini esirgemeyen İç Mimarlık Bölümü’ndeki tüm değerli hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma sürecinde bana gerekli verileri sağlayan ve desteğini esirgemeyen Armada Residence proje ekibine, site sakinlerine ve özellikle alan çalışmamda desteklerini esirgemeyen Armada Residence çalışanlarından Özkan VATAN’a teşekkür ederim.

Son olarak, doğduğum günden beri elimi hiç bırakmayan, hayatım boyunca aldığım tüm kararlarda bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım ve her kararında arkamda olan, maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve bugünlere gelmemde en büyük paya sahip olan annem Ayşe ALTUNTAŞ ve babam Recep ALTUNTAŞ’a, kardeşlerim Nihal YILMAZ, Nesrin UZUN, Gülseren ÇAVDAROĞLU ve Emine KİBAR’a, son olarak bu süreçte büyük bir sabır ve özveriyle yanımda olan eşim Hüseyin YAZICI ve canım oğlum Mustafa Kemal YAZICI’ ya sonsuz teşekkür eder, minnettarlığımı sunarım.

Bu tez çalışmasının bundan sonraki çalışmalara katkı sağlamasını temenni ederim.

Seda YAZICI

Trabzon 2025

TEZ ETİK BEYANNAMESİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Değişebilirlik Kavramının Dışa Kapalı Konut Sitelerinde İncelenmesi: Trabzon Armada Residence Örneği” başlıklı bu çalışmayı baştan sona kadar danışmanım Doç. Dr. Özge İSLAMOĞLU’nun sorumluluğunda tamamladığımı, verileri/örnekleri kendim topladığımı, deneyleri/analizleri ilgili laboratuvarlarda yaptığımı/yaptırdığımı, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallara uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim. 21/11/2025

Seda YAZICI

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ	III
TEZ ETİK BEYANNAMESİ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZET	VI
SUMMARY	VII
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	VIII
TABLolar DİZİNİ.....	IX
SEMBOLLER VE KISALTMALAR DİZİNİ	XI
1. GENEL BİLGİLER	1
1.1. Giriş.....	1
1.2. Çalışmanın Amacı ve Varsayımları	5
1.3. Konut Kavramı	5
1.4. Dışa Kapalı Konut Kavramı, Özellikleri ve Gelişimi	9
1.5. Kullanıcı Gereksinimleri	14
1.6. Kullanıcı Memnuniyeti.....	17
1.7. Esneklik ve Değişebilirlik Kavramı	19
1.8. Konut İç Mekânında Değişebilirlik.....	24
2. YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	30
2.1. Çalışmanın Yöntemi.....	30
2.2. Çalışma Alanına Ait Veriler.....	33
2.3. Örneklem Alanın Belirlenmesi.....	38
3. BULGULAR.....	40
3.1. Mevcut Durumun Tespitine Yönelik Bulgular.....	40
3.2. Yapılan Değişikliklerin Tespitine Yönelik Bulgular	68
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	110
5. KAYNAKLAR	118
ÖZGEÇMİŞ	

Yüksek Lisans Tezi

ÖZET

DEĞİŞEBİLİRLİK KAVRAMININ DIŞA KAPALI KONUT SİTELERİNDE İNCELENMESİ: TRABZON ARMADA RESİDENCE ÖRNEĞİ

Seda YAZICI

Karadeniz Teknik Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
İç Mimarlık Anabilim Dalı
Danışman: Doç. Dr. Özge İSLAMOĞLU
2025, 126 Sayfa

Değişebilirlik kavramı, mevcut mekânın yeni fonksiyonları taşıyabilmesi, sürekliliği, büyüyebilmesi ve farklı gereksinimlerin karşılanabilmesiyle açıklanmakta ve özellikle konutlarda büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma değişebilirlik kavramının konut tasarımında önemli bir tasarım kriteri olduğu, konutlarda kullanıcı özellikleri, gereksinimleri ve isteklerine bağlı olarak mekânsal değişikliklerin gerekliliği üzerine kurgulanmıştır. Bu kurgu dâhilinde Trabzon kentinde yer alan Armada Residence konut projesi üzerinden konutta değişebilirlik kavramının mekânsal düzeyde irdelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın yöntemi dört aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada literatür araştırılması yapılarak kuramsal çerçeve oluşturulmuştur. İkinci aşamada çalışma alanına ait verilere yer verilmiş ve belirlenen örneklemdeki özgün konut ve değişiklik yapılan konutların tespiti yapılmıştır. Üçüncü aşamada elde edilen veriler dâhilinde özgün ve değişiklik yapılmış konut planları tablolara işlenmiş, incelenen konutlarda ne tür değişikliklerin yapıldığı, hangi alanların sıklıkla değişip/dönüştüğüne yönelik analizlere yer verilmiştir. Çalışmanın dördüncü aşamasında yapılan analizlerden yola çıkarak, değişikliklerin mekânın kullanılabilirliği açısından değerlendirilmesi yapılmış ve yeni yapılacak konutlara ilişkin değişebilir tasarım önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Konut, Dışa kapalı konut, Esneklik, Değişebilirlik, Kullanıcı gereksinimi.

Master Thesis

SUMMARY

ADAPTABILITY IN GATED RESIDENTIAL COMPLEXES: THE CASE OF TRABZON ARMADA RESIDENCE

Seda YAZICI

Karadeniz Technical University
The Graduate School of Natural and Applied Sciences
Interior Architecture Program
Supervisor: Assoc. Prof. Özge İSLAMOĞLU
2025, 126 Pages

The concept of changeability refers to the ability of a space to accommodate new functions, maintain continuity, expand, and respond to different requirements, and it is particularly important in residential environments. This study is based on the premise that changeability is a key design criterion in housing design and that spatial modifications are necessary depending on users' characteristics, needs, and preferences. Accordingly, the study aims to examine the concept of changeability at the spatial level through the Armada Residence housing project located in Trabzon. The methodology of the study consists of four stages. First, a literature review was conducted to establish the theoretical framework. Second, data related to the study area were presented, and original and modified dwellings within the selected sample were identified. Third, original and modified dwelling plans were analyzed to determine the types of modifications made and the spaces most frequently transformed. Finally, based on these analyses, the modifications were evaluated in terms of spatial usability, and design recommendations for future changeable housing were proposed.

Key Words: Housing, Gated residential housing, Flexibility, Changeability, User requirements.

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1. Beykoz Konakları, İstanbul	11
Şekil 2. Platin Sitesi, İstanbul	12
Şekil 3. Mashattan Konakları, İstanbul.....	12
Şekil 4. Beysu Konakları, Ankara.....	13
Şekil 5. Esneklik ve değişimin ilişkisi	23
Şekil 6. Esnek konut örnekleri	25
Şekil 7. Le Corbusier Domino ve Citrohan Evi.....	26
Şekil 8. Çalışma strüktürü.....	31
Şekil 9. Armada Residence konut projesi konumu, uydu görüntüsü ve dış mekân	33
Şekil 10. Armada Residence konut projesi -Trabzon	34
Şekil 11. Armada Residence konut projesinde yer alan fitness, kafeterya ve lobi görünüşleri	34
Şekil 12. Örnekleme alanı seçilen Armada Residence A ve C konut blokları	39
Şekil 13. Örnek konut iç mekân görselleri.....	39
Şekil 14. Konut birimlerinde meydana gelen değişimin sayısal analizi	108
Şekil 15. Konut tiplerinde (oda sayısına göre) meydana gelen değişimin sayısal analizi.....	109

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 1.	Armada Residence konut projesinde yer alan bloklara ait genel özellikler	35
Tablo 2.	Armada Residence konut bloklarında yer alan plan tiplerinin dağılımı	37
Tablo 3.	A konut bloğunda yer alan plan tipleri	41
Tablo 4.	A konut bloğu Tip-1 özgün konut özellikleri	42
Tablo 5.	A konut bloğu Tip-2 özgün konut özellikleri	43
Tablo 6.	A konut bloğu Tip-3 özgün konut özellikleri	44
Tablo 7.	A konut bloğu Tip-4 özgün konut özellikleri	45
Tablo 8.	A konut bloğu Tip-5 özgün konut özellikleri	46
Tablo 9.	A konut bloğu Tip-6 özgün konut özellikleri	47
Tablo 10.	A konut bloğu Tip-7 özgün konut özellikleri	48
Tablo 11.	A konut bloğu Tip-8 özgün konut özellikleri	49
Tablo 12.	A konut bloğu Tip-9 özgün konut özellikleri	50
Tablo 13.	A konut bloğu tiplere göre mekânsal dağılım	51
Tablo 14.	C konut bloğunda yer alan plan tipleri	52
Tablo 15.	C konut bloğu Tip-1 özgün konut özellikleri	53
Tablo 16.	C konut bloğu Tip-2 özgün konut özellikleri	54
Tablo 17.	C konut bloğu Tip-3 özgün konut özellikleri	55
Tablo 18.	C konut bloğu Tip-4 özgün konut özellikleri	56
Tablo 19.	C konut bloğu Tip-5 özgün konut özellikleri	57
Tablo 20.	C konut bloğu Tip-6 özgün konut özellikleri	58
Tablo 21.	C konut bloğu Tip-7 özgün konut özellikleri	59
Tablo 22.	C konut bloğu Tip-8 özgün konut özellikleri	60
Tablo 23.	C konut bloğu Tip-9 özgün konut özellikleri	61
Tablo 24.	C konut bloğu Tip-10 özgün konut özellikleri	62
Tablo 25.	C konut bloğu Tip-11 özgün konut özellikleri	63
Tablo 26.	C konut bloğu Tip-12 özgün konut özellikleri	64
Tablo 27.	C konut bloğu Tip-13 özgün konut özellikleri	65
Tablo 28.	C konut bloğu Tip-14 özgün konut özellikleri	66
Tablo 29.	C konut bloğu tiplere göre mekânsal dağılım	67
Tablo 30.	A konut bloğu (Tip-2) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri	70

Tablo 31.	A konut bloğu (Tip-2) değişiklik yapılmış 2. konut planı özellikleri.....	71
Tablo 32.	A konut bloğu (Tip-3) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	72
Tablo 33.	A konut bloğu (Tip-3) değişiklik yapılmış 2. konut planı özellikleri.....	73
Tablo 34.	A konut bloğu (Tip-3) değişiklik yapılmış 3. konut planı özellikleri.....	74
Tablo 35.	A konut bloğu (Tip-3) değişiklik yapılmış 4. konut planı özellikleri.....	75
Tablo 36.	A konut bloğu (Tip-4) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	76
Tablo 37.	A konut bloğu (Tip-5) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	77
Tablo 38.	A konut bloğu (Tip-6) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	78
Tablo 39.	C konut bloğu (Tip-2) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	79
Tablo 40.	C konut bloğu (Tip-2) değişiklik yapılmış 2. konut planı özellikleri.....	80
Tablo 41.	C konut bloğu (Tip-2) değişiklik yapılmış 3. konut planı özellikleri.....	81
Tablo 42.	C konut bloğu (Tip-2) değişiklik yapılmış 4. konut planı özellikleri.....	82
Tablo 43.	C konut bloğu (Tip-3) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	83
Tablo 44.	C konut bloğu (Tip-3) değişiklik yapılmış 2. konut planı özellikleri.....	84
Tablo 45.	C konut bloğu (Tip-3) değişiklik yapılmış 3. konut planı özellikleri.....	85
Tablo 46.	C konut bloğu (Tip-4) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	86
Tablo 47.	C konut bloğu (Tip-4) değişiklik yapılmış 2. konut planı özellikleri.....	87
Tablo 48.	C konut bloğu (Tip-4) değişiklik yapılmış 3. konut planı özellikleri.....	88
Tablo 49.	C konut bloğu (Tip-4) değişiklik yapılmış 4. konut planı özellikleri.....	89
Tablo 50.	C konut bloğu (Tip-5) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	90
Tablo 51.	C konut bloğu (Tip-5) değişiklik yapılmış 2. konut planı özellikleri.....	91
Tablo 52.	C konut bloğu (Tip-5) değişiklik yapılmış 3. konut planı özellikleri.....	92
Tablo 53.	C konut bloğu (Tip-6) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	93
Tablo 54.	C konut bloğu (Tip-6) değişiklik yapılmış 2. konut planı özellikleri.....	94
Tablo 55.	C konut bloğu (Tip-14) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri.....	95
Tablo 56.	A konut bloğunda yapılan değişikliklerin tiplere göre analizi-1	104
Tablo 57.	A konut bloğunda yapılan değişikliklerin tiplere göre analizi-2	105
Tablo 58.	C konut bloğunda yapılan değişikliklerin tiplere göre analizi-1	106
Tablo 59.	C konut bloğunda yapılan değişikliklerin tiplere göre analizi-2	107

SEMBOLLER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Ark.	: Arkadaşları
K. Yer Alan B.	: Konutta yer alan birimler
K. Yer Almayan B.	: Konutta yer almayan birimler
İptal E.B.	: İptal edilen birimler
Değişiklik Y.B.	: Değişiklik yapılan birimler

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Giriş

Konut, insanların temel gereksinimlerinden olan barınma ihtiyacını karşılayan; fiziksel, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlara yanıt verecek nitelikte bir yaşam alanıdır (Özkan, 1981). Yalnızca bir barınak olmanın ötesinde, bireylerin yaşam biçimlerini, sosyo-kültürel değerlerini ve kişisel tercihlerini yansıtan konutlar; kullanıcıların gündelik yaşantılarının büyük bölümünü geçirdiği önemli mekânlardır (Alga, 2005; Kilerci, 2003). Konut mekânlarının tasarımında; kullanıcıların ekonomik durumu, demografik yapısı, kültürel geçmişi ve yaşam tarzı gibi faktörler belirleyici rol oynamaktadır (İpek, 2023). Bu nedenle konut yapıları hem bireysel yaşamı hem de toplumun sosyo-kültürel yapısını yansıtan fiziksel göstergeler olarak değerlendirilmektedir (Azıtepe & Şimşek Tolacı, 2020).

Günümüzde konutlar, sadece barınma amacıyla değil, aynı zamanda bireyin statü göstergesi olarak da işlev kazanmaktadır. Sanayi Devrimi ile beraber 20. yüzyılın ikinci yarısında ekonomide görülen değişimlerin sonucunda şehirlerde meydana gelen ayrışmanın ve kopuşun mekânsal etkisi olarak dışa kapalı konut yerleşmeleri oluşmuştur (Ercan, 2021). Özellikle kentleşmenin yoğunlaştığı alanlarda, güvenlik, mahremiyet ve konfor beklentileriyle gelişen dışa kapalı konut yerleşmeleri, zamanla standart planlamalarla şekillenmiş ve farklı kullanıcı ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalmaya başlamıştır. Dışa kapalı konut yerleşmeleri; parmaklıklar, duvarlar veya bariyerlerle çevrelenmiş, güvenlik sistemleriyle güçlendirilmiş, kamuya açık olmayan, kendine ait özel yönetimi tarafından yönetilen, denetimli bir girişe sahip, yerleşmeler şeklinde tanımlanmaktadır (Tümer, 2006). Bu tür yerleşmeler, bünyesinde sosyal tesisler, spor tesisleri, kapalı-açık otopark, çocuk oyun alanları, kapalı-açık yüzme havuzu, yeşil alanlar gibi birçok olanağı barındırmaktadır (Bodamyalı, 2018).

Kullanıcılar kişisel özelliklerinin yanı sıra bulundukları mekânda davranışlarına etki eden farklı beklentilere de sahip olmaktadır (Hasgöl & Özsoy, 2016). Kullanıcı gereksinimlerini; tasarımı yapılmış bir binanın kullanıcıları memnun edecek hedeflerine, özel koşullarına ve içinde gerçekleştirdiği eylemlerine ait önceden belirlenmiş kriterler şeklinde tanımlamak mümkündür (Şener, 1983). İnceoğlu (1982) ve Atasoy (1973) kullanıcı gereksinimlerini kişilerin eylemlerini en doğru biçimde karşılayabilmesi için gerekli

koşullar şeklinde ifade etmektedir. Kullanıcılarının konutlarından talepleri, yaşam şekilleri, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarına cevap alabilmesinin yanı sıra beklenti ve isteklerinin karşılanıyor olabilmesi kullanıcı memnuniyetinin konutta önemli bir göstergesi sayılmaktadır (İslamoğlu, 2022).

Kullanıcıların yaşam biçimleri ve aile yapıları zamanla değişmekte; dolayısıyla mekâna dair beklentiler de dönüşmektedir. Ancak mevcut konutlar bu değişime her zaman uyum sağlayamamaktadır. Bu bağlamda, esneklik ve değişebilirlik kavramları, konut tasarımlarında kullanıcı gereksinimlerini karşılayabilecek niteliklerin kazandırılması açısından önem taşımaktadır. Herhangi bir dış gücün etkisiyle eğrilmek, uzamak, kısalmak gibi şekil değişikliklerine uğrayıp, etkinin ortadan kalkmasıyla eski halini alabilme özelliği esnek kavramı (Hasol, 1988), cismin uğradığı değişime karşı yeniden eski haline dönme özelliği, dönüşebilme-değişebilme isteği esneklik kavramı olarak tanımlanmaktadır (Diker, 2021). Değişebilirlik kavramı ise var olan bir durumdan farklı bir duruma ya da şekle girebilir olmak, dönüşebilirlik anlamına gelmektedir (Yakın, 2018). Mekânda değişebilirlik ve esneklik kavramları, aynı mekânın farklı kullanıcılar tarafından kendi gereksinimlerine uygun olarak şekillendirip, kendilerine daha kullanışlı bir mekân haline getirebilmeleri ile sağlanmaktadır (Süvari & Çeliktepe, 2023).

Bu çalışmanın temel amacı, dışa kapalı konut sitelerinde değişebilirlik kavramının kullanıcı tercihleri üzerindeki etkisini değerlendirmektir. Örnek alan olarak seçilen Trabzon Armada Residence konutları üzerinden yürütülen analizler ile bu yerleşim alanında kullanıcıların ne tür değişiklikler yaptığı, hangi alanlara müdahale ettiği ve değişebilirliğin ne ölçüde tasarıma entegre edilebildiği araştırılmıştır.

Konut tasarımında kullanıcı ihtiyaçlarına yanıt verebilen, zamana ve yaşam döngüsüne uyum sağlayabilen esnek yapılar oluşturmak, mekânın sürdürülebilirliği ve kullanıcı memnuniyeti açısından büyük önem taşımaktadır. Kullanıcının kendi yaşam biçimine uygun düzenlemeler yapabilmesi, hem fiziksel hem de psikolojik anlamda tatmin düzeyini artırmakta, bu da yapıların uzun ömürlü kullanımını desteklemektedir.

Bu çalışmanın sonuçları, konut kullanıcılarının değişen gereksinimlerine yanıt verecek değişebilir tasarım stratejilerinin oluşturulmasına katkı sağlayarak, mimari tasarım sürecinde kullanıcı odaklı yaklaşımın önemini ortaya koyacaktır.

Araştırmada hem literatür taraması hem de mekân analizi yöntemleri kullanılmıştır. Öncelikle konut, dışa kapalı konut yerleşmeleri, kullanıcı gereksinimleri, kullanıcı memnuniyeti, değişebilirlik ve esneklik kavramları ile konut iç mekânında değişebilirlik

üzerine teorik bir çerçeve oluşturulmuştur. Ardından, Trabzon'da yer alan Armada Residence yerleşkesinde özgün durum ve kullanıcıların yaptığı mekânsal değişiklikler incelenmiştir.

Yapılan literatür araştırmaları kapsamında belirtilen konuları ele alan farklı çalışmalara rastlanmıştır. Özellikle konutlarda esneklik ve değişebilirlik konuları üzerine birçok farklı çalışma ile karşılaşmıştır. Bu çalışmalar:

-Özkan (1998), tezinde esneklik, uyabilirlik, değişebilirlik kavramlarını ele alarak toplu konutlarda esneklik gereksinmesini oluşturan nedenler ve planlamaya etkilerini, konut performansını sağlamaya yönelik olarak esneklik - zaman- kullanıcı gereksinimleri ilişkisi açısından irdelenmiştir.

-Uzel (2001), yapmış olduğu tez çalışmasında esnek ve adapte olabilir konut tasarımlarında, farklı mimari süreçler içerisinde dikkat edilmesi gereken ana noktaları ortaya koyan, tasarımcıya yardımcı olabilecek bir rehber geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda konut tasarımında kullanıcının etkisini ve mimaride esneklik kavramıyla ilgili sorunları araştırmış, esneklik içeren mevcut konut yaklaşımlarını tasarım, planlama, programlama, yapım ve kullanım aşamaları kapsamında analiz ederek konut tasarımlarında esneklik için ortak kriterler belirlemiştir.

- Zorlu (2004), çalışmasında müstakil konut tipini ele alarak bu konutlarda zamanla değişen kullanıcı gereksinimleri, beklentileri ve isteklerinin konuta yansımaları üzerine bir çalışma yapmıştır. Yapmış olduğu bu çalışmada literatür çalışmaları ile kavramsal bir çerçeve oluşturmuş, farklı müstakil konut sitelerindeki kullanıcılarla anketler yaparak veriler elde etmiştir. Elde ettiği verileri analiz ederek tasarımcılara tasarım önerileri sunmuştur.

- İnal (2008), ise yapmış olduğu tez çalışmasında afet sonrası kalıcı konutlardaki uyum sorunlarına işaret etmek ve bunun temel nedeni olan esneksizlikleri tespit ederek, alan çalışması ile kullanıcıların esneklik yaklaşımlarını belirlemeye çalışmıştır.

-Gücesan'a (2014), ait tez çalışmasında ise esneklik kavramının konutlarda irdelenmesi ve İstanbul metropolünden seçilen esnek tasarımlı konut projesi ile standart tasarımlı esnek tasarım yaklaşımı barındırmayan konut projeleri üzerinden karşılaştırmalı analizi yapılarak, insanların zamanla değişen ve kişiden kişiye göre farklılık gösteren dinamik ihtiyaçlarının karşılanması noktasında esneklik kavramı çözüm olarak ortaya konulmaktadır. Literatür taraması, görüşme formu ile anket yapılması, fotoğraflama ve gözlem yapılmasıdır. Çalışmada teorik kurguya uygun olarak plan ve tasarımlar analiz edilip kıyaslanarak sonuç elde edilmiştir.

-Diker'in (2021), tez çalışmasında kullanıcıların konut esnekliğine olan bakış açısını anlamaya çalışarak mekânsal ve işlevsel esneklik kriterlerini sağlayan konutların, esnek olmayan konutlara göre kullanıcılar tarafından tercih edilme oranını ve nedenini veriler toplayarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Yarı-deneysel olan bu çalışmada kullanıcılar açısından konutta esnekliği anlamak adına çoklu sınıflandırma tekniği kullanılmıştır. Ayrıca çalışmada, literatür taraması yapılarak esneklik parametreleri belirlenmiş, katılımcılar ile sözlü görüşmeler sonrasında fotoğraflar yardımıyla anket yapılmıştır. Elde edilen veriler analiz edilerek, yorumlanmıştır.

Kapalı konut sitelerini ele alan çalışmalarda;

-Ercan (2021), Balıkesir gibi yeni gelişen bir şehirde artan kapalı sitelerdeki konut stokunun kalitesini ve kullanıcı memnuniyetini değerlendirerek, kentteki kapalı site kullanıcılarına yöneltilecek olan anket ile beklentilerin tespit edilip bundan sonraki projelerde bu çalışmanın bir veri olarak kullanılmasını amaçlamıştır.

-Bodamyalı (2018) çalışmasında, güvenli ve kapalı bir site olan Ataköy Konakları ile düzenli planlamasıyla, sosyal tesisleri, yeşil alanları ve tarihi kültürel miras örneklerini içinde barındıran, bu konutların mekânsal ve sosyal etkileşimini araştırmaktır.

-Saygıcı (2004) üst gelir grubuna yönelik çalışmasında bu kullanıcılar için tasarlanan konut alanlarının değerlendirilmesi, ekonomik ve toplumsal değişimin sonucunda İstanbul'da ortaya çıkan yeni konut alanlarının mimariye yansıyan özelliklerinin değerlendirilmesini ve araştırılmasını amaçlamaktadır.

Verilen bu örnek çalışmaların yanı sıra birçok çalışma daha incelenmiş ve yapılan literatür araştırmaları sonucunda Trabzon Armada Residence konut projesi çalışma alanı seçilerek değişebilirlik kavramlarının dışı kapalı konut sitelerinde incelenmesi konusunda herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Bu bağlamda çalışma dört ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, konut kavramını, dışı kapalı konut yerleşmelerini, konut tasarımında kullanıcı gereksinimlerini ve memnuniyetini, esneklik ve değişebilirlik kavramlarını literatür çerçevesinde incelemektedir. İkinci bölüm, Trabzon kenti ve Armada Residence hakkında genel bilgiler sunmaktadır. Üçüncü bölüm, özgün durum ve kullanıcıların yaptığı mekânsal değişikliklerin analizlerini içermektedir. Dördüncü bölüm, analiz sonuçlarını değerlendirmekte ve kullanıcı ihtiyaçlarını tartışarak yeni yapılacak konutlara yönelik tasarım önerileri ve genel sonuçlara yer vermektedir.

1.2. Çalışmanın Amacı ve Varsayımları

Çalışma, konut tasarımında kullanıcı özellikleri, gereksinimleri ve isteklerine bağlı olarak mekânsal değişikliklerin gerekliliği ve bu gereksinimlerin karşılanmasında değişebilirlik kavramının önemli bir tasarım kriteri olduğu üzerine kurgulanmıştır. Bu kurgu dâhilinde araştırmanın temel amacı, mevcut dışa kapalı konut sitelerinde değişebilir kullanım olanakları ile yeni yapılacak konutlar için tasarım stratejilerini tartışmaya açarak, dışa kapalı konut sitelerinde değişebilirlik kavramının kullanıcı tercihleri üzerindeki etkisini değerlendirmektir.

Örnek alan olarak seçilen Trabzon Armada Residence projesi üzerinden yürütülen mekânsal analizler ile bu yerleşim alanında kullanıcıların ne tür değişiklikler yaptığı, hangi alanlara müdahale ettiği ve değişebilirliğin ne ölçüde tasarıma entegre edilebildiği araştırılmıştır.

Bu araştırmada 3 varsayım ortaya konmuştur.

Varsayım 1: Konutlarda yapılan değişiklikler konutun büyüklüğüyle ilişkilidir. Özellikle lüks konutlar olarak inşa edilen dışa kapalı konutlarda konut alanının büyük olması değişiklik yapılmasında olanak vermektedir.

Varsayım 2: Konutlarda yardımcı birimlerin yer alması, kullanıcıların gereksinimleri ve isteklerine bağlı olarak değişiklik yapabilmesine olanak vermektedir.

Varsayım 3: Konut mekânlarında birbiriyle ilişkili birimleri yan yana konumlandırmak, bu birimlerin herhangi birinde meydana gelecek değişiklikte diğer birimin buna olanak vermesini sağlamaktadır.

Trabzon kentinde bulunan Armada Residence konut projesinde konut bloklarında yapılan değişiklikler tespit edilmiş, bu konutlar değişebilirlik / dönüşebilirlik kapsamında incelenmiştir. Armada Residence konutlarında, konutun yapılan bu değişikliklere ne derece müsaade ettiği, değişikliklerin hangi mekânlarda yapıldığı, kullanıcıların konutta çoğunlukla hangi alanlara ihtiyaç duyduğu sorularına cevap aranarak yeni yapılacak konutlara yönelik değişebilir tasarım önerilerine yer verilmektedir.

1.3. Konut Kavramı

Konut, insanların beslenme, giyinme vb. temel gereksinimlerinden biri olan barınma gereksinimini, güvenli ve sağlıklı karşılayacak özellikleri taşıması gereken, fiziksel

büyüklikleri olan bir ortamdır (Özkan, 1981). Konut; insan yaşamının özünü barındıran, içinde konumlandığımız bir mekân, nesne ve öznenin bulunduğu, yaşanılan bir merkez olarak da tanımlanabilmektedir (Alga, 2005). Konut kavramı bireylerin diğer kişilerden ayrı bir şekilde hayatını devam ettirmesine olanak sağlayan, çevresi kapalı, tavanı örtülmüş, doğrudan dışarıya açılan, müstakil kapısı olan, genel bir yere veya koridora açılan, bir bina ya da binanın yapı parçası olarak da açıklanabilmektedir (Tokbaş & Üçışık, 2015). Konut aynı zamanda bireylerin yaşamının sosyal, kültürel ve psikolojik unsurlarının inşa edilmeye başladığı, toplumsal ilişki kurallarının ve toplumsal değerlerin kazanıldığı, konut halkının özel hayatının yanı sıra bazen de çalışmalarını devam ettirdiği fiziksel bir alan olarak da ifade edilmektedir (Kilerci, 2003). İnsanlar konutta doğar, büyür, çalışır, evlenir, çocuk büyütür yaşlanır ve ölür. Böylece insanlar, kültürel, ekonomik, sosyal ve sembolik bir düzenin parçası olarak konutun önemi ve anlamını artırmaktadırlar (Alga, 2005).

Aileler ve bireylerin en temel gereksinimlerinden biri olan barınmanın karşılandığı kavram olarak karşımıza çıkan konut; toplum için mekânsal, ekonomik ve sosyal içeriğe sahip bir olgudur (Turner, 1988). Barınma ihtiyaçlarını insanlar ilk çağlarda mağara, ağaç kovuğu gibi barınaklarda karşılamakta ve konut bu nedenle dar kapsamda insanlar için bir barınak olarak tanımlanmaktadır (Kurt, 2000). İnsanların, kendisini çevresel ve doğal etkilerden koruyacak bir barınak geliştirmesi dünya üzerindeki ilk önemli faaliyeti olarak bilinmektedir (Özcan, 1995). Bir barınağın ötesinde farklı anlamları bulunan fiziksel bileşenlerin yanı sıra sosyo-kültürel bileşenleri de içeren konutun çok yönlü bir sistem olduğu söylenebilir. İnsana ait kişisel bir mekân olarak konut, toplumun temel yaşama birimi ve insan varlığının temel simgesidir (Altun, 2010). Bu bağlamda toplumsal düzen içerisinde ele alındığında ise en küçük ölçekteki mekân birimini ifade etmektedir (Erata, 1998).

Konut, insanlık tarihinin en temel ve en eski mekân türlerinden bir tanesidir. İlk çağlardan bu yana insanlar, doğadan korunmak, toplumsal birliktelikleri sürdürebilmek ve mahremiyet sağlamak amacıyla barınma ihtiyacına cevap veren yapılar meydana getirmişlerdir (Rapoport, 1969). Tarihsel gelişim süreci içerisinde konut, toplumun gelenek ve göreneklerine, doğa koşullarına, siyasal yapının özelliklerine, kentleşme tipine, nüfus yapısı ve özelliklerine, üretim biçimi ve ilişkilerine gibi birçok nedene bağlı olarak gelişim gösteren canlı bir mekândır (İTÜ Konut Araştırma ve Eğitimi Merkezi, 2020). İlk insandan günümüz insanına gelene kadar insanoğlu, birçok fiziksel ve beyinsel değişim geçirmiştir. İnsanın doğal yaşantısı gereği, konutun evrimi de insanoğlunun evrimi ile eş zamanlı olarak gelişim göstermiştir (Aksu, 1987). İnsanlar bulundukları çağın kültürel, teknik ve toplumsal

özelliklerini mağara, kulübe, çadır, ev, apartman gibi çeşitli konut yapıları ile yansıtmışlardır (Arcan & Evcı, 1992).

Tarihsel olarak konut; etkileşim, iletişim, zaman ve mekânın planlı bir var oluş sürecidir. Konut ait olduğu topluluğun yaşam şekillerini, özelliklerini, çevresel tercihlerini ve davranış kurallarını yansıtır (Öymen Gür, 2000). Konutlar, Mezopotamya, Yunan, Antik Mısır ve Roma dönemlerinde sadece barınma değil aynı zamanda sosyal statüyü de ifade eden mekânlar hâline gelmiştir (Fletcher, 1996). Savunma amaçlı yapılar Orta Çağ'da öne çıkarken, konutlar Rönesans ve sonrasında simgesel ve estetik anlamlar kazanmıştır. Sanayi Devrimiyle beraber hızlı kentleşme ve nüfus artışı, apartmanlaşma sürecini başlatmış; modern mimarlık yaklaşımı ise standartlaşma, işlevsellik ve kitlesel üretim odaklı konut tipolojilerinin gelişmesine öncülük etmiştir (Mumford, 1961). Konutlarda evrim süreci ve değişimler hiçbir zaman duraksamayarak günümüzde de gelişmesini devam ettirmekte (Salihoğlu, 2001) ve sürdürülebilirlik, kullanıcı odaklılık ve esneklik gibi kıstaslar doğrultusunda konut anlayışı yeniden şekillenmektedir (Vale & Vale, 2000).

Konut mimari anlamda sadece bireylerin barınma gereksinimini karşılayan fiziksel bir yapı değil, aynı zamanda kullanıcılarının, sosyal ilişkilerini, yaşam tarzlarını ve kültürel değerlerini de yansıtan mekânsal bir organizasyondur (Rapoport, 1969). Çevresel, sosyal ve ekonomik etmenlerle birlikte doğal ve yapay etmenler ve farklı donatılar konut organizasyonunu etkilemektedir (İpek, 2023). Konutun planlanması, biçimlendirilmesi ve ölçeklendirilmesi; bireysel mahremiyet, işlevsellik, kullanım konforu ve estetik değerler doğrultusunda şekil almaktadır (Neufert, 2000). Konut mekân tasarımlarının şekillenmesinde kullanıcı ekonomik koşulları, demografik özellikleri, sosyal ve kültürel davranış özelliklerinden hukuksal etmenlere kadar birçok koşul yer almaktadır (İpek, 2023). Özellikle sürdürülebilir mimarlık anlayışlarının gelişmesiyle beraber, doğal aydınlatma, enerji verimliliği ve yerel malzeme kullanımı gibi kriterler de konut tasarımında zaman geçtikçe daha belirleyici olmuştur (Vale & Vale, 2000).

Konut yapıları, fiziksel çevrenin çoğunluğunu meydana getirerek toplumun ekonomik ve sosyo-kültürel yapısını yansıtmakta (Azitepe & Şimşek Tolacı, 2020) ve ülkeden ülkeye, kültürden kültüre hatta aynı ülke içerisinde değişik sosyal gruplara göre de büyük farklılıklar göstermektedir (Üstün, 2000). Farklı kültürel, coğrafi ve ekonomik şartlar konut tipolojilerinin çeşitlenmesine yol açmıştır (Oliver, 2003). Ayrıca iklim, yerel malzeme, topoğrafya, teknolojik imkânlar ve kültürel alışkanlıklar konut tipolojilerinin tasarımında belirleyici unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Tek ailenin barındığı müstakil evler,

apartmanlar, toplu konut projeleri, farklı inşaat sistemleriyle (yığma, betonarme, çelik vb.) geliştirilen konutlar ve kooperatif yapıları bu çeşitliliğin mimari yansımalarıdır (Rapoport, 1969). Ayrıca konutların yoğunluk durumlarına yönelik, bir aileli ya da çok aileli (Bayhan, 1962) kullanıcının gelir durumuna yönelik, üst düzey, alt düzey ve orta düzey gelir grubu; konutun geometrik biçimi ve işlevlerine yönelik, bağımsız, avlulu, duvar blok, nokta blok, ikiz ev, sıra ev, yalı, rezidans, apartman, gecekond, sosyal konut; konumuna yönelik, kent içi ya da kırsal; kat sayısına yönelik çok katlı ya da az olarak ele alındığı çalışmalarda literatürde yer almaktadır (Dülgeroğlu Yüksel, 1995; Özgüven, 2008; Yücel, 2008).

İnsanın barınma gereksinimini karşılayan konut içinde birçok farklı eylemi barındırır. Bu eylemler kullanıcının özellikleri, gereksinimleri, yaşam biçimi, sosyo-ekonomik özellikler vb. farklı etkenlere bağlı olarak değişmekte ve çeşitlenmektedir (Zorlu, 2004). Konut tasarımında kullanıcı ihtiyaçlarının doğru analiz edilmesi, yapının yaşanabilirliği ve işlevselliği açısından temel bir öncelik sayılmaktadır (Lawson, 2005). Kullanıcı konutu tanımlayan bir unsur aynı zamanda içinde yaşamını sürdüren bir organizma olarak ele alınmalı ve konutu, ona anlam veren kullanıcısıyla birlikte değerlendirmek gerekmektedir (Yıldırım Ateş, 2023). Konut yapılarında mekânsal organizasyon düzenlemesi yapılırken bu nedenle kullanıcı gereksinimleri ön planda tutulmalı ve iç mekân tasarımının buna göre yapılması gerekmektedir. Bir konut ya da konut gruplarının tasarımı yapılırken; kullanıcısının kim ya da kimler olacağı, bu bireylerin yaşam şekillerinin nasıl olduğu, konut bölgelerinin tasarlanmasında ve planlamasında son derece önem arz etmektedir. Doğru insan için doğru yerde ve doğru zamanda, doğru örgütlenme olması konut tasarımının başarılı olduğunu göstermektedir (Öymen Gür, 2000).

Günümüzde ailedeki çalışan kişi sayısının artması, aile yapısında meydana gelen değişimler ve bunlar gibi faktörlerin etkisiyle değişen gereksinimler doğrultusunda “konut” kavramına yeni anlamalar yüklenerek farklı bakış açıları geliştirilmiştir (Temiz, 2009). Ailenin rolü ve yapısı konutun şekillenmesinde çok önemlidir. Özellikle ülkemizdeki konutlarda mekân organizasyonlarını aile yaşantısında meydana gelen değişimlerin, hızlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Hane halkının büyüklüğü, öğrenim durumu, medeni durumu, gelir düzeyi, yaşam döngüsünde hangi evrelerden geçtiği gibi etmenler konutlarda mekân kurgusunu etkileyen sosyal belirleyiciler arasında yer almaktadır (Alga, 2005). Aile yaşantısında meydana gelen değişimlerle birlikte insanların istek ve gereksinimlerini de değiştirmiştir. Böylece insanlar, konuttan “barınma” gereksiniminin dışında farklı değerlerde beklemektedir (Temiz, 2009).

İnsanlarının yaşamlarını sürdürdüğü konut yapıları geçmişten günümüze gelene kadar birçok değişime uğramıştır. Özellikle değişen kullanıcı, kullanıcının aile yapısı, kullanıcılarının değişen gereksinimleri, teknoloji, malzeme gibi etkenler konut yapılarının değişmesindeki en büyük etkenlerdendir. İnsanlar önceleri konuttan sadece barınma ihtiyaçlarını karşılamasını beklerken günümüzde barınma dışında farklı beklentileri de oluşmaktadır. Kullanıcıların ihtiyaçlarının zamanla değiştiği düşünüldüğünde konutun bu ihtiyaç ve beklentilere cevap vermesi beklenmektedir. Ayrıca insanlar artık yaşadıkları konutlarının özelliklerinin yanı sıra konutun çevresinin de farklı özelliklere sahip olmasını istemektedirler. Bu bağlamda çalışma kapsamında ele alınan Armada Residence konut projesi hem konutların iç mekânlarında hem de çevresinde kullanıcıya farklı özellikler sunan bir konut projesidir.

1.4. Dışa Kapalı Konut Kavramı, Özellikleri ve Gelişimi

Tarihsel süreç içerisinde konut yapıları insan ihtiyaçlarının değişmesiyle sürekli bir gelişim göstermektedir. Günümüzü ele aldığımızda ise konut insanlar için fiziksel bir barınaktan ziyade sosyo-ekonomik statünün bir simgesi haline dönüşmüştür. Sanayi Devrimi ile beraber 20. yüzyılın ikinci yarısında ekonomide görülen değişimlerin sonucunda şehirler meydana gelen ayrışmanın ve kopuşun mekânsal etkisi olarak dışa kapalı konut yerleşmeleri oluşmuştur (Ercan, 2021). Bu yerleşmelerin tarihsel süreç içerisindeki gelişimi düşünüldüğünde, esas özellikleri duvarları ve kapıları olan kapalı konut adalarını andıran bu yerleşmelerin şehir planlamalarında uzunca bir süredir var olduğu görülmektedir (Yıldız, 2011). 1980’lerden başlayarak tüm dünyaya yayılan dışa kapalı konut kavramı yeni konut yerleşmeleri olarak karşımıza çıkmaktadır (Candaş, 2007). Bu tür yerleşmeler, bünyesinde sosyal tesisler, spor tesisleri, kapalı-açık otopark, çocuk oyun alanları, kapalı-açık yüzme havuzu, yeşil alanlar gibi birçok olanağı barındırmaktadır (Bodamyalı, 2018).

Dışa kapalı konut yerleşmeleriyle ilgili çok sayıda kavramsal karşılık ve tanımlamaya rastlanılmaktadır. Dışa kapalı konut yerleşimleri; Blakely & Synder (1997) tarafından “Kapılı topluluklar” (gated communities) Calderia (1996) tarafından “müstahkem yerleşim bölgeleri” (fortified enclaves) Grant (2003) tarafından “kapılı yerleşim bölgeleri” Landman (2000) tarafından ise (gated enclaves) kapalı mahalleler-semtler (enclosed neighbourhoods) şeklinde adlandırılmaktadır (Doğan, 2022). En sık kullanımıyla “Gated communities” olarak ifade edilen dışa kapalı konut yerleşmeleri ile ilgili literatürde farklı araştırmacılar tarafından

yapılmış farklı tanımlamalarda yer almaktadır (Tümer, 2006). Kapalı konut yerleşkeleriyle ilgili yapılan tanımlamalar bulundukları bölgeye, o bölgenin sosyal ve kültürel yapısına bağlı olarak bir takım farklılıklar göstermektedir (Yıldırım Ateş, 2023). Dışa kapalı konut yerleşmeleri; parmaklıklar, duvarlar veya bariyerlerle çevrelenmiş, güvenlik sistemleriyle güçlendirilmiş, kamuya açık olmayan, kendine ait özel yönetimi tarafından yönetilen, denetimli bir girişe sahip, yerleşmeler şeklinde tanımlanmaktadır (Tümer, 2006). Kapalı konut yerleşkelerini Blakely & Snyder (1997) kamusal alanların kişiselleştirilerek geçişlerin sınırlandırıldığı, duvarlar ve kapılar ile güçlendirilmiş, şehrin merkezindeki eski ve yeni yerleşim alanlarında konumlandırılmış konut alanları olarak tanımlamıştır. Prestijli konut talebi ve güvenlik gereksinimi ile ortaya çıkan dışa kapalı konut yerleşmeleri; sosyal aktiviteli, çevreden sınırlandırıcı öğelerle ayrılan, kamusal mekânın kişiselleştirdiği konut toplulukları şeklinde de tanımlanmaktadır (Ercan, 2021).

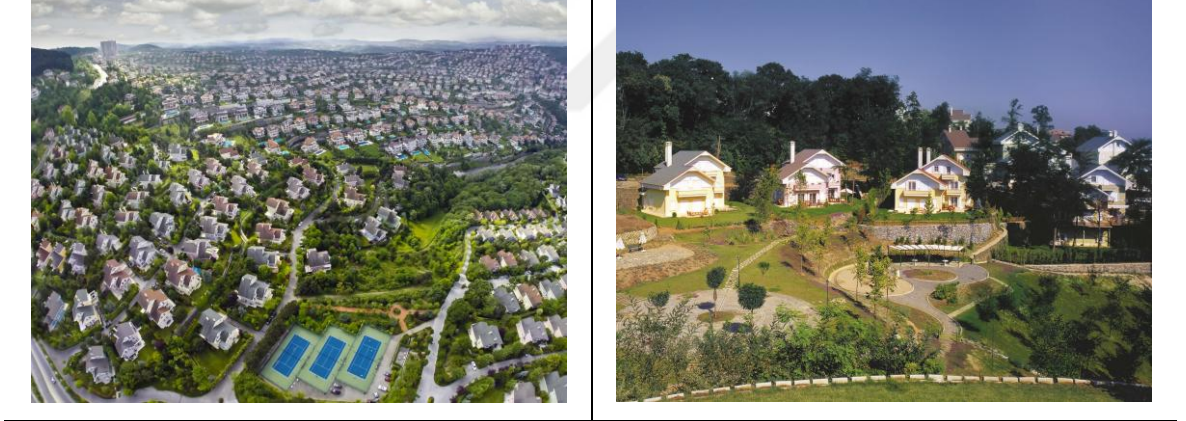
Mevcut konut stoku Türkiye’de incelendiğinde, Osmanlı İmparatorluğu’ndan günümüze gelinceye kadar, farklı dönemlerde farklılaşan konut tipleri karşımıza çıkmaktadır. Özel sektörün geliştirdiği dışa kapalı konut siteleri de 1980’li yılların sonlarında bu stoka dâhil olmuştur (Pérouse & Danış, 2005). Türkiye’de kapalı konut siteleri 1980’li yıllardan itibaren sıkça görülmeye başlamış ve özellikle İstanbul şehrinde yüksek gelir grubunun standardı yüksek yaşam isteklerine uygun olarak tasarlanmaya başlamıştır (Bodamyalı, 2018). Ayrıca ülkemizde Kapalı konut siteleri, ilk olarak kıyı kesimlerinde tatil köyü şeklinde kendini göstermektedir. Önceleri mevsimlik olarak kullanılmaya başlayan bu evler, sanayinin canlanması ve ulaşım ağının gelişmesiyle birlikte sürekli konaklanmaya başlanan konutlara dönüştürülmüştür (Pérouse & Danış, 2005).

Toplum içindeki yaşam tarzı ve gelir farklılıkları gün geçtikçe artmakta; bu da gruplar arasındaki etkileşimi azaltarak fiziksel ayrılmayı beraberinde getirmektedir. Toplumsal kutuplaşma, zaman içerisinde kendini mekânsal düzlemde de göstererek kentte bölünmüş yapılar oluşturmaktadır (Brenner & Theodore, 2002). Seçme özgürlüğü daha fazla olan üst gelir grubunun şehir eteğinde ve içinde yeni konut alanları seçmeye başlaması ile kendisini alt gelir grubundan ve şehirden ayırmıştır. Şehir içlerinde özellikle yoğunluğu az alanlardaki site içi, şehir dışında da geniş kullanım alanına sahip konut projeleri bu gelir grubuna sahip insanlar tarafından tercih edilmektedir. Bu yerleşimler kullanıcıya çeşitli sosyal olanaklar sağlarken aynı ekonomik ve sosyal statüye sahip insanların bir arada yaşama taleplerini de karşılamaktadır (İşlek, 2007). Bu bağlamda kapalı konut siteleri son yıllarda Türkiye’de statü ve prestijin simgesi ve yükselen bir trend haline gelerek yeni bir sosyal sınıf

oluşturmaktadır. Bu sosyal sınıf, kentsel tesisler, daha kaliteli bir yaşam ve yüksek standartlar talep etmiş; kişilerin bu talepleri doğrultusunda da konut piyasası, güvenli siteleri oluşturmuştur (Ercan, 2021).

Gelir eşitsizliğinden kaynaklı olarak sosyo-ekonomik ayrışma, şehirlerde artan suç işleme oranı ve bununla birlikte ortaya çıkan güvenlik arayışı, insanların kent hayatının yoğunluğundan uzaklaşarak doğayla iç içe olma isteği, üst gelir grubunun prestijli konut beklentisi kapalı konut sitelerinin Türkiye’de ve dünyada ortaya çıkmasındaki temel faktörlerdir (Akyol Altun, 2012). Prestijli topluluklar için inşa edilen dışa kapalı korumalı konut yerleşimleri; konumlandığı yer, hitap ettiği kullanıcı profili ve içerisinde bulundurduğu konutun tipi ele alınarak dört gruba ayrılmıştır (Baycan & Gülümser, 2004) Bunlar;

Yatay Korumalı Yerleşmeler: Bu yerleşmeleri çoğunlukla üst ve üst-orta gelir grubuna sahip çocuklu aileler tercih etmektedir. Geniş alan ihtiyacından kaynaklı olarak kent çeperlerinde konumlandırılmış, müstakil tek aile konutlarının oluşturduğu yerleşim alanlarıdır (Şekil 1).

Şekil 1. Beykoz Konakları, İstanbul (URL-1, 2025)

Yarı-Yatay Korumalı Yerleşmeler: Orta ve üst gelir grubu için geliştirilmiş bu yerleşimler apartman bloklarından oluşmaktadır. Kentin prestijli semtlerinde konumlandırılmıştır (Şekil 2).

Şekil 2. Platin Sitesi, İstanbul (URL-2, 2025)

Dikey Korumalı Yerleşmeler: Çoğunlukla iş adamlarına tasarlanmakta olan bu yerleşimler iş merkezleri komşuluğunda yüksek katlı rezidanslar olarak kent merkezlerinde konumlandırılmıştır (Şekil 3).

Şekil 3. Mashattan Konakları, İstanbul (URL-3, 2025)

Karma Tip Korumalı Yerleşmeler: Orta ve üst gelir grubu için geliştirilmiş bu lüks siteler; her türlü donatı alanlarına sahip, kendine yeten, müstakil konutlardan ve apartmanlardan oluşmaktadır. Erişilebilirliği fazla olan çevre yolu etrafında geniş arazilerde konumlandırılmıştır (Şekil 4).

Şekil 4. Beysu Konakları, Ankara (URL-4, 2025)

Kapalı konut sitelerinin kullanıcılarına sağladığı gibi çevresine de sağladığı çok sayıda avantaj ve dezavantaj bulunmaktadır. Sosyal statüsü birbirine eş değer kullanıcılardan oluşan kapalı konut siteleri, kullanıcılarına seçkinlik ve prestij kazandırmaktadır. Bireylerin yaşadıkları konutlar sadece özel yaşamlarını geçirdikleri alan olmanın yanı sıra konutun çevresi sayesinde yüzme, yürüyüş alanları, spor, çocuk oyun alanları ve yeşil alanlar gibi özellikleri barındırarak güvenli bir yaşama alanı da sunmaktadır (Ercan, 2021). Ayrıca hitap ettiği kişiler dikkate alınarak tasarlanan bu konutlar kullanıcılarına yeni bir hayat tarzı sunarak prestijli bir yaşam tarzı satın almasını sağlamaktadır (Kurtuluş, 2011). Bütün bu belirtilenler bir avantaj olarak sayılmakla birlikte kullanıcısının kent ile ilişkisini azaltması açısından farklılaştırılmış bir toplum oluşturmaya yol açması dezavantaj olarak sayılmaktadır. Bu bağlamda olumlu ve olumsuz yanları nedeniyle kapalı konut siteleri karmaşık bir olgu oluşturmaktadır (Ercan, 2021).

Dışa kapalı konut yerleşmeleri ile ilgili yapılan çalışmalar ve konut yerleşmeleri incelendiğinde bir takım ortak özelliklere sahip olduğu görülmektedir. Kullanıcıları aynı gelir seviyesine sahip, kentlerin merkezlerinde ya da çeperlerinde konumlanması, etrafının parmaklık ya da duvarlarla sınırlandırılması, havuz, açık-kapalı spor alanları, koşu-yürüme yolu, sağlıklı yaşam merkezi, tiyatro, sinema gibi ortak sosyal alanlar içermesi, özel güvenlik görevlileriyle çevrenin kontrol edilmesi bu özellikler arasında yer almaktadır (Blakely & Snyder, 1997; Ercan, 2021; İşlek, 2007; Kurtuluş, 2011; Tümer, 2006; Yıldız, 2021).

Kapalı konut yerleşmeleri ile ilgili yapılan çalışmalar incelediğinde, bu alanların güvenlik ihtiyacından kaynaklı olarak ortaya çıktığı, zamanla kullanıcısının profiline ve gelir düzeyine bağlı olarak şekillendiği görülmektedir. Bu alanların özellikle etrafının duvarlarla ya da güvenlik telleriyle çevrildiği ve etrafındaki diğer alanlardan ayrıldığı görülmektedir.

Genelde daha lüks konutlar olarak değerlendirilen bu tip konutlarda kullanıcının tercihlerinin belirlenmesi kullanıcı memnuniyeti için önemlidir.

Çalışma kapsamında incelenen Armada Residence konutlarının sahip olduğu özellikleri düşünüldüğünde bir kapalı konut yerleşmesi olduğu görülmektedir. Trabzon kentinde yer alan bu konut yerleşmesi üst gelir grubuna hitap eden yarı-yatay korumalı yerleşmeler statüsünde yer almaktadır. Özellikle yapıldığı dönemde ve günümüzde Trabzon şehrinin ses getiren ve farklılık yaratan bir projesi olmuştur.

1.5. Kullanıcı Gereksinimleri

Herhangi bir şeyden belirli bir amaçla faydalanan nesne ya da kimse kullanıcı olarak tanımlanabilmektedir. Kullanıcı kavramı, ihtiyaçlarını gidermek amacıyla yapıyı kullanan insan, bitki, hayvan, makine ve eşya gibi yapı kullanıcılarını açıklamaktadır (Bayazıt, 1977). Bilinen ve bilinmeyen olmak üzere kullanıcılar ikiye ayrılabilir. Buna göre kullanıcıları var olan kullanıcılar, olası kullanıcılar, rastlantısal kullanıcılar ve geçici kullanıcılar şeklinde sınıflandırabilmekteyiz (Hesapçıoğlu, 2010).

Gereksinme kavramı bir zorunluluğu, bir gereği belirtmektedir (Zorlu, 2004). Kullanıcı gereksinmelerini de tasarımı yapılmış bir binanın kullanıcıları memnun edecek hedeflerine, özel koşullarına ve içinde gerçekleştirdiği eylemlerine ait, önceden belirlenmiş kriterler şeklinde tanımlamak mümkündür (Şener, 1983). İnecoğlu (1982) ve Atasoy (1973) kullanıcı gereksinimlerini kişilerin eylemlerini en doğru biçimde karşılayabilmesi için gerekli koşullar şeklinde ifade etmektedir. Ünügür (1973) ise kullanıcı ya da kullanıcıların belirli eylemleri gerçekleştirebilmeleri için bulunduğu çevrenin içerdiği vazgeçilemez koşulları şeklinde tanımlamaktadır. Ayrıca bu niteliklerin herhangi birinde meydana gelecek bir eksiklik ise kişiler için rahatsızlık nedeni olmaktadır (Erata, 1998). Gereksinme kavramı genelde istek kavramı ile birbiri yerine kullanılarak karıştırılmaktadır. Oysaki istek kavramı gereksinme kavramından farklı olarak çoğunlukla öznel olup, kullanıcısının sınırsız nicelikte ve nitelikte oluşabilecek hedeflerini tanımlamaktadır (Zorlu, 2004).

Kullanıcı gereksinimleri ile ilgili olarak farklı sınıflandırmalar yapılmıştır. Yapılan bu sınıflandırmalarda ki benzerlik kullanıcı gereksinimlerinin psikolojik, fizyolojik ve sosyal görünümünü içermektedir (İslamoğlu, 2022). Kullanıcı gereksinmelerini Maslow (1943) güvenlik, fizyolojik, kendini gerçekleştirme, değer ve ait olma olarak belirlemiş ve 5 gruba ayırmıştır. Ekonomi, fiziksel ve psiko-sosyal kaynaklı gereksinimler kullanıcı

gereksinimleri olarak ele alınmaktadır. Davranışsal, estetik ve mahremiyet kaynaklı gereksinimler psiko-sosyal gereksinimleri içerirken; sağlık, mekânsal, güvenlik ve fiziksel çevre şartlarına bağlı gereksinimler fiziksel gereksinimleri içermektedir (Uzel, 2001). Kullanıcı gereksinimlerini Caan (2011) 3'e ayırarak psikolojik, fizyolojik ve duygusal olarak gruplandırmaktadır. Burada dikkate alınması gereken unsur kullanıcı gereksinimlerinin tek başına fizyolojik içeriği sahip olmayıp kendini gerçekleştirme gibi nesnel olmayan nitelikleri de barındırmasıdır.

Fiziksel çevre şartları yönünden eylemin rahatsızlık hissetmeden gerçekleştirilmesi için gerekli olan koşulları fiziksel gereksinimleri ifade etmektedir (Uzel, 2001). Fiziksel gereksinimlerle ilgili farklı gruplamalar mevcuttur (Caan, 2011; Maslow, 1943; Uzel, 2001) Fakat genel olarak mekânsal, görsel, işitsel, ısısal, emniyet ve sağlık gereksinimleri olarak 6 grupta incelenmektedir (Saygılı, 1995). İnsanların mekân içerisindeki eylemleri ve bu eylemleri gerçekleştirme şekilleri, dinamik ve statik antropometrik ölçüleri mekânsal gereksinimler olarak ele alınmaktadır (Uzunoglu & Özer, 2014). Görsel gereksinimler ise mekânda ki doğal ve yapay aydınlatmanın sahip olduğu özellikleriyle uygun aydınlatmanın sağlanması ve ışık şiddetini içermektedir (Arcan & Evci 1992). Mekândaki sesin yeterli düzeyde olması ve ses yansıma-dağılım niteliklerine göre mekânın barındırması gereken işitsel gereksinimlerdir (Saygılı, 1995). Isısal gereksinimler yapısal çevre içerisinde kullanıcının ısısal konforunun sağlanmasına ilişkin koşullarını kapsamaktadır (Zorlu, 2004). Eylemlerin meydana geldiği mekânların insan sağlığı açısından uygun koşullarda olması sağlık gereksinimleri, yapının strüktürel anlamda sağlam olması, meydana gelebilecek doğal afetlere karşı dayanım göstermesi, yer ve malzeme seçimi emniyet gereksinimleri kapsamında ele alınmaktadır (Uzel, 2001).

Psikososyal kullanıcı gereksinimleri herhangi bir eylemin psikolojik rahatsızlık hissetmeden yapılabilmesi için gereken çevre şartlarını kapsamaktadır. Bu gereksinimler, fiziksel gereksinimlere oranla daha kapsamlı bir yelpazede yer almaktadır (Hesapçioğlu, 2010). Psikososyal kullanıcı gereksinimleri mahremiyet, estetik, davranışsal ve toplumsal gereksinimler olmak üzere kendi içerisinde 4 grupta incelenmektedir (Ünügür, 1986). Mahremiyet gereksinimleri kültürle göre farklılık göstermektedir. İşitsel ve görsel olarak farklılık gösteren eylemlerin mahremiyet gerektirdiğini ve konutlarda odabaşına düşen kişi sayısının mahremiyetle ilişkili olduğunu göstermektedir (Uzel, 2001). Toplumsal gereksinimleri; mekânda gerçekleşen toplumsal ilişkiler toplumu oluşturan kurum ve yapılarla birlikte, mekânda biçimlenir ve mekânsal düzenlemelerle desteklenmesi şeklinde

ifade edilebilir (Uzunoglu & Özer, 2014). Estetik gereksinimler kullanıcının kişisel özellikleri, zaman ve içinde olduğu kültürel grubunun özellikleri gibi farklı birçok etkene göre değişiklik göstermektedir. Mekânların, mekânda bulunan ekipman ve donatıların renk, form ve duyuşsal özelliklerini kapsayan beğeni ve isteklerini içermektedir (Zorlu, 2004). Hangi şartlarda hangi eylemlerin hangi mesafede yapılacağına belirlenmesinde rol alan davranışsal modeller ise davranışsal kullanıcı gereksinimlerini belirtmektedir (Uzel, 2001).

Konutun kullanıcısı ile konut arasında bağıllık ve bütünlük vardır. Konut yalnızca içinde yer aldığı topluluğun kültürünü ve yaşam şeklini değil, bunlarla birlikte kullanıcısını da belirtmektedir. Bu bağlamda konutu edilgen kabul edip kullanıcısını da onun etkeni olarak ele alabiliriz (Yıldırım Ateş, 2023). Kullanıcısı gerek mal sahibi gerekse kiracısı olarak yaşamını sürdüreceği konutunu planıyla, imkânı varsa mimari-tesisat ve statik projeleriyle, alt yapısıyla değerlendirmeli ve sorgulamalıdır (Gür, 2009).

Bireyler yaşamlarının her döneminde kendilerine verilen imkân ve gereksinimlerin durumlarına göre kimlik ve kişiliklerine, kendi isteklerine uygun tercihlerde bulunmaktadır (Kızmaz & Çimşit Koş, 2015). Kullanıcıların farklılaşan yaşam tercihleri ve şekilleri; ailelerin de kurulma, küçülme, genişleme ve yaşlılık dönemleri ile belirtilen bir değişimi bulunmaktadır. Bu nedenle öncelikle sürekli değişim halinde olan kullanıcının belirlenerek her soruna göre ayrı bir çözüm üretilmesi gerekmektedir (Hesapçioğlu, 2010). Bütün kullanıcıların ihtiyaçlarının mimarlar tarafından belirlenmesi mümkün olmadığından, yapılan gözlem ve araştırmalar sonucunda elde edilen verilerden ortalama bir kullanıcının gereksinimlerinin ne şekilde olacağı belirlenmiştir (Bayazıt, 1977). Fakat kullanıcıların değişen istekleri ve ihtiyaçlarından dolayı ortalama kullanıcı kitlesine cevap verecek nitelikte inşa edilen binaların kullanıcısının memnuniyetini ve isteklerini tam anlamıyla karşılayamadığı görülmektedir (Süvari & Çeliktepe, 2023). Bu sorun kullanıcı kitlesinin gereksinimlerinin belirlenerek bir şekilde konut ile ilgili kararlara katılabilmesi, programlama sürecinde görüşlerini ifade etmesi ile çözümlenebilmektedir (Özsoy, 1994).

Kullanıcı özelliklerini; cinsiyet, yas, eğitim düzeyi, ekonomik yapı, sosyo-kültürel yapı, beklentiler, geçmiş deneyimler, dünya görüşü, yaşam şekli ve önyargılar, tanımlamaktadır. Kullanıcıların tercihleri zamanla değişebilmekte ve bulundukları çevreden memnuniyet düzeyleri farklılık gösterebilmektedir (Gür, 2009). Kullanıcılar kişisel özelliklerinin yanı sıra bulundukları mekânda davranışlarına etki eden farklı beklentilere de sahip olmaktadır (Hasgül & Özsoy, 2016). İnsanlar yaşadıkları konutun ve alanın aynı kendileri gibi dönüşerek değişime uğramalarını beklemektedirler (Kızmaz & Çimşit Koş,

2015). Bu unsurlar kullanıcının durağan bir karaktere sahip olmadığını değişen gereksinimlerine ilişkin değişebilen bir konuta ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Konut tasarımı yapılırken kullanıcısının zaman geçtikçe özelliklerinin değişmesi, tasarımcısının kullanıma uygun değişebilen ve özgür bir tasarım anlayışını benimsemesi gerektirmektedir (Hasgül & Özsoy, 2016). Bu sebeple farklı sosyo-ekonomik statü, toplumsal yapı, aile büyüklüğü, yapısı, eğitim seviyesi, gereksinimler ile gereksinimlerin zamana bağlı olarak değişim göstermesi konut tasarımında esnekliğin önemli bir kriter olduğunu göstermektedir (Zorlu, 2004).

Kullanıcı gereksinimlerinin farklı araştırmacılar tarafından çeşitli gruplara ayrılması kullanıcıların farklı ihtiyaçları olduğunu göstergesidir. Özellikle kullanıcıların yaşadıkları konutlarda bu ihtiyaçlarını sorun yaşamadan gerçekleştirmesi beklenmekte ve tasarıma dâhil edilmesi gerekmektedir. Kullanıcıların ve kullanıcı gereksinimlerin zaman içerisinde gösterdiği değişim bunu gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda tez kapsamında ele alınan değişebilirlik kavramı kullanıcının tasarıma dâhil olmasını sağlayarak değişen kullanıcı ve kullanıcı gereksinimlerinin karşılaşmasında önemli rol almaktadır.

1.6. Kullanıcı Memnuniyeti

Memnuniyet kavramı, kapsayıcı tanımı ile hoşnutluk ve mutlu olmak anlamlarını taşımakta ve psikolojik bir ihtiyaç olarak ifade edilmektedir (Gülaydın, 2004). Ayrıca kullanıcılarının zaman geçirip, fiziksel çevresine ve yaşadıkları yere verdiği tepkiler de memnuniyet olarak tanımlanmaktadır. Çevreyi burada sadece mahalle kültürü ve yapı olarak değil kullanıcıları ekonomik, sosyal ve eğitim durumu ile beraber de ele almak gerekmektedir (İpek, 2023). Memnuniyet kavramı konutta ise kullanıcısının farklı türde beklentilerinin ve ihtiyaçlarının ne derecede karşıladığının anlatımı olarak ele alınmaktadır (Gülaydın, 2004). Morris & Winter (1978) tarafından ise konutta kullanıcı memnuniyeti mevcut durumdan mutlu olmak şeklinde açıklanmaktadır. İnsanların içerisinde yaşadıkları konuttan ve konutlarının çevresinden memnun olması, insanların fiziksel ve psikolojik sağlığı açısından önem arz etmektedir (Yıldırım Ateş, 2023).

Kullanıcı memnuniyeti konutta ele alındığında kaliteli bir yaşamın koşulu olarak kabul görmektedir (Yıldız Kuyrukçu & Ulusoy, 2014). Kullanıcılarının konutlarından talepleri, yaşam şekilleri, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarına cevap alabilmesinin yanı sıra beklenti ve isteklerinin karşılanıyor olabilmesi kullanıcı memnuniyetinin konutta önemli bir göstergesi

sayılmaktadır (İslamoğlu, 2022). Kişilerin arzu ettiği özellikleri içinde bulunduran, kendi hayatını kendisinin idame edebildiği, sağlıklı fiziksel bir ortamın oluşturulduğu, sosyalleşebileceği konut ve konut etrafında yaşamını sürdürmesi, bireylerin mutlu olmasında ki en büyük etkenler arasında yer almaktadır (Yıldırım Ateş, 2023). Nitekim insanların kullanıcısı olduğu konut mekânlarında yaşamaktan hoşnut olması, kullanıcısının hayatta başarılı olmasına yardımcı olmakta ve ruhsal tatminini arttırmaktadır (Kellekçi & Berköz, 2006).

Gündoğdu & ark. (2019) konutlarda kullanıcı memnuniyeti iki başlıkta ele almışlardır. Bunlardan ilki kullanıcının konut memnuniyetidir ve bunu konum, konutun mekânsal organizasyonu, büyüklük, kullanışlılık, işlevsellik, mekânların güneş ışığı alması, iç mekân konfor koşulları, havalandırılması, manzara yalıtım, dış görünüm gibi başlıklar üzerinden çözümlenmişlerdir. Diğer ise kullanıcının konutun çevresinden memnuniyetidir ve bunu binalar arasındaki mesafe ve binaların güneş alışı, mahremiyet, yeşil alan ve çocuk oyun alanı, insan ve konut güvenliği, araç park yerlerinin varlığı ve güvenliği, komşuluk ilişkileri, eğitim ve sağlık alanlarına, merkeze, açık alanlara, eğlence ve alışveriş alanlarına erişim başlıkları kapsamında incelemişlerdir.

Kullanıcıların geniş bir bölümünün memnuniyeti açısından kaliteli konut sunumunun doğru tasarlanmış, hesaplanmış ve doğru uygulanmış olması önem arz etmektedir (Gür, 2009). Konut değerlendirme çalışmaları yapılırken, konutta kullanıcı memnuniyeti bir ölçüt olarak dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda kullanıcının tasarımıdaki rolü ve konut tasarımında kullanıcı faktörü göz önünde bulundurulmaktadır (Der, 2005). Ayrıca kullanıcıların konut ve çevresel kalite memnuniyetinin sağlanması için kullanıcıların istek ve gereksinimlerinin dikkate alınmasıyla, kullanıcının konut tasarımına katılması sağlanmaktadır (Kellekçi & Berköz, 2006).

İnsan yaşamının çoğunu geçireceği konut mekânının, onu memnun edebilecek özellikleri barındırmasını istemektedir. Bu da insanın en temel gereksinimi sayılmaktadır. (Gür, 2009). Kullanıcı memnuniyetinin bahsi geçtiğinde, fonksiyonel ilişkiler, mekânsal organizasyon, mekân hiyerarşisi, estetik ve esneklik gibi mekânsal özellikler temel kalite unsurları olarak karşımıza çıkmaktadır (Der, 2005). Bu bağlamda kullanıcı memnuniyetini arttıran, kullanıcılarının gereksinimlerine uyum sağlayan unsurlardan birisi olarak esnek tasarımlı konutlar karşımıza çıkmaktadır (Gücesan, 2014).

Çevrenin algılanmasında insanın sahip olduğu yaş, eğitim ve gelir durumu gibi özellikler filtre görevi görmektedirler. Bu filtreler ise var olan çevrenin ne şekilde

algılandığını etkilemektedir. İnsanın beklentileri ile algıladığı çevrenin arasındaki ilişki ve uyumu memnuniyet üzerinde etkili olmakla birlikte kullanıcı faktörünün konut tasarımında etkisini ortaya çıkarmaktadır (Der, 2005). Konutun çok yönlü olması ve konutta memnuniyeti etkileyen etkenlerin çeşitliliği, günümüzde yapılan tespitlerin ilerleyen zamanlarda değişebilme olasılığı gibi sebeplerle tasarımlarda kullanıcıların katılımını sağlamak, kullanıcıların ihtiyaç ve isteklerini bildirmelerine imkân vermek ve bu sayede tasarımda esnekliği sağlamak gerekmektedir (Gülaydın, 2004). Kullanıcıların konutlarında ihtiyaç ve isteklerini karşılayamaması konutlarından memnuniyetini azaltmaktadır. Kullanıcının yaşadığı konuttan memnun olmaması ise kullanıcısının konutuna uyum sağlamasını güçleştirmekte ve sonrasında konutunu terk etme eğilimi göstermesine sebep olmaktadır (İpek, 2023).

Konutta kullanıcı memnuniyeti ile ilgili çalışmalar irdelendiğinde; kişilerin konutlarından memnun olma düzeylerinin belirlenmesinde çeşitli faktörlerin etkili olduğu görülmektedir. Özellikle kişinin konut tasarıma aktif olarak katılması gerektiği belirtilmektedir. Buna göre kişilerin istek ve beklentilerinin karşılanarak yaşadığı konut ve konut çevresinde uyum içerisinde olacağı öngörülmektedir. Kullanıcı ve kullanıcı istekleri değişkenlik gösterdiği için konutların bu sürece vereceği cevap önem arz etmekte ve meydana gelecek değişiklere konutun uyum göstermemesi durumunda kullanıcının memnuniyet düzeyinin azaldığı belirtilmektedir. Buna çözüm olarak ise konutlarda değişebilirlik kavramı ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda kullanıcıların değişen isteklerine göre mekânları da değiştirebilmesi konutta memnuniyetinin artmasını sağlayarak kullanıcıların yaşadıkları mekânları daha uzun süre kullanması olanak vermektedir.

1.7. Esneklik ve Değişebilirlik Kavramı

20. yüzyılda mimarlığın geçirmiş olduğu aşamalar, mimarinin ana ilkelerinin yenilenmesine sebep olan modernist hareketlerin başlamasına yol açmıştır. Bu süre zarfında mimarlık, esneklik kavramına odaklanmış ve binaların yalnızca estetik değil aynı zamanda adaptasyon ve fonksiyonel yeteneğinin de dikkate alınarak tasarlanması gerekliliği üzerine bir dönüşüm geçirmiştir (Polat, 2024). Ayrıca kullanıcıların değişen yaşam biçimleri, aile yapısında ve ekonomisinde meydana gelen değişimler mekânsal değişikliğin gerekliliğini ortaya koymakta ve bu değişikliklere esneklik ile çözüm üretilmesi önceki bölümlerde de

anlatıldığı gibi kullanıcı memnuniyetini arttıran önemli bileşenler arasında yer almaktadır (Gülaydın, 2004).

Esneklik kavramını İslamoğlu (2014), mekânsal organizasyonun değişen fonksiyona, koşullara ve teknik gerekliliklere uyumunu, mekânın kullanıcı gereksinimleriyle olan ilişkisini doğru bir biçimde sağlamak için ortaya çıkan temel bir prensip olarak ifade etmiştir. Böylece esnekliğin; bir sistemin, bir organizasyonun veya bir sürecin, belirsizlikle ve değişimle başa çıkmak için gereksinim duyulan ve çeşitli şartlara uyarlanma kapasitesini içeren önemli bir özellik olduğu söylenebilmektedir (Deniz, 2011).

Musgrove (1973) esnekliği hem bölme duvarların değiştirilebilir olması, hem de belirli niteliklerdeki mekânların organizasyon biçimi ile bölme değişikliğine gereksinim duyması, şeklinde ifade etmiştir. Norberg Schulz (1963) ise esneklik kavramını iki anlamda kullanmaktadır. Bunlardan ilki elemanlar ilavesi veya çıkarılması yoluyla, bütünlüğü yitirmeden binanın küçülmesi ve büyümesi, ikincisi ise elemanların ve ilişkilerinin değiştirilmesi şeklindedir (Tortop, 2001). Habraken (2008)'e göre ise modifikasyon, kullanım çeşitliliği, adaptasyon ve özgürlük esneklik olarak tanımlanmaktadır.

Literatürde esneklik kavramı ile ilgili yapılmış farklı sınıflandırmalar karşımıza çıkmaktadır. Esneklik amaçlı yaklaşımlar Ateş'e (1988) göre sürekli esneklik (serbest değişebilirlik), statik esneklik (sınırlı değişebilirlik) ve büyüme esnekliği olarak 3 grupta sınıflandırılmıştır. Statik esneklik yapılarda, sınırlı bir değişimin mümkün olduğu planlama kalitesi ile elde edilebilecek kalıcı bir esneklik türüdür (Yakın, 2022). Statik esnekliğin sağlanabilmesi için yapının tasarım sürecinde; ıslak hacimlerinin konumlarının belirlenmesi, bazı alanların bölünebilir, farklı donatı düzenlemelerine elverişli ve esnek bir genişlikte olacak biçimde organize edilmesi gerekmektedir (Ateş, 1988; Yücel, 2008). Sürekli esneklik bütün mekânların konumlarının isteğe bağlı olarak değiştirilmesini ön gören esneklik türüdür (Zorlu, 2004). Taşıyıcılar ve ıslak hacimler sabit tutulmakta ve diğer unsurlar değişebilir özelliğe sahip olmaktadır (Yakın, 2022). Ayrıca sürekli esneklik ıslak hacimlerin yerlerinin değişken olması ve bütün mekânların bağımsız düzenlemeleri ile de sağlanmaktadır (Çakmakçı Yıldız, 2019). Büyüme esnekliği ise tasarlanan alana ilave alanlar eklenmesine yönelik bir esneklik türüdür. Bu esneklik yaklaşımında boyutlarda değişme meydana gelirken form da değişim göstermektedir (Ateş 1988).

Esneklik Deniz'in (1999) çalışmasında tasarım esnekliği, kullanım esnekliği ve yapıım esnekliği olmak üzere üç grupta ele alınmıştır. Uzel'de (2001) esnekliği aynı şekilde sınıflandırmıştır. Tasarım esnekliği, proje başlangıcından itibaren; yapının yapıım sistemine,

planlama ve tasarımına bağılı olarak ortaya çıkabilecek farklı ihtiyaçların aynı temel çerçevede karşılanmasına olanak vermektedir (Yürekli, 1983). Bu esneklik tasarımı rolü olan kişiler ve tasarımcılar tarafından belirlenen esaslara bağılı olarak tasarımcıya farklı çözümler oluşturma olanağı vererek kullanıcıya kendine uygun alternatif alanlar üretebilme imkânı sunmaktadır (Deniz, 1999). Kullanım esnekliği, kullanıcının yapım ve tasarım evrelerinden sonra, kullanım evresinde bulunduğu mekânları dönüştürebilmesini ifade etmektedir (Hasgöl, 2018). Bu bağlamda bir yapı tamamlanıp kullanılmaya başlandığında kullanım esnekliği ortaya çıkmakta ve bu esneklik mekânın kullanım sürecinde gösterdiği değiştirilebilirlik ve adapte edilebilirlik özelliklerini kapsamaktadır (Polat, 2024). Bu esneklik türü kullanıcıların aile yapılarındaki mekânsal gereksinim değişikliklerine, yaşam şekillerine ve zaman içerisinde değişen yaşam felsefelerine uyum gösterme potansiyelini arttırmaktadır (Gülaydın, 2004). Yapım esnekliğinde yapı sistemini değiştirmeden farklı düzende mekânlar elde edilmektedir. Bu esneklikte yapım aşamasında, farklı binalar ve binanın içinde farklı mekân düzenlemeleri yapılmasına, yapı sistemine ya da bu sistemin elemanlarına bağılı olarak izin verilmektedir (Deniz, 1999).

Esneklik kavramı, 1950'lerin başında mimarlık terminolojisine giriş yaparak batıda giderek yaygınlaşan kentsel tasarım, mimari ve planlama alanlarında bir kalite kriteri olarak değerlendirilmektedir (İslamoğlu, 2014). Günümüzde ise mekânın büyüebilmesi, mevcut mekânın yeni fonksiyonları taşıyabilmesi, sürekliliği ve teknik ekipmanların değişimiyle ifade edilmektedir. Ayrıca bu kavram değişebilirlik, adaptasyon, uyabilirlik, uyarlanabilirlik gibi alt kavramlarla da açıklanmaktadır (Halu, 2024).

Herhangi bir dış gücün etkisiyle eğilmek, uzamak, kısalma gibi şekil değişikliklerine uğrayıp, etkinin ortadan kalkmasıyla eski halini alabilme özelliği esnek kavramı (Hasol, 1988), cismin uğradığı değişime karşı yeniden eski haline dönme özelliği, dönüşebilme-değişebilme isteği esneklik kavramı olarak tanımlanmaktadır (Diker, 2021). Değişebilirlik kavramı ise var olan bir durumdan farklı bir duruma ya da şekle girebilir olmak, dönüşebilirlik anlamına gelmektedir (Yakın, 2018). Aynı mekânların farklı kullanıcılar tarafından kendi ihtiyaçlarına göre şekillendirip, kendileri için kullanışlı bir mekâna dönüştürebilmelerine olanak vermesi mekânda değişebilirlik ve esneklik kavramlarını ifade etmektedir (Süvari & Çeliktepe, 2023).

Değişebilirlik ve esneklik kavramları gündelik hayatın içinde her disiplinde gereksinim duyulan ve çağın gereği olarak tasarım alanında talep edilen kavramlar olarak öne çıkmaktadır (Yakın, 2018). Esnekliği değişen şartlara uyabilmek olarak tanımlayan

Oxman (1975), genişleme ve değişebilirlik kavramlarını da esnekliğin türleri olarak ele almaktadır. Sebestyen'e (1978) göre bazı araştırmacılar tasarımda serbestlik olarak esnekliği; yapı sisteminin sürekli değiştirilmesi olarak da değişkenliği tanımlanmaktadır. Bazı araştırmacılar ise değişkenliğin ve esnekliğin birbirlerinden ayrılmaz bir ilişki içinde olduğunu kabul ederek bu görüşün aksini öne sürmektedir (Deniz, 1999). Esneklik kavramı konusundaki farklı görüşleri saptayan Sebestyen (1978) kendi yaklaşımı olarak ise esneklik kavramının daha kapsamlı kabul edilmesi, değişkenliğin ise esnekliğin bir alt türü olarak ele alınması gerektiğini ileri sürmüştür.

Tapan (1972) değişkenlik kavramını farklılaşan eylem ve gereksinimleri karşılamak adına yapı sisteminin değişmesini gerekli kılan davranış olarak ifade etmiştir. Yapı sistemini değiştirmeden aynı tasar ünitesinin farklı kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verme kabiliyeti ve aynı hacimlerden birden fazla fonksiyon için faydalanma imkânı olarak da esneklik kavramını tanımlamıştır. Ayrıca esneklikle ilişkili olan değişkenlik kavramını, bina içi ve bina dışı değişkenlik olarak iki gruba ayırmıştır.

Değişebilirlik kavramını Dluhosch (1974) kendini değiştirme esneklik kavramını ise uyabilirlik şeklinde ifade etmekte ve esnekliği esas sistemi değiştirmeden, koşulları değiştirmeyi sağlama kabiliyeti; değişebilirliği de sistemi değiştirecek koşulları değiştirmeyi sağlama kabiliyeti olarak açıklamaktadır.

Mimari tasarımda belirsizliği ele aldığı çalışmasında Yürekli (1983) esneklik kavramını sürekli değişebilme ve değişerek sürekli uyum sağlama yeteneği olarak belirtmiştir. Esneklik, Schneider & Till (2005, 2007)'e göre, kullanıcıların mevcut ve gelecekteki gereksinimleriyle ilgili olarak bir takım konuyla alakalıdır. Öncelikle mimari düzenlemede birimlerin çeşitliliğini öngörür; sonrasında, birimlerin zamanla değişebilir ve uyabilir olma özelliklerini içerir. Son olarak ise binanın yeni işlevleri karşılayabilmesine imkân sağlar. Böylece aynı mekânı farklı kullanıcılar esneklik ve değişebilirlik kavramları doğrultusunda kendi gereksinimlerine göre şekillendirip kendilerine daha kullanışlı bir mekân oluşturabilmektedir (Süvari & Çeliktepe, 2023).

İslamoğlu (2014) çalışmasında esneklik ile ilgili tanımlamalara yer vermiş ve bu tanımlamaları analiz ettiğinde en kapsayıcı ve en sık kullanılan kavramın değişim kavramı olduğunu saptanmış ve esneklik için yapılan tanımlamaların neredeyse tamamında bir değişimden bahsedildiğini dile getirmiştir. Değişim kavramı esnekliğe bağlı bir şekilde gelişim gösteren kullanıcı, mekân, zaman ve fonksiyon değişiklikleri olarak ifade edilmektedir (Şekil 5). Esneklik düşünülerek inşa edilmiş yapılarda, değişim ihtiyacının

zaman içerisinde oluşabileceği ya da farklı kullanıcıların olduğu varsayılarak hareket edilmeli ve bu tipteki yapılarda değişebilirlik yapı için önemli bir unsur olarak görülmelidir (Yakın, 2018). Bu bağlamda mevcut yapıların veya mekânların ileride değişime uğrayabilme olasılıkları, tasarım aşamasında değişebilirlik kavramının önemini ortaya koymaktadır (Başoğlu, 2007).

Şekil 5. Esneklik ve Değişimin İlişkisi (İslamoğlu, 2014)

Yapılan tanımlamalarda sıklıkla esneklik kavramı ile bir arada kullanılan değişebilirlik kavramı taşıdığı anlamalarla esneklik kavramından ayrılmakta ve esnekliğin alt başlığı sayılmaktadır. Değişebilirlik kavramı özellikle yapım öncesi, yapım sonrası ve kullanım esnasında kullanıcının zamanla değişen gereksinimleri ya da gelecekteki kullanıcı için mevcut alanın yeniden düzenlenerek yapının bu değişime uyum göstermesini kapsamaktadır (Deniz, 1999). Bir bütünün parçalarında, parçaları arasındaki ilişkilerin yapısında, önceden sahip olduğu durumlara göre farklılıklar görülmesi değişme olarak ifade edilmektedir. Değişen gereksinimlere çözüm olarak bir yapının değişebilme özelliğine sahip olması değişebilirlik olarak tanımlamaktadır (Somer & Umur, 1978). Değişebilirlik ayrıca yapıya yardımcı elemanlar ilave edilmesi veya bu elemanların çıkarılması ile yapının bütünlüğünü bozmadan değiştirilebilmesidir (Altınok, 2007). Mekânın kullanıcıya uyum gösterme yeteneği olan değişebilirlik kavramı (Hesapçıoğlu, 2010), sisteme müdahale ederek şartların değişimini sağlama kabiliyeti, elemanların, fonksiyonun ve ilişkilerin değiştirilebilmesidir (Erata, 1998).

Esnekliğe dair yapılan araştırmalar ve tanımlamalar incelendiğinde; esneklik kavramının birçok araştırmacı tarafından farklı açılardan ele alındığı ve kavrama dair çeşitli söylemlerin olduğu görülmektedir. Bu nedenle, çalışmada ele alınan esneklik kavramının taşıdığı özelliklerinin, anlamın ve sınırlarının belirlenmesine gereksinim duyulmaktadır. Bu

çalışmada, kullanıcı ihtiyaçları ve özelliklerinde meydana gelecek değişiklikler olabileceği düşünülerek yapının bu değişikliklere ne derece müsaade ettiği merak edilmiş ve esneklik kavramının birçok tanımlamada birlikte kullanıldığı değişebilirlik açısından ele alınmasına karar verilmiştir.

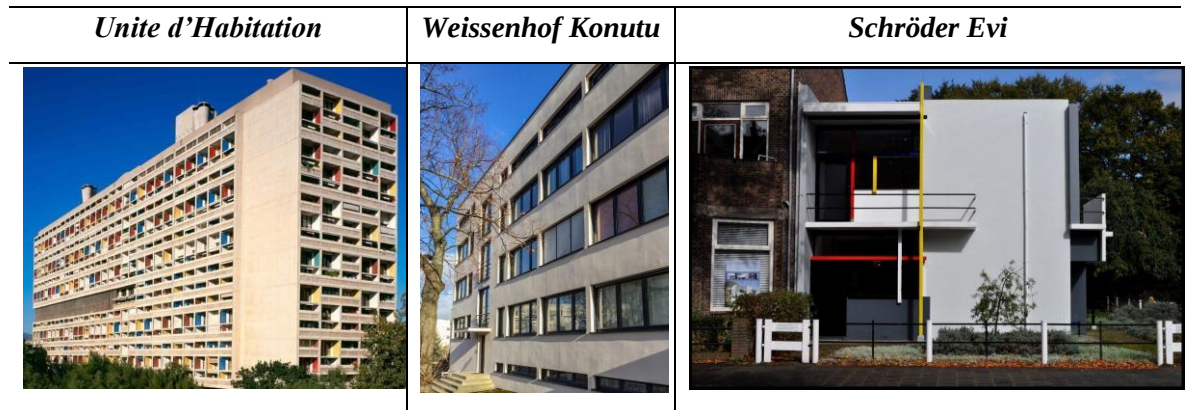
1.8. Konut İç Mekânında Değişebilirlik

İnsan ihtiyaçlarına cevap verebilmek, tasarımın en genel amacıdır. Bir tasarım geçmişte başarılı bulunmuş olabilir fakat bu tasarım günümüz şartlarına uygun olmayabilir. (Lang, 1987). Konutların zaman içerisinde meydana gelen değişimlere yeterli düzeyde uyum sağlayamaması, yapısal çevrede hem fonksiyonel hem de fiziksel eskimeye neden olmaktadır. Bu durum beraberinde konut tasarımında değişebilirlik, büyüyebilirlik ve uyabilirlik gibi kavramların tartışılmasına ve çözüm arayışlarının ortaya çıkmasına sebep olmaktadır (Alga, 2005).

Konut mekânının kullanıcısıyla ilişkileri ve dinamikleri bağlamında diğer yapılardan ayrıldığı söylenebilmektedir. Kullanıcılar konutlarını değiştirebilmelerinin sonucu olarak içselleştirebildikleri kadar bağ kurmaktadır (Buluklu, 2014). Konutlarda değişebilirlik kavramının ele alınış biçimi, kullanıcılarının temel ihtiyaçlarının giderilmesi, kişiye ait tercihlerin ve aktivitelerin yapılması, aidiyet duygusunun yoğun olma durumu ile ilişkilenebilmektedir (Hasgöl, 2018). Bu nedenle konut tasarımında değişebilirlik kavramını ele alırken, mimari tasarım genelindeki farklı bir şekilde değerlendirmek gerekmektedir. (Buluklu, 2014).

Barınma gereksinimi insanlık tarihiyle birlikte başlayan, en basit haliyle insanın yaşadığı fiziksel çevreyi kendi ihtiyaçlarına göre değiştirerek ve düzenleyerek yaşayabileceği duruma getirmesiyle sağlanmıştır. Bu bağlamda değişebilirlik kavramı konut mimarisinde önemli yer tutmaktadırlar (Yakın, 2018). Değişebilirlik konutlarda kullanıcıların kendi ihtiyaçları doğrultusunda yasadıkları yapay çevreyi değiştirmesine imkân vererek yaşamları boyunca aynı konutu kullanabilme olanağı sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında değişebilirliğin temel nedeni kullanıcı gereksinimleri sayılmaktadır (Tatlı, 2008). Kişinin barınma gereksinimi doğrultusunda oluşan ve hayat döngüsü boyunca sürekli kullandığı mekân olan konut, yaşamın her aşamasında kullanıcısı ile etkileşim içerisinde olmuştur. Konut mekânında değişim ihtiyacı, kullanıcının belki de en çok etkileşime geçtiği mekân olmasından kaynaklanmaktadır (Hasgöl, 2018).

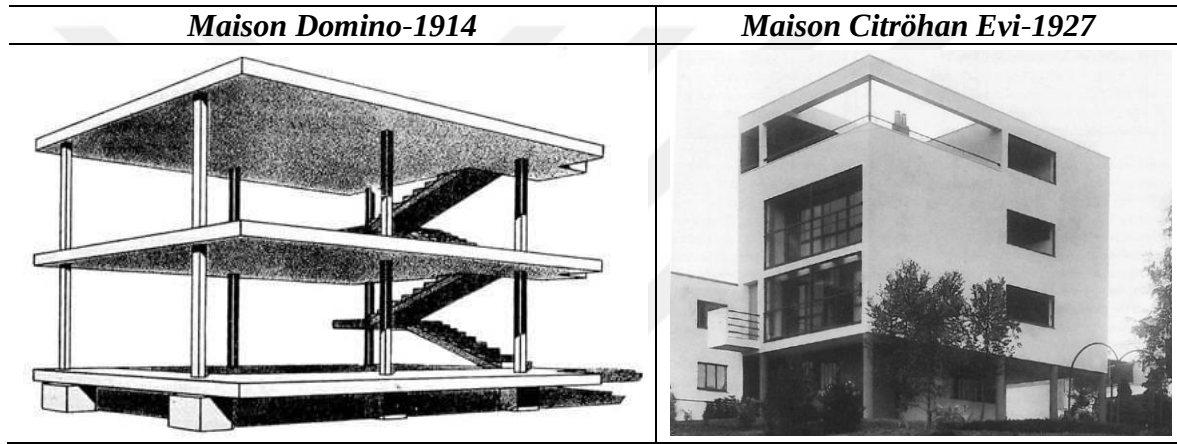
Çeşitli sebeplerden dolayı tasarım, yapım ve kullanım aşamalarında değişiklik ihtiyaçlarının giderilmesi amaçlandığında, önemli bir girdi olarak sürece "yapıda değişebilirlik" kavramı katılmaktadır (Deniz, 2004). Tasarımcıların tasarım sürecinde gelecekteki olası kullanıcı ihtiyaçlarını göz önünde bulundurması esnekliği sağlamak için gerekmektedir (İslamoğlu, 2014). Yapım ve tasarım aşamalarının birleştirilmesi, gelecekte olabilecek değişikliklerin kolayca ve minimum harcama ile yapılabilmesi, kullanıcıların ihtiyaçlarına karşılık bulabilmesi esnek konut ile mümkün olmaktadır (Gülaydın, 2004). Esnek konutlar mekânsal iç düzenlemelerinin değişebilmesini, mekânın düşey ya da yatayda küçülüp büyüyebilmesini, mekânın kullanıcı isteğine göre kişiselleşmesini olanak vermektedir. Konutun insanların içerisinde yaşamlarını sürdürdüğü en kişisel mekân olduğu düşünülürse, kullanıcıların o mekânı kendi yaşam tarzlarına ve ihtiyaçlarına uygun olarak değiştirme eğiliminde olması ve değişebilir özelliğe sahip olarak konutun bu beklentiye gidebilmesi önem arz etmektedir (Yakın, 2022). Bu bağlamda değişen gereksinimlere, zamana ve duruma göre adapte olabilen, aynı mekânda birden fazla eylemin meydana geldiği konutu esnek konut olarak tanımlamak mümkündür. Le Corbusier'in Citrohan, Domino, Unite-d'Habitation ve Maison Loucheur konutları, Rohe'nin Weissenhof konutu, Rietveld'in Schröder konutu, Bogner'in prefabrikasyon konutları, Fieger'ın Kleinwohnung konutu esnek konutlara örnek verebilir (Şekil 6).

Şekil 6. Esnek konut örnekleri (Unite d'Habitation (URL-5, 2025), Weissenhof Konutu (URL-6, 2025), Schröder Evi (URL-7, 2025))

Esnekliğin modern mimaride yer almasında 1990'lu yıllarda Le Corbusier'in yapmış olduğu konut çalışmaları önemli bir yere sahiptir (Uzel, 2001). Özellikle Domino ve Citrohan Evi (Şekil 7), Le Corbusier tarafından tasarlanmış esnek konutlar arasında yer almaktadır (Diker, 2021). Domino Evi projesi ele alındığında yapının döşeme plağı, kolon

ve merdiven gibi sabit yapı elemanlarından oluştuğu ve böylece farklı mekân düzenlemelerine olanak sağladığı görülmektedir (Bilgin 1999; Uzel, 2001). Yapının strüktür sisteminin oluşturulmasında diğer yapı elemanlarının değişebilirliği ve esnekliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Plan organizasyonu taşıyıcı sistemden tamamen bağımsız olarak ele alınmıştır (İslamoğlu, 2014). Le Corbusier'in incelediği kavramlar serbest cephe ve serbest plan esneklik anlayışının ana yapıtaşlarından birini oluşturmaktadır (Buluklu, 2014). Citrohan projesinde ise iki ayrı katman diğerlerine göre daha fazla vurgulanmaktadır. Bu katmanlardan daha uzun ömre destek strüktür sahipken daha kısa süreli ömre tamamlayıcı bölüm sahip olabilmektedir (Priemus, 1993).

Şekil 7. Le Corbusier Domino (URL-8, 2025) ve Citrohan Evi (URL-9, 2025)

Schneider ve Till çok sayıda esnek tasarımlı konut örneği analiz ederek bir gruplama yapmıştır. Yaptığı bu gruplamada esneklik kavramını konut yapılarında rijitlik ve yumuşaklık olarak ikiye ayırmıştır. Kullanıcıların kullanım yetkisinin olması ile kontrolü elinde tutması ve mekânları kendi istek ve ihtiyaçlarına göre düzenlemesi yumuşak kullanım olarak sınıflandırılmaktadır. Rijit kullanımı ele aldığımızda ise kullanıcılar; taşınabilir duvarlar, kayar kapılar ve katlanılabilir mobilyaları içine alan bir sistemde, sistemin çalışmasında görev alan, bu sistemi çalıştıran kişi olarak rol almaktadır (Schneider & Till, 2007).

1965 yılında Habraken, konut üretimine ve tasarımına ilişkin, destek ile tamamlayıcı sistemlerin birbirinden bağımsız olarak ele alındığı teorisini geliştirmiş; bu doğrultuda SAR (Stichting Architecten Research) grubunu kurmuştur (Deniz, 2004). Habraken' in oluşturduğu sistem kullanım amacına göre şekillenen esnek mekânlar oluşturmak için alanları saran kenarlar yaratmaktadır. Sınırlar tanımlanmıştır, fakat bu sınırlar içerisinde

alternatif düzenleme biçimleri geliştirmek kullanıcının vermek isteyeceği bir karardır. Habraken' in düşüncesine göre mekânı tasarlamak mimarın rolü değildir, mimarın rolü mekânın şekillenmesine olanak sağlayan taşıyıcı bir sistem geliştirmektir. Yapıyı hareketsiz taşıyıcı elemanlar ve hareketli değişken elemanlara ayıran bir yöntem geliştirmiştir. (İslamoğlu, 2014). SAR sisteminde esneklik iki kademeli olarak ifade edilmektedir. Bu kademelerden ilkinde konut alanının sınırları belirlenerek konutun esneklik payının maksimum ve minimum alanlarının belirlenmesi esas alınmıştır. İkincisi ise konut içerisinde yer alan birimlerin organizasyonundaki esnekliği kapsamaktadır. Mekân gruplarında ki farklılaşmalar ve belirlenen bölümlerdeki mekânlarda meydana gelen değişiklikler bu esneklik içerisinde yer almaktadır (Leupen, 2005).

Aile kompozisyonundaki değişimler esnek konut ihtiyacı için geçerli birçok gerekçeden biridir. Farklı aile tipleri ve ilişkiler, farklı birlikte yaşama seçenekleri ve aktiviteler, içe ve dışa dönük hayatlar, akla gelmeyen çok sayıda alternatif konutta oda ve ekipman sayısını, ekipman türlerini, konuttaki cihazların sayılarını ve konumlarını etkilemektedir (Zorlu, 2004). Habraken (1972), tıpkı canlı organizmalar gibi yapıları çevrelerin de kendilerine özgü bir yaşam döngüsüne sahip olduğunu belirtmekte ayrıca zaman içerisinde kendiliğinden dönüşmekte ve gelişmekte olduğunu da dile getirmektedir. Konut sadece fiziksel bir yapı olmamakla birlikte değişebilen ve büyüeyebilen dinamik bir organizma olarak değerlendirilmektedir. Bu sebeple konutların kullanıcılarının zaman içerisinde değişen beklenti ve gereksinimlerine uyum sağlayacak şekilde evrilmesi gerekmektedir. Zaman içerisinde değişen kullanıcının konutun kullanıma yönelik özgür ve değişebilen tasarım anlayışına sahip olması gerektirmektedir (Hasgöl & Özsoy, 2016). Kullanım verimini arttıran etkenler arasında özellikle konut mekânlarında yaşam alanlarının kullanıcı talepleri doğrultusunda çözülmesi bulunmaktadır. Yapının verimli bir biçimde kullanılması ise o yapıyı kullanıcısının konfor koşullarını dikkate alan bir yapı haline dönüştürmektedir (Güney Yüksel & Seçer Kariptaş, 2019).

Friedman'ın (1990) göre kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına konut içerisinde cevap verebilme yeteneği değişebilirlik ile sağlanmaktadır. Konut tasarımında değişebilirliği sağlamak içinde konutlar, kullanıcıların gereksinimleri doğrultusunda tasarlanmalıdır. Kullanıcılar konutlarında istediği gibi mekân organizasyonunu düzenleyebilmeli konutlar ise zaman içinde değişen gereksinimlerine cevap verecek şekilde, uyum sağlayabilmelidir (Süvari & Çeliktepe, 2023). Konutun tasarım ya da yapım sürecinde kullanıcıların fikirlerini olarak birebir katılımlarını sağlamak mümkündür. Kullanıcının fikirlerini tasarım sürecinde

almak sağlanabilirse, ihtiyaçlar ve istekler doğru bir biçimde belirlenerek uygulanabilir olmaktadır (Gülaydın, 2004). Yakın (2022) kullanıcıyı konut tasarım aşamalarına dâhil ederek kullanıcı odaklı değişebilirlik ve esnekliğin tasarıma katkısını ifade etmiştir.

Değişebilirlik ilkesi ile konutun tasarım ve planlama aşamalarına kullanıcısının düşüncelerini uygulamak, kullanıcıların istek ve ihtiyaçlarını öğrenmek kullanıcı memnuniyetini arttırmaktadır (Estaji, 2017). İç mekânların organizasyonları ve biçimlenişi kullanıcılarının karakterine göre değiştirilebilir ve esnek olma özellikleri kapsamında düzenlenmelidir (Turgay, 2022). Konut mimarisi günümüzde bütün insanların gereksinimlerini eşit sayıp, psikolojik etkenleri, kültürel ve sosyal farklılıkları göz ardı ederek tekdüze konut yerleşimleri oluşturmaktadır. Bu şekilde inşa edilen konutlar kullanıcılar için yeterli olmamakta kullanıcılar konutlarını kendi gereksinimlerine uyarlamaya çalışmakta ya da daha uygun konut arayışına girmektedirler (Yıldırım Ateş, 2023). Bu sebeple esnek tasarımda kullanıcı katılımı, mekân değişebilirliği ve bu kavramların zaman içindeki değişimleri tasarım kalitesi açısından önem arz etmektedir (Okutan, 2017).

Konutun, kullanıcısına sağladığı uyum özgürlüğü, o konutun esneklik düzeyine bağlı olarak değişmektedir. Farklı kullanıcıların konutlarında yaşamlarını rahat bir şekilde devam ettirmeleri için konutlarda esnek bir yaklaşıma gidilmesini zorunlu kılmaktadır (Kızmaz & Çimşit Koş, 2015). Bireylerin özellikleri ve gereksinimleri değişiklik gösterdiğinden dolayı bireylerin standart gereksinimleri düşünülerek yapılan konutlar kullanıcısının gereksinimlerini tam olarak karşılamayarak kullanıcısının memnuniyetini azaltmaktadır (Yakın, 2022). Esnek konut, sahiplerinin uzun bir süre belki de hayatları boyunca evlerinde oturabilmelerini ve değişen şartlara, geniş bir alandaki gereksinimlerine adapte olabilmelerini sağlamaktadır (Gülaydın, 2004). Böylece yapı sistemini değiştirmeden kullanıcılar ihtiyaçları doğrultusunda aynı hacmi kullanarak çok sayıda alternatif alanlar üretebilmektedirler (Zorlu, 2004).

Konutlarda değişebilirlik ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde bu kavramın konut tasarımında önemli bir yere sahip olduğu, kullanıcı katılımı ve kullanıcı ihtiyaçlarıyla birlikte ele alınması gerektiği görülmektedir. Değişebilirlik dikkate alınarak tasarlanan konutların zamanla değişen kültürel, sosyo-ekonomik ve bireysel gereksinimlerine uyum sağlayabilmesi, mekânın yaşam döngüsünü uzatmakta ve kullanıcı memnuniyetini artırmaktadır. Ayrıca bu kavram konutlarda kullanıcıların yaşam şekillerine adaptasyonunu kolaylaştırarak fonksiyonel ve uzun ömürlü yaşam alanlarının oluşmasını sağlamaktadır. Bu

bağlamda konutlarda değişebilirlik kavramı, tasarım aşamalarında dikkate alınarak; gelecekteki konut üretiminde kullanıcı gereksinimlerinin iyi analiz edilmesi ve mekânsal çözümlerin değişime açık bir şekilde gerçekteştirilmesi, yapılı çevrenin zamana karşı dirençli olmasını, sürdürülebilirliğini ve kullanıcılarının yaşam kalitesini artırmaktadır.

2. YAPILAN ÇALIŞMALAR

2.1. Çalışmanın Yöntemi

Araştırmanın temel amacı, kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına göre konutlarda yaptıkları mekânsal müdahaleleri analiz etmek ve bu müdahalelerin değişebilirlik ilkesiyle olan ilişkisini değerlendirmektir. Bu bağlamda araştırmada, Trabzon kentinde yer alan Armada Residence konut projesi üzerinden konut tasarımında değişebilirlik kavramının kullanıcı tercihleriyle ilişkisi analiz edilmiştir.

Araştırmanın evrenini, Trabzon ili sınırlarında yer alan dışa kapalı konut yerleşmeleri oluşturmaktadır. Örneklem olarak, 2014 yılında inşa edilmeye ve 2018 yılında kullanılmaya başlanan Armada Residence konut projesi seçilmiştir. Araştırmada veri toplama yöntemlerinden literatür tarama ve mekân analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Esneklik, değişebilirlik, konut iç mekânında değişebilirlik, kullanıcı gereksinimleri, kullanıcı memnuniyeti, konut kavramı ve dışa kapalı konut yerleşmeleri konularında literatür incelenerek kuramsal altyapı oluşturulmuştur. Sonrasında yerleşkede bulunan 71 adet konutun özgün kat planları incelenmiş, kullanıcılar tarafından mekânsal müdahaleler yapılmış olan 26 adet konut planı üzerinden konut tasarımında değişebilirlik kavramının grafiksel olarak analizi yapılmıştır.

Araştırma süreci aşağıdaki alt başlıklar altında açıklanmıştır:

Öncelikle literatür taraması ile kuramsal çerçeve oluşturulmuş, ardından alan çalışması yapılmış ve örneklem belirlenmiştir. Örneklemde yer alan konutlar mekânsal açıdan analiz edilmiştir. Mekânsal analizlerin ardından elde edilen veriler bulgular başlığı altında sunulmuş; bu veriler, çalışmanın ilerleyen bölümlerinde yorumlanarak tartışılmış ve tasarım önerilerine temel oluşturmuştur. Yönteme ait aşamalar Şekil 8’de özetlenmektedir.

Şekil 8. Çalışma Strüktürü

Çalışmasının ilk aşamasında kavramsal çerçevenin oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapılmıştır. Bu bağlamda konut, kapalı konut siteleri, kullanıcı gereksinimleri, kullanıcı memnuniyeti, esneklik ve değişebilirlik kavramları, konutta değişebilirlik konuları hakkında tez, makale, bildiri ve kitaplar üzerinden literatür araştırması yapılmıştır.

İkinci aşamada çalışma alanına dair veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Çalışma alanı olarak seçilen Armada Residence konut projesinin proje özellikleri, konut özellikleri, kullanıcı profili, projede kullanılan malzemeler, özgün kat planları, değişiklik yapılan kat planları elde edilmiştir. Elde edilen bütün bu bilgilere yüklenici firma ve konut sahipleri ile görüşmeler sağlanarak, yerinde inceleme ve gözlem yapılarak ulaşılmıştır. Bloklara ait genel özelliklerden elde edilen veriler kapsamında çalışmanın örneklemini seçilmiş ve bu konut bloklarında yer alan konutlar incelenmiştir. Öncelikle örneklem olarak belirlenen konut bloklarındaki ayrı ayrı özgün kat planları incelenmiş, planlardaki benzerlik ve farklılıklar baz alınarak plan tipleri belirlenmiştir. Her plan tipinin özgün özelliklerinin tespiti yapılarak hangi plan tipinden hangi blokta toplamda kaç adet olduğu elde edilmiştir. Sonrasında ise bu konut bloklarında hangi plan tiplerinde kaç adet konutta değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir.

Çalışmanın üçüncü aşamasında özgün durum ve yapılan değişikliklerin tespitinden elde edilen verilerin mekânsal analizi yapılarak tablolara işlenmiştir. Konutlardaki değişikliklerin analiz edilebilmesi için oluşturulan tablolarda tipe ait genel bilgiler, özgün kat planları, yerinde tespit ve kullanıcılar ile yapılan görüşmelerden elde edilen bilgilere bağlı olarak yapılan değişikliklerin işlendiği konut planları yer almaktadır. Değişiklik yapılmış olan konutlara ait plan tiplerinde değişiklik yapılan yerler renklendirilerek belirtilmiştir.

Çalışmanın dördüncü ve son aşamasında ise yapılan analizlerden elde edilen veriler doğrultusunda kullanıcılar tarafından en çok hangi alanlarda değişikliğin yapıldığı, kullanıcıların en çok hangi müdahalelerde bulunduğu ve yapılan müdahalelerde kullanıcıların ortak eğilimlerinin olup olmadığı, Armada Residence konutlarının bu değişikliklere nasıl yanıt verdiği sorularına cevap aranmıştır. Elde edilen cevaplar sonucunda kullanıcıların konutlarında hangi alanlara gereksinim duyduğunun tespiti yapılmış ve yeni yapılacak konutlara ilişkin tasarım önerilerine yer verilmiştir.

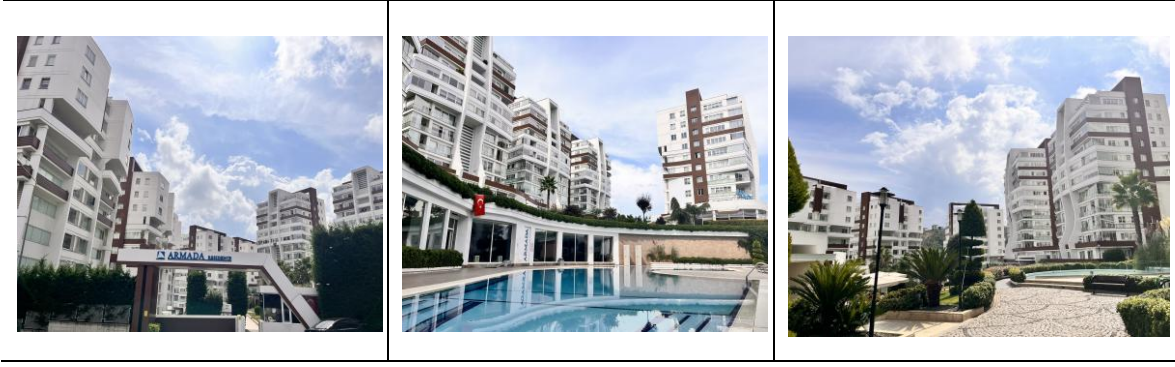
2.2. Çalışma Alanına Ait Veriler

Trabzon kenti, Doğu Karadeniz bölgesinde yer alan ve Karadeniz’e kıyısı olan bir liman şehirdir. Türkiye'nin en kalabalık yirmi dokuzuncu şehri olmakla beraber, bulunduğu bölgede Samsun kentinden sonra ikinci büyük kent olma özelliğine sahiptir. 12 Kasım 2012 tarihinde büyükşehir belediyesi olan (URL-10) Trabzon kenti oldukça zengin tarihçesi ile de köklü bir geçmişe sahiptir. Tarih boyunca çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış Trabzon kenti Karadeniz kıyılarında stratejik bir konuma sahiptir. (URL-11) Çalışma alanı olarak seçilen Armada Residence konutları Trabzon kentinde yer alan Akçaabat ilçesine bağlı Yıldızlı mahallesinde yer almaktadır. Bu konut projesi iki ayrı parselde geniş bir alana konumlandırılmıştır. Parsellerden bir tanesinde toplamda 11 konut bloğu, diğerinde ise 3 tane konut bloğu bulunmakta ve bu konut blokları toplam 317 konutu içermektedir (Şekil 9). Yapımına 2014 yılında başlamış olan bu projede 11 konut bloğunun bulunduğu parselde yer alan konutlar 2018 yılından itibaren kullanılmaya başlanılmıştır.

Şekil 9. Armada Residence konut projesi konumu (URL-12, 2025), uydu görüntüsü (URL-13, 2025) ve dış mekân(Yazıcı, 2025)

Armada Residence konutları yapılacağını duyurduğu zamandan itibaren Trabzon kentinin gözde projelerinden biri olmuş ve büyük ses getirmiştir. İçerisinde bulunan sosyal alanları, farklı plan tipine sahip konutları, kullanıcısına sunacağı özel hizmetler, çoğu konutta çift mutfak kurgusu, kullanılan malzeme kalitesi gibi daha birçok özelliği projeyi ön plana çıkarmıştır (Şekil 10).

Şekil 10. Armada Residence konut projesi-Trabzon (Yazıcı, 2025)

Projenin içerisinde yer alan açık ve kapalı yüzme havuzu, çocuk oyun alanları, saunası, Türk hamamı, buhar odaları, fitness, kafeterya, misafir süitleri, market, kuru temizleme vs. gibi daha birçok imkânının olması kullanıcısının bu tip ihtiyaçlarını konut yerleşmesi içerisinde gerçekleştirmesine olanak sağlamaktadır (Şekil 11). Ayrıca konutların inşası yapılırken kullanılan malzemelerin kalitesine de dikkat edilmiştir. Bununla birlikte proje peyzaj düzenlemesi ve geniş bir yeşil alana sahip olması ile de ön plana çıkmaktadır. Armada Residence konutları profesyonel bir yönetim ekibi tarafından yönetilmekte, 7/24 güvenlik sağlanmakta, ayrıca konutlarda oluşabilecek herhangi bir sorun olduğunda bunu karşılayacak bir teknik ekibe sahiptir. Armada Residence konutları, sahip olduğu bütün özellikleri incelendiğinde dışa kapalı konut yerleşmelerine örnek olarak verilebilmektedir.

Şekil 11. Armada Residence konut projesinde yer alan fitness, kafeterya ve lobi görüşleri (Yazıcı, 2025)

Projede yer alan konutlar dubleks, 1+1, 2+1, 3+1, 4+1 ve 5+1 şeklinde planlanarak konut bloklarına göre farklılaşan bir dağılım göstermektedir. Konut planlamalarındaki bu farklılığın yanı sıra konut bloklarında da farklılıklar mevcuttur. Bu bağlamda konut bloklarının; mekânsal büyüklük, kat sayıları, plan tipleri, toplam konut sayısı, sosyal

alanları, ilave alanları ile birbirinden ayrıldığı görülmektedir. Konutların ve konut bloklarının bu şekilde farklı planlanmış olması kullanıcıya farklı alternatiflerde sunmaktadır. Tablo 1’de her konut bloğunun sahip olduğu özellikler gösterilmiştir. Bu özellikler konut bloğun kat sayısı, bulundurduğu konut tipleri (oda sayısına göre), toplam konut sayısı, sosyal alanlar ve ilave alanları kapsamaktadır. Bu bağlamda konut bloklarına ait genel özellikler Tablo 1’de gösterildiği gibidir.

Tablo 1. Armada Residence konut projesinde yer alan bloklara ait genel özellikler

Konut Blokları	Kat Sayısı	Bulundurduğu Konut Tipleri (Oda sayısına göre)	Toplam Konut Sayısı	Sosyal Alan	İlave Alanlar
A Blok	13	1+1, 4+1,5+1	23	Kafeterya	Sığınak, Depolar, K. Dairesi
B1 Blok	13	3+1,4+1	22	-	K. Otopark Depolar
B Blok (B2-B3)	13	1+1,2+1,3+1,4+1,Dubleks	48	Misafir Süiti	K. Otopark Depolar
C Blok (C1-C2)	13	1+1,2+1,3+1,4+1,Dubleks	50	Sosyal Tesis	K. Otopark Depolar
D Blok (D1-D2)	13	1+1,3+1,4+1,Dubleks	49	-	Sığınak, Depolar, K. Dairesi
E Blok (E1- E2)	13	1+1, 3+1,4+1	45	İş Yerleri	Sığınak Depolar
F Blok	13	3+1,4+1	22	İş Yerleri	Depolar
G Blok	12	3+1,4+1	21	-	Sığınak, Depolar, K. Dairesi
H Blok (H1-H2)	11	1+1,2+1,3+1,4+1,	37	İş Yerleri	K. Otopark Sığınak, Depolar

Armada Residence konutlarında yer alan bloklardan A, B1, F ve G bloklar tekli; B, C, D, E ve H blokları ikiz bloklardır. Konut bloklarının konumlanması incelendiğinde ise G ve H konut blokları küçük parselde yer alırken diğer konut blokları büyük parselde yer almaktadır. Her konut bloğunun bodrum katlarında konut sahiplerinin kullanımı için düşünülmüş depolama alanları yer almaktadır. Siteye ait sosyal olanaklar (açık havuz, kapalı havuz, fitness, Türk hamamı, sauna vs.) büyük parselde bulunmakta iken küçük parselde ayrı bir açık havuz ve iş yerleri bulunmaktadır. Bu bağlamda sosyal yaşamın büyük parselde gerçekleştiği görülmektedir.

A konut bloğu tekil konut bloğu olarak inşa edilmiştir. Bu konut bloğunda toplam 23 adet konut bulunmaktadır. Bulunduğu parselde giriş yapıldığında ilk olarak karşımıza bu konut bloğu çıkmaktadır. Sitenin kafeteryası A konut bloğuna birleşik olarak yapılmış fakat giriş kısmı bloktan bağımsız olarak çözümlenmiştir. Ayrıca bu konut bloğu bünyesinde kazan dairesi ve sığınaklar da yer almaktadır İçerisinde yer alan konutlar 1+1, 4+1 ve 5+1

plan tiplerinde düzenlenmiş ve 5+1 plan tipine sahip konutlar sadece bu blokta bulunmaktadır. Diğer tekil bloklara göre A konut bloğu en geniş taban alanına sahiptir.

B1 konut bloğu tekil konut bloğu olarak inşa edilmiştir. Bu konut bloğunda toplam 22 adet konut bulunmaktadır. B1 konut bloğu büyük parselde en küçük alana sahip konut bloğudur. Konut bloğunda kapalı otopark yer almakta ve asansörlerle kapalı otoparka erişim sağlanmaktadır. Büyük parselde yer alan diğer konut bloklarına göre konut planlarının düzenlenmesi daha farklı yapılmıştır. Konutlar 3+1 ve 4+1 plan tiplerinde düzenlenmiş olup, bu konut bloğunda en çok 3+1 plan tipinde konutlar bulunmaktadır.

B konut bloğu ikiz konut bloğu olarak inşa edilmiştir. Bu konut bloğunda toplam 48 adet konut bulunmaktadır. Konut bloğu bünyesinde kapalı otopark ve misafir süitlerini barındırmaktadır. Konut bloğu içerisinde asansörlerle kapalı otoparka erişim sağlanmaktadır. İçerisinde yer alan konutlar 1+1, 2+1, 3+1, 4+1 ve dubleks plan tiplerinde düzenlenmiş olup en çok 3+1 ve 4+1 plan tipinde konutlar bulunmaktadır.

C konut bloğu ikiz konut bloğu olarak inşa edilmiştir. Bu konut bloğunda toplam 50 adet konut bulunmaktadır. Ayrıca bu konut bloğu proje kapsamında bünyesinde en çok konutu barındıran konut bloğu olma özelliğine sahiptir. Projenin sosyal alanlarının büyük bir çoğunluğu da bu konut bloğunun içinde ve etrafında kurgulanmıştır. Bu blokta oturan kullanıcılar asansörler ile kapalı havuz, sauna, buhar odası, Fitness, Türk hamamı ve açık havuza çok rahat bir şekilde erişebilmektedir. Kapalı otoparka erişmek için ise açık havuzun etrafını dolaşmaları gerekmektedir. İçerisinde yer alan konutlar 1+1, 2+1, 3+1, 4+1 ve dubleks plan tiplerinde düzenlenmiş olup en çok 3+1 ve 4+1 plan tipinde konutlar bulunmaktadır.

D konut bloğu ikiz konut bloğu olarak inşa edilmiştir. Bu konut bloğunda toplam 49 adet konut bulunmaktadır. Konut bloğu bünyesinde 2018 yılında kreş yer almaktayken pandemi döneminde kreş kapatılmış ve bu alan tekrar dubleks konuta dönüştürülmüştür. Konut bloğu bünyesinde kazan dairesi ve sığınaklar yer almaktadır. İçerisinde yer alan konutlar 1+1, 3+1, 4+1 ve dubleks plan tiplerinde düzenlenmiş olup en çok 3+1 ve 4+1 plan tipinde konutlar bulunmaktadır.

E konut bloğu ikiz konut bloğu olarak inşa edilmiştir. Bu konut bloğunda toplam 45 adet konut bulunmaktadır. Konut bloğu bünyesinde iş yerleri ve sığınaklar yer almaktadır. İçerisinde yer alan konutlar 1+1, 3+1, 4+1 plan tiplerinde düzenlenmiş olup en çok 3+1 ve 4+1 plan tipinde konutlar bulunmaktadır.

F konut bloğu tekil konut bloğu olarak inşa edilmiştir. Bu konut bloğunda toplam 22 adet konut bulunmaktadır. Konut bloğu bünyesinde iş yerleri yer almaktadır. İçerisinde yer alan konutlar 3+1 ve 4+1 plan tiplerinde düzenlenmiş olup en çok 3+1 plan tipinde konutlar bulunmaktadır.

G konut bloğu tekil konut bloğu olarak inşa edilmiştir. Bu konut bloğunda toplam 23 adet konut bulunmaktadır. Küçük parselde kazan dairesi bu blokta yer almaktadır. Konutlar 3+1 ve 4+1 plan tiplerinde düzenlenmiş olup en çok 3+1 plan tipinde konutlar bulunmaktadır.

H konut bloğu ikiz konut bloğu olarak inşa edilmiştir. Bu konut bloğunda toplam 37 adet konut bulunmaktadır. Konut bloğu bünyesinde iş yerleri ve kapalı otopark yer almaktadır. Kapalı otoparklara konut bloğu içerisinden asansörle erişim mümkündür. Konutlar 1+1, 2+1, 3+1, 4+1 plan tiplerinde düzenlenmiş olup en çok 3+1 ve 4+1 plan tipinde konutlar bulunmaktadır.

Armada Residence konut projesinde yer alan konut bloklarının tamamı incelediğinde, bu bloklarda farklı konut tiplerinin (oda sayısına göre) yer aldığı yukarıda belirtilmiştir. Ek olarak Tablo 2 bu konut bloklarında 1+1, 2+1, 3+1, 4+1, 5+1 ve dubleks olarak planlanmış konutların hangi konut bloklarında kaç adet yer aldığına dair bilgileri içermektedir.

Tablo 2. Armada Residence Konut bloklarında yer alan plan tiplerinin dağılımı

	1+1	2+1	3+1	4+1	5+1	Dubleks
A Blok	2	-	-	13	8	-
B1 Blok	-	-	18	4	-	-
B Blok (B2-B3)	1	1	22	20	-	4
C Blok (C1-C2)	1	3	22	20	-	4
D Blok (D1-D2)	1	-	24	20	-	4
E Blok (E1-E2)	2	-	22	21	-	-
F Blok	-	-	12	10	-	-
G Blok	-	-	15	6	-	-
H Blok (H1-H2)	1	2	18	16	-	-

Araştırmanın bu bölümünde çalışma alanına ait veriler elde edilerek çalışma alanı detaylı olarak incelenmiştir. Elde edilen verilerden, Armada Residence konut projesinin farklı planlanmış konut tipleri ve farklı özelliklere sahip konut bloklarını barındıran üst gelir grubuna hitap eden dışa kapalı bir konut yerleşmesi olduğunu söylemek mümkündür.

Projenin geniş bir alana yayılmış olması ve çok sayıda farklı plan tipi bulundurması sebebiyle içerisinde yer alan konut bloklarından biri veya bir kaçının çalışmaya dâhil edilmesine karar verilmiştir. Bu bağlamda konut bloklarının özellikleri göz önünde bulundurularak çalışmanın örnekleme belirlenmiştir.

2.3. Örneklem Alanın Belirlenmesi

Bu çalışma, konut tasarımına yönelik yeni yaklaşımlara veri oluşturmayı hedeflemekte olup, belirlenen konut bloklarındaki birimlerde yapılabilecek değişiklik olanaklarının tartışılması ve bu değişikliklerin mekânsal analiz yöntemiyle ortaya konulması üzerine odaklanmaktadır. Bu kapsamda, öncelikli olarak incelenecek konut bloğunun belirlenmesi ve mümkün olduğunca farklı plan tipine ulaşılması hedeflenmiştir.

Armada Residence konut projesi, iki ayrı parsel üzerinde geniş bir alana yayılmakta olup farklı plan tiplerine sahip konutlardan oluşmaktadır. Projedeki konut blokları; mekânsal büyüklük, plan tipleri, kat sayıları, sosyal alanlar, toplam konut sayısı ve ilave alanlar açısından çeşitlilik göstermektedir. Bu nedenle çalışmada ele alınacak konut bloğunun seçimi özel bir önem taşımaktadır. Konut bloğu seçimi yapılırken, konut bloklarının; sahip olduğu konut sayısı ve olanakları, alan büyüklüğü, konumu ve plan tiplerindeki çeşitlilik dikkate alınmıştır. Böylece plan tiplerindeki farklılıkların karşılaştırmaya ve derinlemesine irdelemeye daha fazla olanak tanınması hedeflenmiştir.

Çalışma alanında yer alan bütün konut bloklarının özellikleri incelendiğinde, büyük parselde yer alan A ve C konut blokları çalışmanın örnekleme olarak seçilmiştir. A konut bloğu tekil konut bloğu ve C konut bloğu ikiz konut bloğu şeklinde inşa edilmiştir (Şekil 12). Bu nedenle çalışma örnekleminde bir tane ikiz bir tane de tekil konut bloğunun çalışılması konutların blok bazında da farklı olması açısından önem arz etmektedir.

Şekil 12. Örneklem alanı seçilen Armada Residence A ve C konut blokları (Yazıcı, 2025)

A konut bloğunun seçim nedenlerinden en önemlisi tekil konut blokları içerisinde en büyük taban alanına sahip olması ve diğer blokların hiç birinde yer almayan 5+1 plan tipinde konut barındırmasıdır. Ayrıca site içerisinde aktif olarak kullanılan sitenin kafeteryası da bu bloğa birleşik olarak çözümlenmiştir.

C konut bloğunun seçilme nedenleri ise; bulunduğu parselde en çok konut sayısına ve farklı plan tiplerine sahip olan blok özelliği taşımasıdır. Ayrıca konumu itibariyle projenin merkezinde bulunması, projenin sosyal tesisinin ve örnek konutun (Şekil 13) da bu konut bloğu içerisinde olması çalışmaya dâhil edilmesinin diğer sebepleri arasında yer almaktadır.

Şekil 13. Örnek konut iç mekân görselleri (Yazıcı, 2025)

Örneklem alan olarak seçilen A ve C konut blokları, konut sahibi olmak isteyen kişilerin öncelikle tercih ettiği bloklar olmuş ve bu bloklardaki konutların satışı daha erken tamamlanmıştır. Bu bağlamda A ve C konut bloklarının çalışmanın örnekleme seçilmesiyle birlikte araştırma kapsamında toplam 71 konut (iki adet konutta kullanıcı ikamet etmemektedir.) değişebilirlik kapsamında incelenecektir.

3. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde çalışma alanına yönelik yapılan yerinde tespit çalışması; konut kullanıcıları, projeyi inşa eden firma ve site yönetimi ile yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Elde edilen verilerin dokümantasyonu yapılarak örneklemdaki konutların kat planları analiz edilmektedir.

Çalışmaya ilişkin bulgular 2 ana başlıkta ele alınmaktadır:

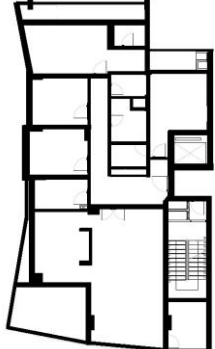
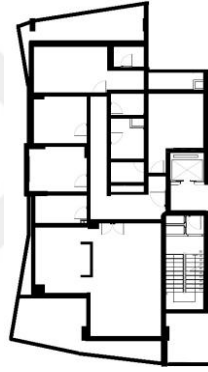
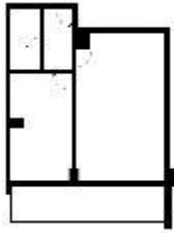
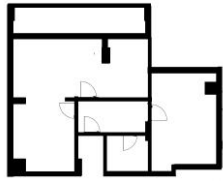
1. Mevcut durumun tespitine yönelik bulgular
2. Yapılan değişikliklerin tespitine yönelik bulgular

3.1. Mevcut Durumun Tespitine Yönelik Bulgular

Armada Residence konut projesinde esneklik ve değişebilirlik ile ilgili analizlerin yapılabilmesi için A ve C konut bloğu çalışma alanı seçildikten sonra, yapılan değişikliklerin analiz ve değerlendirilmesi için öncelikle konut bloğu düzeyinde incelemeler yapılmıştır. Öncelikle A ve C konut bloklarında yer alan konutların tamamının kat planları incelenmiş ve elde edilen veriler doğrultusunda konut bloklarında yer alan plan tipleri belirlenmiştir.

A konut bloğu özgün durumu değerlendirildiğinde 23 konuttan 22'si aktif olarak kullanılmakta, bir tanesinde ise kullanıcı bulunmamaktadır. Bu bağlamda A konut bloğunda yer alan 23 konuttan 22'si çalışma kapsamında ele alınmış ve bu konutlarda 9 farklı plan tipine rastlanılmıştır. Bu farklılığın oluşmasında konut bloğunun cephesi de etkili olmaktadır. Konut bloğunun giriş katı hariç diğer katlarda iki adet konut bulunmakta ve üç cephesi açık bir şekilde konumlandırılmaktadır. 1+1 şeklinde planlanan iki konutta giriş katta yer almakta; mekân büyüklüğü, mekânsal organizasyonları ve konut bloğundaki yerleşimleri farklılık göstermektedir. Diğer konut tiplerinin ise özellikle balkon alanları ve adetleri, mekân büyüklüğü, oda sayısı ve mekânsal organizasyonları ile birbirinden ayrıldığı görülmektedir. Bu bağlamda A konut bloğunda plan tipleri belirlenirken; konutlarda yer alan birimler, mekân büyüklükleri, oda sayıları, alanların birbirleri ile olan ilişkileri dikkate alınmıştır. Elde edilen veriler kapsamında A konut bloğunda yer alan tipler Tablo 3'te gösterilmiştir. Giriş kat hariç, diğer katlardaki konutlar karşılıklı olarak aynı plan tipine sahip olduğu için (ilk 6 tipte) tabloya sadece tek yöne ait planlar yerleştirilmiştir.

Tablo 3. A konut bloğunda yer alan plan tipleri

A Konut Bloğunda Bulunan Konut Tipleri	Tip-1	Tip 2	Tip 3
	<i>4+1 konut tipi</i>	<i>4+1 konut tipi</i>	<i>5+1 konut tipi</i>
			
	Tip-4	Tip 5	Tip 6
	<i>4+1 konut tipi</i>	<i>5+1 konut tipi</i>	<i>4+1 konut tipi</i>
			
	Tip-7	Tip 8	Tip 9
	<i>4+1 konut tipi</i>	<i>1+1 konut tipi</i>	<i>1+1 konut tipi</i>
			

A konut bloğunda konut tipleri belirlendikten sonra her bir plan tipinin detaylı olarak analizi yapılmıştır. Öncelikle özgün konut planlarına ait çizimlere projeyi inşa eden firma tarafından erişilmiş, bu planlar düzenlenerek içerisinde yer alan konut birimleri numaralandırılmıştır. Daha sonra bir tablo oluşturulmuş ve bu tabloda numaralandırılmış

özgün konut planı ve mahal isimleri belirtilmiştir. Konut içerisinde yer alan birimler kalın punto ile yazılmış ve sarı renk dolgu ile gösterilmişken, konutta yer almayan birimler normal puntoda turuncu renk dolgu ile gösterilmiştir. Bu bağlamda A konut bloğu özgün kat planlarında yapılan analizlere aşağıda detaylı olarak yer verilmiştir.

Tip-1 plan tipinde A konut bloğunda toplam 2 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 4+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey cephesine bakan bir adet ve güney cephesine bakan iki adet balkon mevcut iken bu tipte kat bahçesi bulunmamaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından yapılan herhangi bir değişikliğe rastlanılmamaktadır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4. A konut bloğu Tip-1 özgün konut özellikleri

TİP-1 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

Tip-2 plan tipinde A konut bloğunda toplam 6 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 4+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu

odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey ve güney cephesine bakan birer adet balkon mevcut iken bu tipte kat bahçesi bulunmamaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından iki adet konutta değişiklik yapılmıştır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5. A konut bloğu Tip-2 özgün konut özellikleri

TİP-2 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

Tip-3 plan tipinde A konut bloğunda toplam 4 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 5+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta çalışma odası ve 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey cephesine bakan bir adet ve güney cephesine bakan iki adet balkon mevcut iken bu tipte kat bahçesi bulunmamaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından dört adet konutta değişiklik yapılmıştır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6. A konut bloğu Tip-3 özgün konut özellikleri

TİP-3 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

Tip-4 plan tipinde A konut bloğunda toplam 2 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 4+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey cephesine bakan bir adet ve güney cephesine bakan iki adet balkon mevcuttur. Bu plan tipinde yer alan iki konuttan birinde kat bahçesi bulunmaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından sadece bir konutta değişiklik yapılmıştır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7. A konut bloğu Tip-4 özgün konut özellikleri

TİP-4 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

Tip-5 plan tipinde A konut bloğunda toplam 4 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 5+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içersinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta oturma odası ve 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey ve güney cephesine bakan birer adet balkon mevcuttur. Bu plan tipinde yer alan dört konuttan ikisinde kat bahçesi bulunmaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından sadece bir konutta değişiklik yapılmıştır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8. A konut bloğu Tip-5 özgün konut özellikleri

TİP-5 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

Tip-6 plan tipinde A konut bloğunda toplam 2 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 4+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak, misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey ve güney cephesine bakan birer adet balkon mevcut iken bu tipte kat bahçesi bulunmamaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından sadece bir konutta değişiklik yapılmıştır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo 9. A konut bloğu Tip-6 özgün konut özellikleri

TİP-6 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

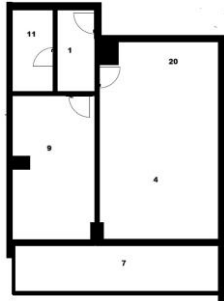
Tip-7 plan tipinde A konut bloğunda 1 adet konut bulunmaktadır. Konut 4+1 plan tipine sahiptir. Bu konutta salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey ve güney cephesine bakan birer adet balkon mevcut iken bu tipte kat bahçesi bulunmamaktadır. Fakat bu konut tipi girişte konumlandırıldığı için bahçe kullanımına olanak sağlamaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutun kullanıcısı tarafından konutta herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 10. A konut bloğu Tip-7 özgün konut özellikleri

TİP-7 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

Tip-8 plan tipinde A konut bloğunda 1 adet konut bulunmaktadır. Konut 1+1 plan tipine sahiptir. Konut bloğunda kuzeye yönlendirilmiştir. Bu konutta salon ve mutfak beraber tasarlanmıştır. Ebeveyn yatak odası, genel banyo ve kuzey cephesine bakan bir adet balkon mevcut iken bu tipte kat bahçesi bulunmamaktadır. Fakat bu konut tipi girişte konumlandırıldığı için bahçe kullanımına olanak sağlamaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutun kullanıcısı tarafından konutta herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 11’de yer verilmiştir.

Tablo 11. A konut bloğu Tip-8 özgün konut özellikleri

TİP-8 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

Tip-9 plan tipinde A konut bloğunda 1 adet konut bulunmaktadır. Konut 1+1 plan tipine sahiptir. Konut bloğunda güneye yönlendirilmiştir. Bu konutta salon ve mutfak beraber tasarlanmıştır. Ebeveyn yatak odası, genel banyo ve güney cephesine bakan bir adet balkon mevcut iken bu tipte kat bahçesi bulunmamaktadır. Fakat bu konut tipi girişte konumlandırıldığı için bahçe kullanımına olanak sağlamaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutun kullanıcısı tarafından konutta herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 12’de yer verilmiştir.

Tablo 12. A konut bloğu Tip-9 özgün konut özellikleri

TİP-9 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

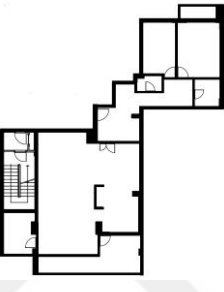
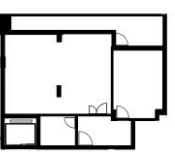
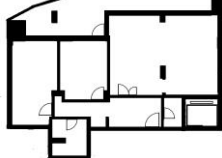
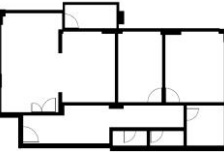
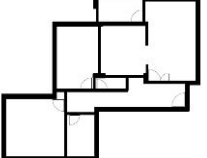
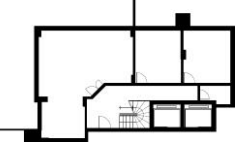
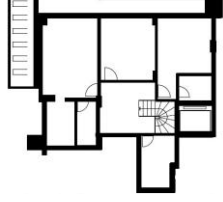
Plan tiplerinin gruplandırılması ile ilgili yapılan çalışmada mimari projeler incelenerek plan tiplerindeki mekânsal farklılıklar ve benzerlikler saptanmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda salon, ebeveyn yatak odası, genel banyo, kuzey cephesine ya da güney cephesine bakan bir adet balkonun tüm plan tiplerinde yer aldığı görülmüştür. Soğuk mutfak ve sıcak mutfak ise Tip-6, Tip-8 ve Tip-9 dışında bütün plan tiplerinde yer almaktadır. Tip-8 ve Tip-9 dışındaki bütün konutlarda çocuk odası-1, çocuk odası-2, ebeveyn banyosu, misafir banyosu, giyinme odası, misafir odası ve çamaşır odası bulunmaktadır. Bu bloktaki konut tiplerinin hiçbirinde WC bulunmamaktadır. Çalışma odası sadece Tip-3'te, oturma odası ise sadece Tip-5'te yer almaktadır. Tip-8'de kuzey cephesine, Tip-9'da ise güney cephesine bakan bir tane balkon mevcut iken diğer tiplerin hepsine kuzey cephesine bakan ve güney cephesine bakan 1'er adet balkon bulunmaktadır. Bunun dışında Tip-1, Tip-3 ve Tip-4'te güney cephesine bakan ikinci balkona rastlanılmaktadır. Kat bahçesi birimleri Tip-4 ve Tip-5'te yer almakta ve bu tiplerin yer aldığı katlarda sadece bir konutta (doğu ya da batı) bulunmaktadır. Özgün planlarda yer alan konut birimleri yapılan analizlerle elde edilmiş ve plan tiplerine göre konut mekânında yer almayan birimler '-' yer alan birimler '+' ile Tablo 13'de belirtilmiştir.

Tablo 13. A konut bloğu tiplere göre mekânsal dağılım

	Tip-1	Tip-2	Tip-3	Tip-4	Tip-5	Tip-6	Tip-7	Tip-8	Tip-9
Salon	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Soğuk Mutfak	+	+	+	+	+	-	+	-	-
Sıcak Mutfak	+	+	+	+	+	-	+	-	-
Mutfak (Tek Mutfak)	-	-	-	-	-	+	-	+	+
Çocuk Odası 1	+	+	+	+	+	+	+	-	-
Çocuk Odası 2	+	+	+	+	+	+	+	-	-
Ebeveyn Yatak Odası	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Misafir odası	+	+	+	+	+	+	+	-	-
Çalışma Odası	-	-	+	-	-	-	-	-	-
Giyinme Odası	+	+	+	+	+	+	+	-	-
Çamaşır Odası	+	+	+	+	+	+	+	-	-
Oturma Odası	-	-	-	-	+	-	-	-	-
WC	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Genel Banyo	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ebeveyn Banyosu	+	+	+	+	+	+	+	-	-
Misafir Banyosu	+	+	+	+	+	+	+	-	-
Kat Bahçesi	-	-	-	+	+	-	-	-	-
Kuzey Cephesi Balkon 1	+	+	+	+	+	+	+	+	-
Kuzey Cephesi Balkon 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Güney Cephesi Balkon 1	+	+	+	+	+	+	+	-	+
Güney Cephesi Balkon 2	+	-	+	+	-	-	-	-	-

C konut bloğu özgün durumu değerlendirildiğinde 50 konuttan 49'u aktif olarak kullanılmakta, bir tanesinde ise kullanıcı bulunmamaktadır. Bu bağlamda C konut bloğunda yer alan 50 konuttan 49'u çalışma kapsamında ele alınmış ve bu konutlarda 14 farklı plan tipine rastlanılmıştır. Plan tiplerinin farklı olmasındaki etkenlerden bir tanesi de A konut bloğunda olduğu gibi bu konut bloğunun da cephe tasarımıdır. Konut bloğunun giriş katı ve 1. katı hariç diğer katlarda iki adet konut bulunmakta ve üç cephesi açık bir şekilde konumlandırılmaktadır. C konut bloğu ikiz blok olduğu için giriş kat ve 1. kat hariç, diğer katlardaki konutlara ait özellikler iki blok içinde ortaktır. 1+1, 2+1, dubleks ve bazı 3+1 şeklinde planlanan konutlar giriş ve 1. katta yer almakta; mekân büyükleri, mekânsal organizasyonları ve konut bloğunda ki yerleşimlerine göre farklılık göstermektedir. Diğer konut tiplerinin ise özellikle balkon alanları ve adetleri, mekân büyükleri, oda sayısı ve mekânsal organizasyonları ile birbirinden ayrıldığı görülmektedir. Bu bağlamda C konut bloğunda plan tipleri belirlenirken; konutlarda yer alan birimler, mekân büyüklükleri, oda sayıları, alanların birbirleri ile olan ilişkileri dikkate alınmıştır. Elde edilen veriler kapsamında C konut bloğunda yer alan tipler Tablo 14'te gösterilmiştir. Giriş kat ve 1. kat hariç, diğer katlardaki konutlar karşılıklı olarak aynı plan tipine sahip olduğu için (ilk 6 tipte) tabloya sadece tek yöne ait planlar yerleştirilmiştir.

Tablo 14. C konut bloğunda yer alan plan tipleri

C Konut Bloğunda Bulunan Konut Tipleri	Tip-1	Tip-2	Tip-3	Tip-4
	<i>3+1 Konut Tipi</i>	<i>3+1 Konut Tipi</i>	<i>4+1 Konut Tipi</i>	<i>4+1 Konut Tipi</i>
				
	Tip-5	Tip-6	Tip-7	Tip-8
	<i>4+1 Konut Tipi</i>	<i>3+1 Konut Tipi</i>	<i>3+1 Konut Tipi</i>	<i>3+1 Konut Tipi</i>
				
	Tip-9	Tip-10	Tip-11	Tip-12
	<i>1+1 Konut Tipi</i>	<i>2+1 Konut Tipi</i>	<i>2+1 Konut Tipi</i>	<i>2+1 Konut Tipi</i>
				
	Tip-13		Tip-14	
	<i>Bahçe Dupleksi (Kuzey Cephe)</i>		<i>Bahçe Dupleksi (Güney Cephe)</i>	
	<i>Giriş Kat</i>	<i>1. Kat</i>	<i>Giriş Kat</i>	<i>1. Kat</i>
				

C konut bloğunda konut tipleri belirlendikten sonra A konut bloğunda olduğu gibi her bir plan tipinin detaylı olarak analizi yapılmıştır. Öncelikle özgün konut planlarına ait çizimlere projeyi inşa eden firma tarafından erişilmiş, bu planlar düzenlenerek içerisinde yer alan konut birimleri numaralandırılmıştır. Daha sonra bir tablo oluşturulmuş ve bu tabloda numaralandırılmış özgün konut planı ve mahal isimleri belirtilmiştir. Konut içerisinde yer alan birimler kalın punto ile yazılmış ve sarı renk dolgu ile gösterilmişken, konutta yer almayan birimler normal puntoda turuncu renk dolgu ile gösterilmiştir. Bu bağlamda C konut bloğu özgün kat planlarında yapılan analizlere aşağıda detaylı olarak yer verilmiştir.

Tip-1 plan tipinde C konut bloğunda toplam 4 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 3+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak), misafir odası, çocuk odası ve ebeveyn yatak odası ile 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, ebeveyn banyosu ve WC'den oluşmaktadır. Kuzey cephesine bakan bir adet ve güney cephesine bakan iki adet balkon mevcuttur. Bu plan tipinde yer alan dört konuttan ikisinde kat bahçesi bulunmaktadır. Yapılan değişiklikler ele alındığında ise bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 15'te yer verilmiştir.

Tablo 15. C konut bloğu Tip-1 özgün konut özellikleri

TİP-1 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

Tip-2 plan tipinde C konut bloğunda toplam 12 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 3+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, çocuk odası ve ebeveyn yatak odası ile 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, ebeveyn banyosu ve WC'den oluşmaktadır. Kuzey ve güney cephesine bakan birer adet balkon mevcut iken bu tipte kat bahçesi bulunmamaktadır. Bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından toplam 4 adet konutta değişiklik yapılmıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 16'da yer verilmiştir.

Tablo 16. C konut bloğu Tip-2 özgün konut özellikleri

TİP-2 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

Tip-3 plan tipinde C konut bloğunda toplam 8 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 4+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.) misafir odası, çocuk odası, ebeveyn yatak odası, çalışma odası ve 4 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 4 adet ıslak hacim genel banyo, ebeveyn banyosu, WC ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey cephesine bakan bir adet ve güney cephesine bakan iki adet balkon mevcut iken bu tipte kat bahçesi bulunmamaktadır. Bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından toplam 3 adet konutta değişiklik yapılmıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 17'de yer verilmiştir.

Tablo 17. C konut bloğu Tip-3 özgün konut özellikleri

TİP-3 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

Tip-4 plan tipinde C konut bloğunda toplam 4 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 4+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak(soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey cephesine bakan bir adet ve güney cephesine bakan iki adet balkon mevcuttur. Bu plan tipinde yer alan dört konuttan ikisinde kat bahçesi bulunmaktadır. Bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından toplam 4 adet konutta değişiklik yapılmıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 18’de yer verilmiştir.

Tablo 18. C konut bloğu Tip-4 özgün konut özellikleri

TİP-4 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

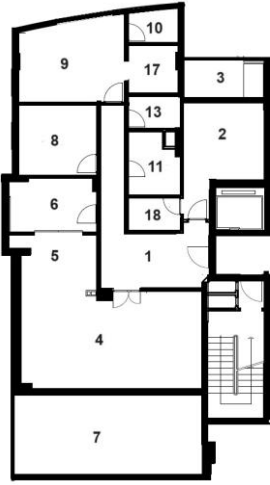
Tip-5 plan tipinde C konut bloğunda toplam 8 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 4+1 plan tipine sahiptir. Bu konutlarda salon, mutfak (soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Kuzey ve güney cephesine bakan birer adet balkon mevcuttur. Bu plan tipinde yer alan sekiz konuttan dördünde kat bahçesi bulunmaktadır. Bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından toplam 3 adet konutta değişiklik yapılmıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 19’da yer verilmiştir.

Tablo 19. C konut bloğu Tip-5 özgün konut özellikleri

TİP-5 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

Tip-6 plan tipinde C konut bloğunda toplam 4 adet konut bulunmaktadır. Konutlar 3+1 plan tipine sahiptir. Bu plan tipinde salon, mutfak(soğuk ve sıcak mutfak olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.), misafir odası, çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve çamaşır odasından oluşmaktadır. Bu konutlarda kuzey ve güney cephesine bakan birer adet balkon mevcut iken kat bahçesi bulunmamaktadır. Bu plan tipindeki konutlarda kullanıcıları tarafından iki adet konutta değişiklik yapılmıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 20’de yer verilmiştir.

Tablo 20. C konut bloğu Tip-6 özgün konut özellikleri

TİP-6 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

Tip-7 plan tipinde C konut bloğunda 1 adet konut bulunmaktadır. Konut 3+1 plan tipine sahiptir. Konut bloğunda kuzey ve güneye yönlendirilmiştir. Bu plan tipinde salon ve mutfak beraber tasarlanmıştır. Bununla birlikte konutta ebeveyn yatak odası, bir tane çocuk odası, çalışma odası, genel banyo ve WC yer almaktadır. Kuzey ve güney cepheye bakan birer adet balkon mevcut iken kat bahçesi bulunmamaktadır. Bu plan tipindeki konutta kullanıcısı tarafından herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 21’de yer verilmiştir.

Tablo 21. C konut bloğu Tip-7 özgün konut özellikleri

TİP-7 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

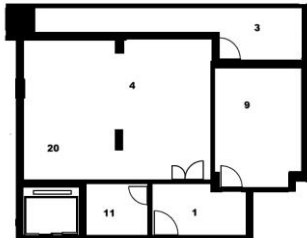
Tip-8 plan tipinde C konut bloğunda 1 adet konut bulunmaktadır. Konut 3+1 plan tipine sahiptir. Konut bloğunda kuzey ve güneye yönlendirilmiştir. Bu plan tipinde salon ve mutfak beraber tasarlanmıştır. Bununla birlikte konutta ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ile ebeveyn banyosu, bir tane çocuk odası, çalışma odası, genel banyo ve WC yer almaktadır. Kuzey ve güney cepheye bakan birer adet balkon mevcut iken kat bahçesi bulunmamaktadır. Bu plan tipindeki konutta kullanıcısı tarafından herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 22’de yer verilmiştir.

Tablo 22. C konut bloğu Tip-8 özgün konut özellikleri

TİP-8 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

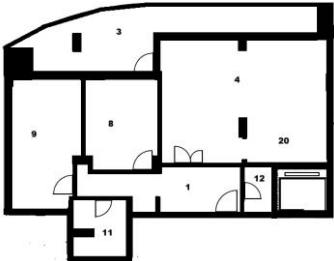
Tip-9 plan tipinde C konut bloğunda 1 adet konut bulunmaktadır. Konut 1+1 plan tipine sahiptir. Konut bloğunda güneye yönlendirilmiştir. Bu plan tipinde salon ve mutfak beraber tasarlanmıştır. Bununla birlikte konutta ebeveyn yatak odası, genel banyo ve güney cepheye bakan birer adet balkon mevcut iken kat bahçesi bulunmamaktadır. Bu plan tipindeki konutta kullanıcısı tarafından herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 23’de yer verilmiştir.

Tablo 23. C konut bloğu Tip-9 özgün konut özellikleri

TİP-9 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

Tip-10 plan tipinde C konut bloğunda 1 adet konut bulunmaktadır. Konut 2+1 plan tipine sahiptir. Konut bloğunda güneye yönlendirilmiştir. Bu plan tipinde salon ve mutfak beraber tasarlanmıştır. Bununla birlikte konutta ebeveyn yatak odası, bir adet çocuk odası, genel banyo, WC ve güney cepheye bakan birer adet balkon mevcut iken kat bahçesi bulunmamaktadır. Bu plan tipindeki konutta kullanıcısı tarafından herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 24'te yer verilmiştir.

Tablo 24. C konut bloğu Tip-10 özgün konut özellikleri

TİP-10 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

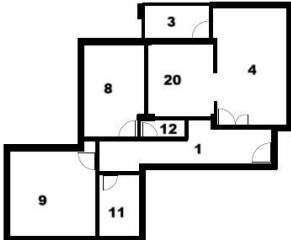
Tip-11 plan tipinde C konut bloğunda 1 adet konut bulunmaktadır. Konut 2+1 plan tipine sahiptir. Konut bloğunda güneye yönlendirilmiştir. Bu plan tipinde salon ve mutfak beraber tasarlanmıştır. Bununla birlikte konutta ebeveyn yatak odası, bir adet çocuk odası, genel banyo, WC, çamaşır odası ve güney cephesine bakan bir adet balkon mevcut iken kat bahçesi bulunmamaktadır. Fakat bu konut tipi girişte konumlandırıldığı için bahçe kullanımına olanak sağlamaktadır. Bu plan tipindeki konutta kullanıcısı tarafından herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 25’te yer verilmiştir.

Tablo 25. C konut bloğu Tip-11 özgün konut özellikleri

TİP-11 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler	

Tip-12 plan tipinde C konut bloğunda 1 adet konut bulunmaktadır. Konut 2+1 plan tipine sahiptir. Konut bloğunda güneye yönlendirilmiştir. Bu plan tipinde salon ve mutfak beraber tasarlanmıştır. Bununla birlikte konutta ebeveyn yatak odası, bir adet çocuk odası, genel banyo, WC ve güney cephesine bakan bir adet balkon mevcut iken kat bahçesi bulunmamaktadır. Fakat bu konut tipi girişte konumlandırıldığı için bahçe kullanımına olanak sağlamaktadır. Bu plan tipindeki konutta kullanıcısı tarafından herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 26'da yer verilmiştir.

Tablo 26. C konut bloğu Tip-12 özgün konut özellikleri

TİP-12 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

Tip-13 plan tipinde C konut bloğunda 2 adet konut bulunmaktadır. Konut 4+1 plan tipine sahip dubleks olarak tasarlanmıştır. Konut bloğunda kuzeye yönlendirilmiştir. Bu konutlarda salon, mutfak, misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içerisinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 2 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 2 adet ıslak hacim genel banyo ve WC'den oluşmaktadır. Kuzey cepheye bakan iki adet balkon mevcut iken kat bahçesi bulunmamaktadır. Fakat bu konut tipi girişte konumlandırıldığı için bahçe kullanımına olanak sağlamaktadır. Bu plan tipindeki iki konutta da kullanıcısı tarafından herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 27'de yer verilmiştir.

Tablo 27. C konut bloğu Tip-13 özgün konut özellikleri

TİP-13 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

Tip-14 plan tipinde C konut bloğunda 2 adet konut bulunmaktadır. Konut 4+1 plan tipine sahip dubleks olarak tasarlanmıştır. Konut bloğunda güneye yönlendirilmiştir. Bu konutlarda salon, mutfak, misafir odası, 2 adet çocuk odası, ebeveyn yatak odası ve bu odanın içersinde çözümlenmiş giyinme odası ve banyo yer almaktadır. Bu birimler dışında konutta 3 adet ıslak hacim bulunmaktadır. 3 adet ıslak hacim genel banyo, misafir banyosu ve WC'den oluşmaktadır. Güney cepheye bakan iki adet balkon mevcut iken kat bahçesi bulunmamaktadır. Fakat bu konut tipi girişte konumlandırıldığı için bahçe kullanımına olanak sağlamaktadır. Bu plan tipindeki iki konuttan birinde kullanıcısı tarafından değişiklik yapılmıştır. Tipe ait özgün konut özelliklerine Tablo 28'de yer verilmiştir.

Tablo 28. C konut bloğu Tip-14 özgün konut özellikleri

TİP-14 Özgün Konut Planı		Mahal İsimleri		
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16	Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo
Konutta Yer Alan Birimler		Konutta Yer Almayan Birimler		

Plan tiplerinin gruplandırılması ile ilgili yapılan çalışmada mimari projeler incelenerek plan tiplerindeki mekânsal farklılıklar ve benzerlikler saptanmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda salon, ebeveyn yatak odası, genel banyo, kuzey cephesine ya da güney cephesine bakan bir adet balkonun tüm plan tiplerinde yer aldığı görülmüştür. Soğuk mutfak ve sıcak mutfak kurgusu sadece Tip-1, Tip-2, Tip-3, Tip-4, Tip-5 ve Tip-6 plan tiplerinde yer almakta iken diğer konut tiplerinde tek mutfak bulunmaktadır. WC Tip-4, Tip-5, Tip-6 ve Tip-9 dışındaki bütün konutlarda bulunmaktadır. Çocuk odası-1 Tip-9 dışındaki bütün tiplerde yer alırken çocuk odası-2 sadece Tip-4, Tip-5, Tip-13 ve Tip-14'de yer almaktadır. Ebeveyn banyosu Tip-7, Tip-9, Tip-10, Tip-11 ve Tip-12 de bulunmazken, giyinme odasına ise bu tiplere ilaveten Tip-1, Tip-2 ve Tip-3 plan tiplerinde rastlanılmamıştır. Misafir odası ebeveyn banyosunun bulunmadığı tiplere ilaveten Tip-8' de yer almazken, bu alana ait bir banyo sadece Tip-4, Tip-5, Tip-6 ve Tip-14 plan tiplerinde düşünülmüştür. Çalışma odası Tip-3, Tip-7 ve Tip-8 de kurgulanmıştır. Çamaşır odası ise sadece Tip-3, Tip-4, Tip-5, Tip-6 ve Tip-11 yer almaktadır. C konut bloğundaki konutların hiçbirinde oturma odası bulunmamaktadır. Tip-9, Tip-10, Tip-11 ve Tip-12'de güney cephesine bakan bir tane balkon mevcut iken diğer tiplerin hepsine kuzey cephesine bakan ve güney cephesine bakan 1'er adet balkon bulunmaktadır. Bunun dışında Tip-1, Tip-3, Tip-4 ve Tip-14'de güney cephesine bakan, Tip-13'de ise kuzey cephesine bakan ikinci balkona rastlanılmaktadır. Kat

bahçesi alanları da Tip-1, Tip-4 ve Tip-5’de yer almakta ve bu tiplerin yer aldığı katlarda sadece bir konutta (doğu ya da batı) bulunmaktadır. Özgün planlarda yer alan konut birimleri yapılan analizlerle elde edilmiş ve plan tiplerine göre konut mekânında yer almayan birimler ‘-’ yer alan birimler ‘+’ ile Tablo 29’da belirtilmiştir.

Tablo 29. C konut bloğu tiplere göre mekânsal dağılım

	Tip-1	Tip-2	Tip-3	Tip-4	Tip-5	Tip-6	Tip-7
Salon	+	+	+	+	+	+	+
Soğuk Mutfak	+	+	+	+	+	+	-
Sıcak Mutfak	+	+	+	+	+	+	-
Mutfak(Tek mutfak)	-	-	-	-	-	-	+
Çocuk Odası 1	+	+	+	+	+	+	+
Çocuk Odası 2	-	-	-	+	+	-	-
Ebeveyn Yatak Odası	+	+	+	+	+	+	+
Misafir odası	+	+	+	+	+	+	-
Çalışma Odası	-	-	+	-	-	-	+
Giyinme Odası	-	-	-	+	+	+	-
Çamaşır Odası	-	-	+	+	+	+	-
Oturma Odası	-	-	-	-	-	-	-
WC	+	+	+	-	-	-	+
Genel Banyo	+	+	+	+	+	+	+
Ebeveyn Banyosu	+	+	+	+	+	+	-
Misafir Banyosu	-	-	-	+	+	+	-
Kat Bahçesi	+	-	-	+	+	-	-
Kuzey Cephesi Balkon 1	+	+	+	+	+	+	+
Kuzey Cephesi Balkon 2	-	-	-	-	-	-	-
Güney Cephesi Balkon 1	+	+	+	+	+	+	+
Güney Cephesi Balkon 2	+	-	+	+	-	-	-
	Tip-8	Tip-9	Tip-10	Tip-11	Tip-12	Tip-13	Tip-14
Salon	+	+	+	+	+	+	+
Soğuk Mutfak	-	-	-	-	-	-	-
Sıcak Mutfak	-	-	-	-	-	-	-
Mutfak (Tek mutfak)	+	+	+	+	+	+	+
Çocuk Odası 1	+	-	+	+	+	+	+
Çocuk Odası 2	-	-	-	-	-	+	+
Ebeveyn Yatak Odası	+	+	+	+	+	+	+
Misafir odası	-	-	-	-	-	+	+
Çalışma Odası	+	-	-	-	-	-	-
Giyinme Odası	+	-	-	-	-	+	+
Çamaşır Odası	-	-	-	+	-	-	-
Oturma Odası	-	-	-	-	-	-	-
WC	+	-	+	+	+	+	+
Genel Banyo	+	+	+	+	+	+	+
Ebeveyn Banyosu	+	-	-	-	-	+	+
Misafir Banyosu	-	-	-	-	-	-	+
Kat Bahçesi	-	-	-	-	-	-	-
Kuzey Cephesi Balkon 1	+	-	-	-	-	+	-
Kuzey Cephesi Balkon 2	-	-	-	-	-	+	-
Güney Cephesi Balkon 1	+	+	+	+	+	-	+
Güney Cephesi Balkon 2	-	-	-	-	-	-	+

Armada Residence konutlarında A ve C konut bloğu örnekleminde özgün durumun tespitine yönelik çeşitli bulgular elde edilmiştir. A konut bloğunda toplam 9, C konut bloğunda ise toplam 14 farklı plan tipine rastlanılmıştır. A konut bloğunda yer alan tiplerdeki konut birimleri ele alındığında toplam 22 adet konut birimi, C konut bloğunda ise toplam 21 adet konut birimi bulunmaktadır. A konut bloğunda olup C konut bloğunda olmayan birim oturma odalarıdır. Her tipte farklı birimlerin olması, ya da bu birimlerin farklı boyutlarda olması kullanıcıların konutlarında değişiklik yapmasında etkili olabilmektedir. Böylece konutun kullanıcısı, konutunda kullanmadığı ya da boyutundan memnun olmadığı alanı ihtiyaç duyduğunda başka bir alana dönüştürme eğiliminde bulunacaktır. Yaşadığı konutun bu değişime müsaade edip/etmemesi ise konut tasarımı yapılırken kullanıcı gereksinimlerine göre esneklik ve değişebilirliğin dikkate alınıp alınmadığını göstermektedir.

3.2. Yapılan Değişikliklerin Tespitine Yönelik Bulgular

Armada Residence konut projesinde değişebilirlik ile ilgili analizlerin yapılabilmesi için A ve C konut bloğu örneklem alanında yer alan konut tipleri belirlenip, bu konut tiplerinin özgün durum değerlendirilmesi yapılmıştır. Özgün durum tespitinin ardından konut kullanıcıları, site yönetimi ve projeyi inşa eden firma ile görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerin yanı sıra yerinde gözlemlerde yapılarak belirlenen konut bloklarındaki konutlarda yapılan değişikliklere erişilmiştir.

A konut bloğunda yapılan değişiklikler incelendiğinde toplam 22 konuttan 9'unda kullanıcıları tarafından değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Yapılan bu değişikliklerin bazıları kullanıcılar tarafından tasarımı tamamlanan projenin uygulama aşamasında planlanmış, bazıları tamamlanan projenin kullanım öncesi yapılmış ve bazıları da konut kullanılmaya başladıktan sonra gerçekleştirilmiştir. Değişiklikler özgün alanın büyütülmesi ya da küçültülmesi, var olan bir alanın iptal edilmesi, konut tipinde yer almayan farklı bir birimin konuta eklenmesi ya da özgün alanın farklı bir işlevde kullanılması şeklinde olmuştur.

Yapılan değişikliklerin analizleri yapılırken; öncelikle hangi yöne ait konutta değişim olduğunun anlaşılması açısından karşılıklı planlar bir arada kullanılmıştır. Daha sonra değişiklik olan konutun kalın bir çizgiyle sınırları belli edilmiş ve konutta yer alan birimler numaralandırılarak gri renkte boyanmıştır. Değişikliğin olduğu alanların sınırları ise kırmızı renkle belirtilerek ortaya çıkarılmış ve açık kırmızı ile boyanmıştır. Değişikliğin yapıldığı

planların daha iyi okunabilmesi adına yapılan değişiklik sonucunda ortadan kaldırılan duvarlar planlarda gösterilmiştir. Planda yapılan bu işlemlerden sonra bir tablo oluşturulmuş ve bu tabloda değişiklik yapılan konut planı ve mahal isimleri belirtilmiştir. Konut içerisinde yer alan ve değişime uğramayan birimler kalın punto ile yazılmış ve sarı renk ile boyanmıştır. Konutta yer almayan ve konuta da eklenmeyen birimler normal puntoda yazılmış, turuncu renk ile boyanmıştır. Yapılan değişikliklerden sonra değişikliğe uğrayan birim ile konuta yeni eklenen bir birim varsa o birim kırmızı, hangi birim konuttan çıkarıldıysa o birim yeşile boyanmıştır. Ayrıca eklenen birim kalın punto, çıkarılan birim ince punto ile gösterilmiştir. Bu bağlamda A konut bloğunda değişiklik yapılmış konut planlarına ait analizlere aşağıda detaylı olarak yer verilmiştir.

A konut bloğunda yapılan değişiklikler tiplere göre ele alındığında, Tip-2 plan tipine sahip konutlarda kullanıcıları tarafından iki konutta değişiklik yapıldığı görülmektedir. Bu plan tipindeki değişiklikler işlevsel, yeni alan ekleme ve alan küçültmeye yönelik olup genel banyo, misafir odası, misafir banyosu ve çocuk odası alanlarında yapılmıştır.

Tip-2 plan tipindeki değişikliklerden ilki incelendiğinde; misafir odasına ait banyo ve genel banyoda değişiklikler yapıldığı tespit edilmiştir. Genel banyo, misafir banyosu ile ortak olan duvarının genel banyo alanına doğru alınmasıyla küçültülmüş, misafir banyosu büyütülmüştür. Misafir banyosunun büyütülmesinden sonra elde edilen bu alan minimum alan gereksinimleri düşünülerek ikiye bölünmüş ve alanlardan biri yine misafir odasına ait banyo olarak kalmışken diğer alan WC olarak çözümlenmiştir (Tablo 30). Yapılan bu değişiklik uygulama aşamasında yapılmış, sonrasında kullanıcısı bu değişiklikten memnun kalmayarak konutunu özgün haline dönüştürmüştür.

Tablo 35. A konut bloğu (Tip-3) değişikli yapılmış 4. konut planı özellikleri

TİP-3 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-4

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.

K. Yer Almayan B.

İptal E.B.

Değişiklik Y.B.

A konut bloğunda değişiklik yapılan diğer tipler ele alındığında Tip-4 plan tipine sahip konutlarda kullanıcıları tarafından yalnızca bir konutta değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu plan tipindeki değişiklik yeni alan ekleme, alan iptal etme ve büyültmeye yönelik olup salon ve soğuk-sıcak mutfak alanlarında yapılmıştır.

A konut bloğunda yer alan Tip-4 plan tipinde yapılan tek değişiklik incelendiğinde; çift mutfak kurgusunun değiştirildiği görülmektedir. Konutun kullanıcısı özgün planda yer alan soğuk mutfağı iptal ederek bu alanı salona eklemiştir. Soğuk mutfakta yer alan buzdolabı fırın gibi ekipmanlar ise sıcak mutfağın koridordan girişi kapatılarak bu alanda düşünülüp mutfak dolapları yeniden revize edilmiştir. Soğuk mutfağın iptal edilmesiyle tek mutfak kurgusu oluşturulmuş, mutfağın girişi salondan verilmiştir (Tablo 36). Kullanıcı bu değişikliği konut yapımı tamamlandıktan sonra konutunu kullanmadan önce gerçekleştirmiştir.

Tablo 38. A konut bloğu (Tip-6) değişikli yapılmış 1. konut planı özellikleri

TİP-6 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-1		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo
	K. Yer Alan B.	K. Yer Almayan B.	İptal E.B.
			Değişiklik Y.B.

C Konut bloğunda yapılan değişiklikler incelendiğinde toplam 49 konuttan 17'sinde kullanıcıları tarafından değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Yapılan bu değişikliklerin bazıları kullanıcılar tarafından tasarımı tamamlanan projenin uygulama aşamasında planlanmış, bazıları tamamlanan projenin kullanım öncesi yapılmış ve bazıları da konut kullanılmaya başladıktan sonra gerçekleştirilmiştir. Değişiklikler özgün alanın büyütülmesi ya da küçültülmesi, var olan bir alanın iptal edilmesi, konut tipinde yer almayan farklı bir birimin konuta eklenmesi ya da özgün alanın farklı bir işlevde kullanılması şeklinde olmuştur.

Yapılan değişikliklerin analizleri yapılırken; öncelikle hangi yöne ait konutta değişim olduğunun anlaşılması açısından karşılıklı planlar bir arada verilmiştir. Daha sonra değişiklik olan konutun kalın bir çizgiyle sınırları belli edilmiş ve konutta yer alan birimler numaralandırılarak gri renkte boyanmıştır. Değişikliğin olduğu alanların sınırları ise kırmızı renkle belirtilerek ortaya çıkarılmak istenmiştir. Planda yapılan bu işlemlerden sonra bir tablo oluşturulmuş ve bu tabloda değişiklik yapılan konut planı ve mahal isimleri belirtilmiştir. Konut içerisinde yer alan ve değişime uğramayan birimler kalın punto ile yazılmış ve sarı renk ile boyanmıştır. Konutta yer almayan ve konuta da eklenmeyen birimler normal puntoda yazılmış, turuncu renk ile boyanmıştır. Yapılan değişikliklerden sonra değişikliğe uğrayan birim ile konuta yeni eklenen bir birim varsa o birim kırmızı, hangi birim

konuttan çıkarıldıysa o birim yeşile boyanmıştır. Ayrıca eklenen birim kalın punto, çıkarılan birim ince punto ile gösterilmiştir. Bu bağlamda C konut bloğu değişiklik yapılmış konut planlarına ait analizlere aşağıda detaylı olarak yer verilmiştir.

C konut bloğunda değişiklik yapılan tipler ele alındığında Tip-2 plan tipine sahip konutlarda kullanıcıları tarafından dört konutta değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu plan tipindeki değişiklikler yeni alan ekleme, alan iptal etme, alan küçültme ve büyütme yönelik olup ebeveyn banyo, ebeveyn yatak odası, çocuk odası-1, genel banyo, WC, salon, koridor ve misafir odası alanlarında yapılmıştır.

C konut bloğunda yer alan Tip-2 plan tipinde yapılan ilk değişiklik incelendiğinde; yapılan değişikliğin sadece işlevsel bir değişiklik olduğu görülmektedir. Konutun kullanıcısı özgün planda ebeveyn banyosu olarak planlanan alanı giyinme odası olarak kullanmaktadır. Kullanıcısı bu değişikliği uygulama aşamasında gerçekleştirmiştir (Tablo 39).

Tablo 39. C konut bloğu (Tip-2) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri

TİP-2 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-1

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.

K. Yer Almayan B.

İptal E.B.

Değişiklik Y.B.

C konut bloğunda yer alan Tip-2 plan tipinde yapılan ikinci değişiklik incelendiğinde; ebeveyn yatak odası büyütülerek çocuk odası-1 küçültülmüştür. Belirtilen bu değişiklik iki alanın ortak olan duvarının çocuk odası-1'e doğru kaydırılmasıyla gerçekleşmiştir. Ebeveyn yatak odasının büyümesi ile kullanıcının gardrobu için yeni bir alan elde edilmiştir. Banyo ve koridor alanı daraltılarak WC alanı genişletilmiştir. Elde edilen yeni WC alanı minimum

alan gereksinimleri düşünülerek dikey doğrultuda iki alana ayrılmıştır. Bu iki alandan birine yeni bir WC, diğerine ise çamaşır odası çözümlenmiştir. Yapılan bu daraltma ve genişletme işlemleri; WC ile koridorun ortak olan duvarının koridora doğru, banyo ile WC ortak olan duvarının da genel banyo tarafına kaydırılması ile yapılmıştır. Salonun koridorla ortak olan duvarı salona doğru içeri alınarak, salon küçültülmüş, koridor büyütülmüştür. Bunu gerçekleştirmekteki amaç; WC de yapılan değişiklik sonucunda özgün planda vestiyer için ayrılan alanının ortadan kalkması ve vestiyer için yeni bir alan oluşturulmak istenmesidir. Kullanıcısı bu değişikliği uygulama aşamasında gerçekleştirmiştir (Tablo 40).

Tablo 40. C konut bloğu (Tip-2) değişiklik yapılmış 2. konut planı özellikleri

TİP-2 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-2

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.

K. Yer Almayan B.

İptal E.B.

Değişiklik Y.B.

C konut bloğunda yer alan Tip-2 plan tipinde yapılan üçüncü değişiklik incelendiğinde; konutun kullanıcısı özgün planda WC olarak planlanan alanı çamaşır odası olarak kullanmaktadır. Kullanıcısı bu değişikliği uygulama aşamasında gerçekleştirmiştir. Alan içerisinde yer alan tesisatı çamaşır odasına göre düzenlemiştir (Tablo 41).

Tablo 42. C konut bloğu (Tip-2) değişikli yapılmış 4. konut planı özellikleri

TİP-2 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-4				Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13	Çamaşır Odası	
	2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası	
	3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2	
	4	Salon	16	Kat Bahçesi	
	5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası	
	6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu	
	7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2	
	8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak	
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2	
	10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası	
	11	Genel Banyo	23	Kütüphane	
	12	WC	24	Ç. Odası Banyo	
	K. Yer Alan B.	K. Yer Almayan B.	İptal E.B.	Değişiklik Y.B.	

C konut bloğunda değişiklik yapılan diğer tipler ele alındığında Tip-3 plan tipine sahip konutlarda kullanıcıları tarafından üç konutta değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu plan tipindeki değişiklikler yeni alan ekleme, alan iptal etme, alan küçültme ve büyütme yönelik olup ebeveyn banyo, ebeveyn yatak odası, genel banyo, WC, çamaşır odası, salon, soğuk-sıcak mutfak ve misafir odası alanlarında yapılmıştır.

C konut bloğunda yer alan Tip-3 plan tipinde yapılan ilk değişiklik incelendiğinde; Konutun kullanıcısı özgün planda yer alan ebeveyn banyosunu, ebeveyn yatak odasına ekleyerek bu alanı büyütmüş ve kütüphane olarak işlevlendirmiştir. Özgün planda misafir odası olarak planlanan alan ise ebeveyn yatak odası olarak sadece işlevsel değişikliğe uğramıştır. Bu değişiklikler dışında WC ve çamaşır odası alanları birleştirilmiş, tek bir alan elde edilmiştir. Elde edilen yeni alan ebeveyn banyosu olarak planlanmış, alana giriş koridordan sağlanmıştır. WC ve çamaşır odasının iptal edilmesiyle birlikte çamaşır makinesi banyoda kurgulanmıştır. Konutun kullanıcısı bu değişikliği uygulama aşamasında gerçekleştirmiş fakat daha sonra bu konutun kullanıcısı değişmiş ve konut tekrar özgün haline dönüştürülmüştür (Tablo 43).

Tablo 43. C konut bloğu (Tip-3) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri

TİP-3 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-1

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.

K. Yer Almayan B.

İptal E.B.

Değişiklik Y.B.

C konut bloğunda yer alan Tip-3 plan tipinde yapılan ikinci değişiklik incelendiğinde; konutun kullanıcısının özgün planda yer alan WC ve çamaşır odasını iptal ettiği görülmektedir. Bu alanların iptal edilmesiyle elde edilen alan genel banyoya eklenmiş ve bu alan genişletilmiştir. Genel banyonun genişletilmesinden sonra ebeveyn yatak odasının koridor ile ortak olan duvarı yatay doğrultuda devam ederek bu yeni alanı iki farklı alana ayırmıştır. Yatak odasının içine kalan alana odadan kapı açılarak giyinme odası elde edilmişken, koridor da kalan alan ise genel banyo olarak işlevlendirilmiştir. Bu konutta yapılan bir diğer değişiklik ise soğuk-sıcak mutfak kurgusunun tek mutfak olarak değişime uğraması şeklinde olmuştur. Bu değişiklik yapılırken sıcak mutfağın çocuk odası-1 ile ortak olan duvarı sabit tutulmuştur. Sıcak mutfak ve soğuk mutfak arasında yer alan sürgülü kapı ortadan kaldırılarak bu iki alan birleştirilmiştir. Elde edilen bu alanın salon ile bağlantısı mutfak kapısının bulunduğu duvarın balkon kapısına doğru uzatılması ile kesilmiştir. Böylece salon ve mutfak birbirinden bağımsız olarak çözümlenmiştir. Kullanıcısı bu değişikliği uygulama aşamasında gerçekleştirmiştir (Tablo 44).

Tablo 44. C konut bloğu (Tip-3) değişikli yapılmış 2. konut planı özellikleri

TİP-3 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-2

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

</

C konut bloğunda yer alan Tip-3 plan tipinde yapılan üçüncü değişiklik incelendiğinde; konutun kullanıcısının özgün planda yer alan WC ve çamaşır odasını iptal ettiği görülmektedir. Bu alanların iptal edilmesiyle elde edilen alan genel banyoya eklenmiş ve bu alan genişletilmiştir. Genel banyonun genişletilmesinden sonra ebeveyn yatak odasının koridor ile ortak olan duvarı yatay doğrultuda devam ederek bu yeni alanı iki farklı alana ayırmıştır. Yatak odasının içine kalan alana odadan kapı açılarak giyinme odası elde edilmişken, koridor da kalan alan ise genel banyo olarak işlevlendirilmiştir. Kullanıcısı bu değişikliği uygulama aşamasında gerçekleştirmiştir (Tablo 45).

Tablo 46. C konut bloğu (Tip-4) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri

TİP-4 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-1

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.

K. Yer Almayan B.

İptal E.B.

Değişiklik Y.B.

C konut bloğunda yer alan Tip-4 plan tipinde yapılan ikinci değişiklik incelendiğinde; konutun kullanıcısı özgün planda yer alan ebeveyn banyosunu giyinme odasına ekleyerek giyinme odasını büyötmüştür. Özgün planda yer alan çamaşır odasını ise ebeveyn banyosu olarak işlevsel olarak değiştirmiştir. Ebeveyn yatak odasının kapısı koridora doğru çekilerek yeni ebeveyn banyosunun girişi bu odadan sağlanmıştır. Böylece ebeveyn yatak odası alanı da büyötmüştür. Misafir banyosu ile genel banyo arasında yer alan duvar ortadan kaldırılmış daha sonra genel banyo alanı küçöltölerek yeniden yapılmıştır. Ayrıca misafir banyosunun koridorda yer alan duvarı (önünde vestiyer olan) koridora doğru kaydırılarak yeniden yapılmış böylece koridor küçöltölümü, bu alanda yer alan vestiyer karşı duvara alınmıştır. Yapılan bu değişiklikler sonucunda büyüyen misafir banyosu minimum alan gereksinimi düşünölerek ikiye bölünmüş alanlardan biri yine misafir odasına ait bir banyo olarak kalmış ve girişi misafir odasından verilmiştir. Diğer alan ise çamaşır odası olarak düzenlemiş ve koridorun diğer tarafından girişi verilmiştir. Ayrıca bu konutta sıcak-soğuk mutfak kurgusu (çift mutfak) iptal edilerek tek mutfak kurgulanmıştır. Bu değişiklik yapılırken sıcak mutfak alanına soğuk mutfak alanının bir bölümü eklenmiştir. Soğuk mutfak alanın diğer bölümü ise salona eklenerek salon genişletilmiştir. Kullanıcısı bu değişikliği uygulama aşamasında gerçekleştirmiştir (Tablo 47).

Tablo 47. C konut bloğu (Tip-4) değişikli yapılmış 2. konut planı özellikleri

TİP-4 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-2

Mahal İsimleri

A detailed floor plan of a residential unit, identified as 'TİP-4 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-2'. The plan shows a complex layout with multiple rooms, corridors, and balconies. Rooms are numbered from 1 to 24, corresponding to the legend. The plan includes a central corridor (1) leading to various rooms: a living area (4), a dining area (20), a kitchen (22), a bathroom (11), and several bedrooms (9, 10, 11, 12). There are also balconies (3, 7, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23) and a terrace (13). The plan is color-coded: red for living areas, yellow for bedrooms, green for bathrooms, and orange for balconies and terraces.

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.

K. Yer Almayan B.

İptal E.B.

Değişiklik Y.B.

C konut bloğunda yer alan Tip-4 plan tipinde yapılan üçüncü değişiklik incelendiğinde; konutun kullanıcısı özgün planda yer alan ebeveyn banyosunu giyinme odasına ekleyerek giyinme odasını büyütülmüştür. Özgün planda yer alan çamaşır odasını ise ebeveyn banyosu olarak işlevsel olarak değiştirmiştir. Ebeveyn yatak odasının kapısı koridora doğru çekilerek yeni ebeveyn banyosunun girişi bu odadan sağlanmıştır. Böylece ebeveyn yatak odası alanı da büyütülmüştür. Misafir banyosu ile genel banyo arasında yer alan duvar ortadan kaldırılmış daha sonra genel banyo alanı küçültülerek yeniden yapılmıştır. Ayrıca misafir banyosunun koridorda yer alan duvarı (önünde vestiyer olan) koridora doğru kaydırılarak yeniden yapılmış böylece koridor küçültülmüş, bu alanda yer alan vestiyer karşı duvara alınmıştır. Yapılan bu değişiklikler sonucunda büyüyen misafir banyosu minimum alan gereksinimi düşünülerek ikiye bölünmüş alanlardan biri yine misafir odasına ait bir banyo olarak kalmış ve girişi misafir odasından verilmiştir. Diğer alan ise çamaşır odası olarak düzenlemiş ve koridorun diğer tarafından girişi verilmiştir. Kullanıcısı bu değişikliği uygulama aşamasında gerçekleştirmiştir (Tablo 48).

Tablo 48. C konut bloğu (Tip-4) değişikli yapılmış 3. konut planı özellikleri

TİP-4 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-3

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.

K. Yer Almayan B.

İptal E.B.

Değişiklik Y.B.

C konut bloğunda yer alan Tip-4 plan tipinde yapılan dördüncü değişikliğin incelendiğinde, bu değişikliğin ikinci değişiklikle aynı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda bu konutunda kullanıcısı da özgün planda yer alan ebeveyn banyosunu giyinme odasına ekleyerek giyinme odasını büyütülmüştür. Özgün planda yer alan çamaşır odasını ise ebeveyn banyosu olarak işlevsel olarak değiştirmiştir. Ebeveyn yatak odasının kapısı koridora doğru çekilerek yeni ebeveyn banyosunun girişi bu odadan sağlanmıştır. Böylece ebeveyn yatak odası alanı da büyütülmüştür. Misafir banyosu ile genel banyo arasında yer alan duvar ortadan kaldırılmış daha sonra genel banyo alanı küçültülerek yeniden yapılmıştır. Ayrıca misafir banyosunun koridorda yer alan duvarı (önünde vestiyer olan) koridora doğru kaydırılarak yeniden yapılmış böylece koridor küçültülmüş, bu alanda yer alan vestiyer karşı duvara alınmıştır. Yapılan bu değişiklikler sonucunda büyüyen misafir banyosu minimum alan gereksinimi düşünülerek ikiye bölünmüş alanlardan biri yine misafir odasına ait bir banyo olarak kalmış ve girişi misafir odasından verilmiştir. Diğer alan ise çamaşır odası olarak düzenlemiş ve koridorun diğer tarafından girişi verilmiştir. Ayrıca bu konutta sıcak-soğuk mutfak kurgusu (çift mutfak) iptal edilerek tek mutfak kurgulanmıştır. Bu değişiklik yapılırken sıcak mutfak alanına soğuk mutfak alanının bir bölümü eklenmiştir. Soğuk mutfak alanının diğer bölümü ise salona eklenerek salon genişletilmiştir. Kullanıcısı bu değişikliği uygulama aşamasında gerçekleştirmiştir (Tablo 49).

Tablo 49. C konut bloğu (Tip-4) değişiklik yapılmış 4. konut planı özellikleri

TİP-4 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-4

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

	K. Yer Alan B.	K. Yer Almayan B.	İptal E.B.	Değişiklik Y.B.
--	----------------	-------------------	------------	-----------------

C konut bloğunda değişiklik yapılan tiplerde Tip-5 plan tipine sahip sekiz konuttan üç tanesinde kullanıcıları tarafından değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu plan tipindeki değişiklikler yeni alan ekleme, alan iptal etme, alan küçültme ve büyütmeyle yönelik olup ebeveyn banyo, ebeveyn yatak odası, çamaşır odası, giyinme odası, genel banyo, misafir banyosu, koridor ve misafir odası alanlarında yapılmıştır.

C konut bloğunda yer alan Tip-5 plan tipinde yapılan ilk değişiklik incelendiğinde, konutun kullanıcısı özgün planda yer alan ebeveyn banyosunu giyinme odasına ekleyerek giyinme odasını büyütülmüştür. Özgün planda yer alan çamaşır odasını ise ebeveyn banyosu olarak işlevsel olarak değiştirmiştir. Ebeveyn yatak odasının kapısı koridora doğru çekilerek yeni ebeveyn banyosunun girişi bu odadan sağlanmıştır. Böylece ebeveyn yatak odası alanı da büyütülmüştür. Misafir banyosu ile genel banyo arasında yer alan duvar ortadan kaldırılmış daha sonra genel banyo alanı küçültülerek yeniden yapılmıştır. Ayrıca misafir banyosunun koridorda yer alan duvarı (önünde vestiyer olan) koridora doğru kaydırılarak yeniden yapılmış böylece koridor küçültülmüş, bu alanda yer alan vestiyer karşı duvara alınmıştır. Yapılan bu değişiklikler sonucunda büyüyen misafir banyosu minimum alan gereksinimi düşünülerek ikiye bölünmüş alanlardan biri yine misafir odasına ait bir banyo olarak kalmış ve girişi misafir odasından verilmiştir. Diğer alan ise çamaşır odası olarak

düzenlemiş ve koridorun diğer tarafından girişi verilmiştir. Kullanıcı bu değişikliği konut yapımı tamamlandıktan sonra konutunu kullanmadan önce gerçekleştirmiştir (Tablo 50).

Tablo 50. C konut bloğu (Tip-5) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri

TİP-5 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-1		Mahal İsimleri	
	1	Koridor	13 Çamaşır Odası
	2	Misafir Yatak Odası	14 Çalışma Odası
	3	G. Cephesi Balkon-1	15 G. Cephesi Balkon-2
	4	Salon	16 Kat Bahçesi
	5	Soğuk Mutfak	17 Giyinme Odası
	6	Sıcak Mutfak	18 Misafir Banyosu
	7	K. Cephesi Balkon-1	19 Çocuk Odası 2
	8	Çocuk Odası 1	20 Mutfak
	9	Ebeveyn Yatak Odası	21 K. Cephesi Balkon-2
	10	Ebeveyn Banyosu	22 Oturma Odası
	11	Genel Banyo	23 Kütüphane
	12	WC	24 Ç. Odası Banyo

	K. Yer Alan B.	K. Yer Almayan B.	İptal E.B.	Değişiklik Y.B.
--	----------------	-------------------	------------	-----------------

C konut bloğunda yer alan Tip-5 plan tipinde yapılan ikinci değişiklik incelendiğinde, konutun kullanıcısı özgün planda yer alan çamaşır odasını iptal ederek bu alanı giyinme odasına eklemiştir. Böylece giyinme odası büyütülmüştür. Çamaşır odasının iptal edilmesiyle birlikte çamaşır makinesi genel banyoda kurgulanmıştır. Yapılan diğer değişiklik ise işlevsel olarak gerçekleştirilmiştir. Özgün planda misafir odası olarak kurgulanan alan kullanıcısı tarafından çalışma odası olarak kullanılmaktadır. Kullanıcı bu değişikliği konut yapımı tamamlandıktan sonra konutunu kullanmadan önce gerçekleştirmiştir (Tablo 51).

Tablo 52. C konut bloğu (Tip-5) değişiklik yapılmış 3. konut planı özellikleri

TİP-5 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-3

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.	K. Yer Almayan B.	İptal E.B.	Değişiklik Y.B.
----------------	-------------------	------------	-----------------

C konut bloğunda değişiklik yapılan tiplerde Tip-6 plan tipine sahip dört konuttan iki tanesinde kullanıcıları tarafından değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu plan tipindeki değişiklikler yeni alan ekleme, alan iptal etme, alan küçültme ve büyütmeyle yönelik olup salon, balkon (kuzey cephesine bakan 1. balkon) ve sıcak-soğuk mutfak alanlarında yapılmıştır.

C konut bloğunda yer alan Tip-6 plan tipinde yapılan ilk değişiklik incelendiğinde, konutun kullanıcısı özgün planda yer alan soğuk mutfak iptal ederek bu alanı salona eklemiştir. Soğuk mutfakta yer alan buzdolabı fırın gibi ekipmanlar ise sıcak mutfak koridordan girişi kapatılarak bu alanda düşünülüp mutfak dolapları yeniden revize edilmiştir. Soğuk mutfak iptal edilmesiyle tek mutfak kurgusu oluşturulmuş, mutfak girişi salondan verilmiştir. Ayrıca salonun kuzey cephesine bakan duvarı, balkona doğru 30 cm ileri alınarak yeniden yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikler sonucunda salon büyümüş ve kuzey cephesine bakan balkon küçültülmüştür. Kullanıcı bu değişikliği konut yapımı tamamlandıktan sonra konutunu kullanmadan önce gerçekleştirmiştir (Tablo 53).

Tablo 53. C konut bloğu (Tip-6) değişikli yapılmış 1. konut planı özellikleri

TİP-6 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-1

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.

K. Yer Almayan B.

İptal E.B.

Değişiklik Y.B.

C konut bloğunda yer alan Tip-6 plan tipinde yapılan ikinci değişiklik incelendiğinde ise yapılan bu değişikliğin ilk değişiklikle aynı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda bu konutunda kullanıcısı da özgün planda yer alan soğuk mutfak iptal ederek bu alanı salona eklemiştir. Soğuk mutfakta yer alan buzdolabı fırın gibi ekipmanlar ise sıcak mutfakın koridordan girişi kapatılarak bu alanda düşünülüp mutfak dolapları yeniden revize edilmiştir. Soğuk mutfak iptal edilmesiyle tek mutfak kurgusu oluşturulmuş, mutfak girişi salondan verilmiştir. Ayrıca salonun kuzey cephesine bakan duvarı, balkona doğru 30 cm ileri alınarak yeniden yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikler sonucunda salon büyümüş ve kuzey cephesine bakan balkon küçültülmüştür. Kullanıcı bu değişikliği konut yapımı tamamlandıktan sonra konutunu kullanmadan önce gerçekleştirmiştir (Tablo 54).

Tablo 54. C konut bloğu (Tip-6) değişikli yapılmış 2. konut planı özellikleri

TİP-6 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-2

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

	K. Yer Alan B.	K. Yer Almayan B.	İptal E.B.	Değişiklik Y.B.
--	----------------	-------------------	------------	-----------------

C konut bloğunda değişiklik yapılan tipler ele alındığında Tip-14 plan tipine sahip iki konuttan yalnızca birinde kullanıcısı tarafından değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu plan tipindeki değişiklik yeni alan ekleme ve alan iptal etmeye yönelik olup çocuk odası-1 ve WC alanlarında yapılmıştır.

C konut bloğunda yer alan Tip-14 plan tipinde yapılan tek değişiklik incelendiğinde konutun kullanıcısı özgün planda WC olarak planlanan alanı çocuk odasına banyo olarak dönüştürmüştür. Yapılan bu değişiklik özgün plandaki WC kapısının koridordan kapatılarak bitişindeki çocuk odasından verilmesiyle sağlanmıştır. Çocuk odasından kapının açılmasıyla birlikte bu odada kullanılabilir duvar yüzey alanı azalmıştır. Kullanıcısı bu değişikliği kullanım sonrasında gerçekleştirmiştir. Alan içerisinde yer alan tesisat banyoya göre düzenlemiştir (Tablo 55).

Tablo 55. C konut bloğu (Tip-14) değişiklik yapılmış 1. konut planı özellikleri

TİP-14 Değişiklik Yapılmış Konut Planı-1

Mahal İsimleri

1	Koridor	13	Çamaşır Odası
2	Misafir Yatak Odası	14	Çalışma Odası
3	G. Cephesi Balkon-1	15	G. Cephesi Balkon-2
4	Salon	16	Kat Bahçesi
5	Soğuk Mutfak	17	Giyinme Odası
6	Sıcak Mutfak	18	Misafir Banyosu
7	K. Cephesi Balkon-1	19	Çocuk Odası 2
8	Çocuk Odası 1	20	Mutfak
9	Ebeveyn Yatak Odası	21	K. Cephesi Balkon-2
10	Ebeveyn Banyosu	22	Oturma Odası
11	Genel Banyo	23	Kütüphane
12	WC	24	Ç. Odası Banyo

K. Yer Alan B.	K. Yer Almayan B.	İptal E.B.	Değişiklik Y.B.
----------------	-------------------	------------	-----------------

Armada Residence konutlarında mekânsal analiz ve görüşmeler sonucunda A ve C konut bloğu örnekleminde planlarda yapılan değişikliklere yukarıda detaylı olarak yer verilmiş, planlar üzerinde bu değişiklikler kırmızı renk ile işaretlenerek gösterilmiştir. Yapılan değişiklikler incelendiğinde, bazı alanlarda hiçbir değişikliğin olmadığı, bazı alanların ise sıklıkla değişime uğradığı görülmektedir. Değişikliklerin hangi alanlarda, ne şekilde yapıldığı, bu değişiklikler sonucunda hangi alanların elde edildiği ve tiplere göre nasıl değiştiğine dair bulgular aşağıdaki gibidir;

Koridorlara yönelik değişiklikler; bu alanın bazı tiplerde küçültülmesi bazılarında ise büyütülmesi yönünde olmuştur. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-4 ve Tip-5'te rastlanılmıştır. Tip-2'de WC duvarının koridora doğru, salon ile koridorun ortak olan duvarının da salona doğru kaydırılması ile koridor alanı büyütülmüştür. Bu işlem sonucunda salon alanı daraltılmış, WC alanı genişletilmiş ve vestiyer yeri değişime uğramıştır. Ayrıca konutta çamaşır odası oluşturulmuştur. Tip-2'de yer alan koridorlardaki diğer değişim ise bu alanın küçültülmesine yönelik olmuştur. WC alanının misafir banyosu olarak işlevlendirilmesi ile birlikte misafir odasının kapısının yer aldığı duvar koridora doğru kaydırılmış ve misafir odası büyütülmüştür. Tip-4'de meydana gelen üç değişiklik ile Tip-5'deki tek değişiklik bu alanın küçültülmesine yönelik olmuştur. Ebeveyn yatak odasının kapısının koridora doğru kaydırılmasıyla bu işlem gerçekleşmiştir. Ebeveyn yatak odası

alanı genişletilmiştir. A konut bloğunda koridorlarda değişiklik sadece Tip-3'te yapılmış ve bu alanın genişletilmesine yönelik olmuştur. Misafir odasının kapısı odaya doğru kaydırılmış ve misafir banyosuna giriş koridordan sağlanmıştır. Bu işlem sonucunda misafir odası küçültülmüştür.

Misafir odalarına yönelik yapılan değişiklikler; bu alanın bazı tiplerde küçültülmesi bazılarında ise büyütülmesi yönünde olmuştur. Yer almadığı hiçbir tipe bu alan eklenmemiştir. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-3 ve Tip-5'te rastlanılmıştır. Tip-2'deki değişimde bu alan büyütülmüştür. WC'nin misafir banyosu olarak yeniden düzenlenmesi sonucunda odanın kapısı koridora doğru kaydırılarak bu işlem gerçekleştirilmiştir. Bu işlem sonucunda koridor küçülmüştür. Tip-3'de bu alan ebeveyn yatak odası, Tip-5'de ise çalışma odası olarak işlevlendirilerek iptal edilmiştir. A konut bloğunda misafir odalarıyla ilgili değişiklik Tip-2 ve Tip-3'te yapılmış ve bu alanın küçültülmesine yönelik olmuştur. Alanın küçültülmesi Tip-2'de misafir odası alanının çocuk odası-1 ile yer değiştirmesi ile gerçekleşmişken, Tip-3'de ise odaya ait banyonun odadan bağımsızlaştırılması amacıyla oda kapısının yerinin değiştirilmesiyle gerçekleşmiştir.

Salonlara yönelik yapılan değişiklikler; bu alanın bazı tiplerde küçültülmesi bazılarında ise büyütülmesi yönünde olmuştur. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-3, Tip-4 ve Tip-6'da rastlanılmıştır. Tip-2'deki değişimde salon ile koridorun ortak olan duvarının salona doğru kaydırılması ile birlikte salon küçültülmüş, koridor büyütülmüştür. Tip-3'de meydana gelen değişimde ise salon ile soğuk mutfak bağlantısı aralarına duvar örülerek kesilmiş, salonun duvar yüzey alanı artmıştır. Tip-4'deki değişimde ise salon 2 konutta büyütülmüştür. Bu değişiklik soğuk mutfak alanının belirli bir bölümünün salona eklenmesi ile olmuştur. Tip-6'da iki konutta salonun büyütülmesi soğuk mutfak alanının tamamının salona dâhil edilmesi ve salon ile ortak olan balkon duvarının, balkona doğru kaydırılması ile meydana gelmiştir. Bu işlem sonucunda balkon küçültülmüştür. Soğuk mutfak ile salonun genişletildiği tiplerde de tek mutfak kurgulanmıştır. A konut bloğunda salonlarla ilgili değişiklik Tip-3, Tip-4 ve Tip-5'de yapılmış ve bu alanın büyütülmesine yönelik olmuştur. Alanın büyütülmesi Tip-4 ve Tip-5'te soğuk mutfak alanının salon ile birleştirilmesi ile olmuştur. Tip-3'de ise salon ile soğuk mutfak bağlantısı aralarına duvar örülerek kesilmiş, bu işlem sonucunda salonun kullanılabilir duvar yüzey alanı artmıştır. A konut bloğunda salon ile ilgili yapılan bütün bu değişiklikler sonucunda tek mutfak kurgulanmıştır.

Sıcak ve soğuk mutfakla yönelik yapılan bütün değişikliklerde, çift mutfak algısı yıkılarak tek mutfak çözümlemesi yapılmıştır. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-3, Tip-4 ve Tip-6'da rastlanılmıştır. Tip-3'te yapılan değişiklikte sıcak ve soğuk mutfak birleştirilerek tek mutfak kurgulanmış, soğuk mutfak ile salon arasına duvar örülerek bu alan salondan bağımsızlaştırılmıştır. Tip-4'te yapılan değişiklikte sıcak mutfakla soğuk mutfak bir bölümü eklenerek tek mutfak kurgusu oluşturulmuş, soğuk mutfak diğer bölümü salona dâhil edilerek salon büyütülmüştür. Tip-6'da yapılan 2 değişiklikte de soğuk mutfak salona dâhil edilmiş, sıcak mutfak koridordan girişi kapatılarak bu alan tek mutfak olarak kurgulanmıştır. A konut bloğunda sıcak ve soğuk mutfak alanlarıyla ilgili yapılan değişiklik Tip-3, Tip-4 ve Tip-5'de yapılmış ve bu alanların iptal edilerek tek mutfak olarak kurgulanmasına yönelik olmuştur. Tip-3'te yapılan değişiklikte sıcak ve soğuk mutfak birleştirilerek tek mutfak kurgulanmış, soğuk mutfak ile salon arasına duvar örülerek bu alan salondan bağımsızlaştırılmıştır. Tip-4'de yapılan değişiklikte soğuk mutfak salona dâhil edilmiş, sıcak mutfak koridordan girişi kapatılarak bu alan tek mutfak olarak kurgulanmıştır. Tip-5' de ise oturma odası ile sıcak mutfak birleştirilerek tek mutfak elde edilmiştir. Tip-4 ve Tip-5'te yapılan değişiklikte soğuk mutfak salona dâhil edilerek bu alan büyütülmüştür.

Kuzey cephesi balkon-1'e yönelik yapılan değişiklik, sadece C konut bloğu Tip-6'da iki konutta gerçekleşmiştir. İki konutta da balkonun salon ile ortak olan duvarının balkon alanına doğru kaydırılması ile değişiklik gerçekleşmiştir. Yapılan bu değişiklik sonucunda balkon alanı küçültülmüş, salon büyütülmüştür.

Çocuk odası-1'e yönelik yapılan değişiklikler; bu alanın yer aldığı tiplerin bazılarında büyütülme bazılarında ise küçültülmesi yönünde olmuştur. Yer almadığı hiçbir tipe bu alan eklenmemiştir. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2 ve Tip-14'te rastlanılmıştır. Tip-2'de yapılan değişiklik ebeveyn yatak odası ile ortak olan duvarının çocuk odası-1'e doğru kaydırılması ile gerçekleşmiş ve bu işlem sonucunda ebeveyn yatak odası genişletilmiş, çocuk odası-1 daraltılmıştır. Tip-14' de ise çocuk odası-1'e bir banyo eklenmiştir. Oda içerisinden banyoya kapı açılmasıyla birlikte odanın kullanılabilir duvar yüzey alanı azalmıştır. A konut bloğunda bulunan 9 tipten yalnızca iki tanesinde bu alan bulunmazken diğer bütün tiplerde çocuk odası-1 yer almaktadır. A konut bloğunda Çocuk odası-1 ile ilgili yapılan değişikliklere sadece Tip-2'te rastlanılmıştır. Özgün planda yer alan misafir odası ile çocuk odası-1 yer değiştirmiş bu işlem sonucunda çocuk odası-1 büyümüş, misafir odası küçülmüştür.

Ebeveyn yatak odalarına yönelik yapılan değişiklikler; bu alanın bazı tiplerde küçültülmesi bazılarında ise büyütülmesi yönünde olmuştur. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-3, Tip-4 ve Tip-5'te rastlanılmıştır. Tip-2'de yapılan değişiklik bu alanın çocuk odası-1 ile ortak olan duvarının çocuk odası-1'e doğru kaydırılarak çocuk odası-1'in küçültülüp bu alanın büyütülmesi yönünde olmuştur. Tip-3'teki iki konuta giyinme odası eklenmesiyle ebeveyn yatak odasının yüzey alanında azalma meydana gelmiştir. Tip-3'de yapılan bir diğer değişiklik ise özgün plandaki ebeveyn yatak odasının kütüphaneye dönüştürülerek misafir odası olarak kurgulanan alanda yeniden işlevlendirilmesi şeklinde olmuştur. Yapılan bu değişiklik sonucunda alanda küçülme meydana gelmiştir. Tip-4'de üç konutta meydana gelen değişim bu alanın büyütülmesi yönünde olmuş, bu işlem özgün plandaki ebeveyn banyosunun çamaşır odası alanında kurgulanmasıyla oda kapısının koridora doğru çekilmesiyle gerçekleşmiştir. Bu değişim sonucunda koridor küçültülmüştür. Tip-4'te meydana gelen diğer bir değişim ise ebeveyn banyo kapısının giyinme odasından verilmesi sonucunda ebeveyn yatak odasında kullanılabilir duvar yüzey alanı oluşmasıdır. Tip-5'de meydana gelen değişim ise Tip-4'de olduğu gibi özgün plandaki ebeveyn banyosunun çamaşır odası alanında kurgulanıp oda kapısının koridora doğru çekilmesiyle olmuştur. Bu değişim sonucunda koridor küçülmüş, ebeveyn yatak odası büyütülmüştür. A konut bloğunda bu alanla ilgili herhangi bir değişikliğe rastlanılmamıştır.

Ebeveyn banyolarına yönelik yapılan değişiklikler; bu alanın bazı tiplerde küçültülmesi, bazılarında büyütülmesi ve bir tanesinde ise iptal edilmesi yönünde olmuştur. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-3, Tip-4 ve Tip-5'te rastlanılmıştır. Tip-2'de yapılan değişiklikte bu alan iptal edilmiş ve bu alanın yerinde giyinme odası kurgulanmıştır. Tip-3'te yapılan değişiklikte ise ebeveyn banyosu, ebeveyn yatak odasıyla birleştirilerek iptal edilmiş elde edilen alan kütüphane olarak çözümlenmiştir. İptal edilen ebeveyn banyosu; çamaşır odası ve WC'nin birleştirilmesiyle oluşturulan yeni alanda kurgulanmıştır. Bu değişiklik sonucunda WC ve çamaşır odası iptal edilmiştir. Tip-4'te yapılan üç ve Tip-5'te yapılan bir değişiklikte bu alanın konumu değişmiştir. Özgün planda yer alan ebeveyn banyosunun giyinme odasına dâhil edilmesiyle birlikte ebeveyn banyosu çamaşır odasının bulunduğu alanda çözümlenmiştir. Bu değişiklik sonucunda farklı alanda daha küçük bir çamaşır odası oluşturulmuştur. Tip-4'te yapılan başka bir değişiklikte ise sadece ebeveyn banyosunun girişinin yeri değişime uğramış bu değişim sonucunda ebeveyn yatak odasının kullanılabilir duvar yüzey alanı artmışken giyinme odasının azalmıştır. A konut bloğunda bu alanla ilgili herhangi bir değişikliğe rastlanılmamıştır.

Genel banyolara yönelik yapılan değişiklikler; bu alanın tiplerin bazılarında büyütülmesi bazılarında ise küçültülmesi yönünde olmuştur. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-3, Tip-4 ve Tip-5'te rastlanılmıştır. Tip-2'de çamaşır odası elde etmek adına bu alan WC ile ortak olan duvarının genel banyoya doğru kaydırılmasıyla küçültülmüştür. Tip-3'te iki konutta WC ve çamaşır odası genel banyoya dâhil edilerek alan büyütülmüş daha sonra ise bu alanın bir bölümü giyinme odasına dönüştürülmüştür. Yapılan değişiklik sonucunda genel banyo büyümüş, konutta giyinme odası eklenmiştir. Tip-4'de üç konutta meydana gelen değişiklik ile Tip-5'te meydana gelen değişiklik aynı olup alanın küçültülmesine yöneliktir. Değişiklik yapılırken genel banyo ile misafir banyosunun ortak olan duvarı genel banyoya doğru kaydırılarak bu alan küçültülmüştür. Bu konutlarda iptal edilen çamaşır odalarına yeni bir alan yaratmak adına bu değişiklik yapılmıştır. A konut bloğunda Tip-2 ve Tip-3'te değişim olmuştur. Tip-2'de yapılan değişiklikte misafir banyosu ile genel banyonun ortak olan duvarı genel banyoya doğru kaydırılarak alan küçültülmüştür. Bu değişim WC elde etmek adına yapılmış olup değişim sonucunda misafir banyosu alanı da küçültülmüştür. Tip-2'de yapılan bu değişikliğin aynısı Tip-3'te de bir konutta yapılmıştır. Tip-3'te yapılan ikinci değişiklik ise bu alanın büyütülmesine yönelik olmuştur. Genel banyonun büyütülmesine yönelik olan değişimde misafir banyosu genel banyoya dâhil edilmiştir. Bu işlem sonucunda misafir banyosu iptal edilmiştir.

WC'lere yönelik yapılan değişiklikler; bu alanın yer almadığı iki tipe eklendiği, yer aldığı tiplerin bazılarında iptal edildiği, bazılarında ise küçültülmesi yönünde olmuştur. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-3 ve Tip-14'te rastlanılmıştır. Tip-2 yapılan değişiklikler sonucunda bu alan iki konutta iptal edilmiş, birinde de küçültülmüştür. İptal edildiği konutlarda bu alan farklı bir işlevde kullanılmıştır. Konutların birinde çamaşır odası, diğerinde ise misafir banyosu olarak çözümlenmiştir. Çamaşır odası olarak işlevlendirildiğinde diğer alanlarda herhangi bir değişiklik meydana gelmezken misafir banyosu olduğu tipte koridor daraltılmış, misafir odası büyütülmüştür. Bu tipte meydana gelen diğer bir değişiklik ise alanın küçültülmesine yönelik olmuştur. WC alanı genel banyo ve koridora doğru büyütülmüş daha sonra asgari alan gereksinimlerini karşılayacak nitelikte dikey doğrultuda bölünerek iki alandan biri WC diğer ise çamaşır odası olarak kurgulanmıştır. Bu işlem sonucunda koridor ve genel banyo küçülmüştür. Tip-3'de ise WC üç konutta iptal edilmiştir. İki konutta WC ve çamaşır odası birleştirilerek elde edilen yeni alanda giyinme odası kurgulanmışken, diğer bir konutta ise bu alan çamaşır odası ile birleştirilerek ebeveyn banyosu olarak yeniden düzenlenmiştir. Tip-14'te meydana gelen

değişiklikte ise bu alan yine iptal edilmiş ve çocuk odası-1 için banyo olarak yeniden işlevlendirilmiştir. Bu değişiklik sonucunda çocuk odası-1 alanında banyoya bir kapı açılmış ve odanın yüzey alanında azalma meydana gelmiştir. C konut bloğunda yer almadığı hiçbir tipe WC eklenmezken, A konut bloğunda Tip-2 ve Tip-3'e WC eklendiği görülmektedir. Ekleme işlemi her iki konutta da genel banyo ile misafir banyosunun ortak olan duvarının genel banyoya doğru kaydırılıp misafir banyo alanının genişletilmesi sonrasında ise bu alanın minimum alan gereksinimleri kapsamında dikey doğrultuda ikiye bölünmesiyle elde edilmiştir. Elde edilen alanlardan biri WC diğeri daha küçük bir misafir banyosu olarak kurgulanmıştır.

Yapılan değişikliklerde çamaşır odalarının bazı konutlarda iptal edildiği, bazılarında sonradan eklendiği bazılarında ise bu alanın daha küçük bir alana indirgenerek yeniden düzenlendiği görülmüştür. Ayrıca özgün planlardaki çamaşır odalarına ait alanının hiçbir konutta büyütülmediği görülmektedir. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-3, Tip-4 ve Tip-5'te rastlanılmıştır. Tip-2'de çamaşır odası bulunmazken bu tipe çamaşır odasının eklenmesi yönünde bir değişiklik olmuştur. Ekleme işlemlerinden birinde WC iptal edilerek çamaşır odası olarak işlevlendirilmiş, diğeri WC alanının genişletilerek dikey doğrultuda bölünmesi ile elde edilen iki alandan biri çamaşır odası diğeri ise yine WC olarak işlevlendirilmiştir. Tip-3'te yapılan değişiklikte ise bu alan iptal edilmiştir. Bu işlem sonucunda çamaşır odası ve WC birleştirilip yeni bir alan elde edilmiştir. Bu alan iki konutta giyinme odası, bir konutta ebeveyn banyosu olarak kurgulanmıştır. Çamaşır odalarının iptal edildiği bir diğer tip ise Tip-5'dir. Bu tipe sahip iki konutta çamaşır odası giyinme odası ile birleştirilerek giyinme odasının genişletilmesi sağlanmıştır. Tip-5'de yapılan bir diğer değişiklikte ise çamaşır odasının konumu değişmiş ve kullanım alanı daraltılmıştır. Çamaşır odasının özgün plandaki alanı ebeveyn banyosuna dönüştürülmüştür. Bu işlem sonucunda ebeveyn yatak odasının kapısının yeri değişmiş, misafir banyosu daraltılmıştır. Tip-4'de meydana gelen değişiklikte ise Tip-5'de olduğu gibi çamaşır odasının konumu değişmiş ve kullanım alanı daraltılmıştır. Çamaşır odasının özgün plandaki alanı ebeveyn banyosuna dönüştürülmüştür. Bu işlem sonucunda ebeveyn yatak odasının kapısının yeri değişmiş, misafir banyosu daraltılmıştır. A konut bloğunda bulunan 9 tipten yalnızca iki tanesinde bu alan bulunmazken diğer bütün tiplerde çamaşır odası yer almaktadır. A konut bloğunda çamaşır odasında yapılan tek değişiklik Tip-3'te yapılmış ve bu alanın iptal edilmesine yönelik olmuştur. Bu alan giyinme odasıyla birleştirilmiş ve daha geniş bir giyinme odası elde edilmiştir.

Çalışma odalarına yönelik yapılan değişiklikler; bu alanın yer aldığı tiplerin birinde iptal edildiği, yer almadığı iki tipe de eklenmesi yönünde olmuştur. Bu alan ile ilgili değişikliklerden bir tanesine C konut bloğu Tip-5'te rastlanılmıştır. Misafir odası olarak kullanılan alan iptal edilerek çalışma odası olarak konuta eklenmiştir. A konut bloğunda ise Tip-3 ve Tip-6'da değişim olmuştur. Tip-3'de yer alan çalışma odası iptal edilmiş, bu alan giyinme odası olarak kurgulanmıştır. Tip-6'da yapılan değişiklik ise çalışma odasının bu alana eklenmesi yönünde olmuş; çocuk odası-2 iptal edilmiş, bu alan çalışma odası olarak kurgulanmıştır.

Yapılan değişiklikler, giyinme odalarının bazı konutlara sonradan eklendiği, bazılarında ise özgün alanının büyütülerek yeniden düzenlendiğini göstermektedir. Bu alanların olmayan tiplere eklenmesi çoğunlukla başka bir alanın iptal edilmesi sonucunda gerçekleşmiştir. Ayrıca giyinme odalarının, yer aldığı tiplerin hiçbirinde iptal edilmeyerek özgün planlamaya uygun bir şekilde kullandığı görülmektedir. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-3, Tip-4 ve Tip-5'te rastlanılmıştır. Tip-2 ve Tip-3'te giyinme odalarının bu tiplere eklenmesi yönünde bir değişiklik olmuştur. Tip-2'de bu değişim ebeveyn banyosu olarak kullanılan alanın iptal edilerek, giyinme odası şeklinde işlevlendirilmesiyle gerçekleştirilmiştir. Tip-3'de ise WC ve çamaşır odası birleştirilerek elde edilen yeni alanda giyinme odası kurgulanmıştır. Tip-4 ve Tip-5 incelendiğinde ise bu alanlarda yer alan giyinme odaları genişletilmiştir. Tip-4'de ebeveyn banyosu, giyinme odası ile birleştirilerek bu işlem gerçekleşmiştir. Bu işlem sonucunda ebeveyn banyosunun konumu değiştirilmiş; çamaşır odası, misafir banyosu ve genel banyo alanları küçültülmüştür. Aynı değişiklik Tip-5'te başka bir konutta da gerçekleşmiş olup, Tip-5'teki diğer değişiklikte ise bu alan çamaşır odası ile birleştirilerek genişletilmiştir. Bu işlem sonucunda çamaşır odası iptal edilerek çamaşır makinesi genel banyo içerisinde konumlandırılmıştır. Bu değişiklikler dışında C konut bloğu Tip-4'de ebeveyn banyosunun giriş kapısının bu alandan verilmesi ile birlikte giyinme odasının yüzey alanında azalma meydana gelmişken, ebeveyn yatak odasında yüzey alanı artmıştır. A konut bloğunda bulunan 9 tipten yalnızca iki tanesinde bu alan bulunmazken diğer bütün tiplerde giyinme odası yer almaktadır. A konut bloğunda giyinme odasında yapılan değişiklikler sadece Tip-3'te yapılmış ve bu alanın genişletilmesine yönelik olmuştur. Değişikliklerin birinde bu alan çamaşır odasıyla birleştirilmiş ve çamaşır odası iptal edilmiştir. Diğer değişiklikte ise çalışma odası olarak kurgulanan alan giyinme odası olarak işlevlendirilmiştir. Bu değişim sonucunda çalışma odası iptal edilmiştir.

Misafir banyolarına yönelik yapılan değişiklikler; bu alanın yer almadığı bazı tiplere eklendiği, yer aldığı tiplerin bazılarında iptal edildiği bazılarında ise küçültülmesi yönünde olmuştur. Bu alan ile ilgili değişikliklere C blokta Tip-2, Tip-4 ve Tip-5'te rastlanılmıştır. Tip-2'de yapılan değişiklik WC iptal edilerek misafir banyosunun bu tipe eklenmesiyle gerçekleşmiştir. Misafir banyosunun odaya dâhil edilmesi için misafir odasının kapısı koridora doğru kaydırılmıştır. Bu değişiklik sonucu oda büyümüş, koridor küçültülmüştür. Tip-4 ve Tip-5'de yapılan değişikliklerde misafir banyosu küçülmüştür. Yapılan değişiklikte önce misafir banyosu büyütülmüş, daha sonra dikey doğrultuda asgari alan gereksinimleri dâhilinde bölünmüş ve alanlardan biri misafir banyosu diğeri çamaşır odası olarak düzenlenmiştir. Misafir banyosunun ilk aşamada büyütülmesi genel banyo ile ortak olan duvarının genel banyoya doğru kaydırılmasıyla olmuştur. Yapılan bu işlem sonucunda genel banyo küçültülmüştür. Ayrıca bu değişiklik çamaşır odasının ebeveyn banyosuna dönüştürülmesiyle iptal edilmesi sonucunda yeni bir çamaşır odası oluşturulması için gerçekleştirilmiştir. A konut bloğunda misafir banyosunda değişiklikler Tip-2 ve Tip-3'te yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikler bu alanın küçültülmesine ve iptal edilmesine yönelik olmuştur. Tip-2 ve Tip-3'te yapılan değişiklikte önce misafir banyosu büyütülmüş, daha sonra dikey doğrultuda minimum alan gereksinimleri dâhilinde bölünmüş ve alanlardan biri misafir banyosu diğeri WC olarak düzenlenmiştir. İşlem sonucunda Misafir banyosu ve genel banyo küçültülmüş, konuta WC eklenmiştir. Tip-3' de yapılan bir diğer değişiklikle ise bu alan iptal edilmiştir. Alan genel banyoya dâhil edilerek daha geniş bir banyo oluşturulmuştur.

Çocuk odası-2'ye yönelik yapılan tek değişiklik A konut bloğu Tip-6'da gerçekleşmiştir. Yapılan değişiklik işlevsel yönde gerçekleşmiş, bu alan çalışma odası olarak kurgulanarak çocuk odası-2 iptal edilmiştir.

Oturma odaları yönelik yapılan tek değişiklik A konut bloğu Tip-5'de gerçekleşmiştir. Değişiklik bu alanın sıcak mutfak ile birleştirilerek iptal edilmesiyle yapılmıştır. Yapılan bu değişiklik sonucunda konutta tek mutfak kurgulanmıştır.

Armada Residence konut projesi A ve C konut blokları örnekleminde yer alan tipler değişebilirlik kapsamında detaylı olarak incelenmiş, mekânsal analizleri yapılmıştır. Bu analizler sonucunda hangi alanlarda değişiklik olduğu ve bu değişikliklerin ne şekilde gerçekleştiğine yönelik bilgiler detaylı olarak açıklanmıştır. Elde edilen bu bulgular kapsamında bazı tiplerde ve bazı konut birimlerinde hiçbir değişiklik yapılmadığı görülmektedir. Elde edilen verilerin işlenebilmesi adına bloklara göre bir tablo

oluşturulmuştur. Bu tablo oluşturulurken öncelikle değişiklik yapılan tipler belirtilmiş, sonrasında bu tiplerde meydana gelen değişiklikler sonucunda birimlerde meydana gelen değişimler ele alınmıştır. Yapılan müdahaleler sonucunda tiplerdeki birimlerde ekleme, çıkarma, büyüme ve küçülme gibi değişiklikler meydana gelmiştir. Birimler numaralarla ifade edilmiş ve hangi birimlerde hangi değişikliğin yapıldığı tabloda ilgili kutucuğa işaretlenmiştir. Aynı alanda, aynı değişiklik birden fazla gerçekleşmişse gerçekleştiği kadar işaretleme yapılmıştır. Bu bağlamda oluşturulan bu tablolarda, değişikliklerin hangi alanlarda meydana geldiği, bu değişiklikler sonrası hangi alanların iptal edilerek konuttan çıkarıldığı, hangi alanların konuta eklendiği, büyüme ve küçülme yapılan alanlar ve kaç konutta bu değişikliklerin meydana geldiği tiplere göre gösterilmiştir.

A konut bloğunda yer alan 9 adet konutta yapılan değişikliklere Tip-2, Tip-3, Tip-5 ve Tip-6'da rastlanırken; Tip-1, Tip-4, Tip-7, Tip-8 ve Tip-9' da kullanıcıların konutlarında herhangi bir değişiklik yapmadığı görülmektedir. Bu bağlamda bazı alanlarda hiçbir değişikliğin olmadığı, bazı alanların ise sıklıkla değişime uğradığı görülmektedir. Tablo 56 ve Tablo 57'de A konut bloğunda yer alan konutlardaki değişimlere ait veriler yer almaktadır.

Tablo 56. A konut bloğunda yapılan değişikliklerin tiplere göre analizi-1

Plan Tipi	Değişiklikler	Konut Mekânında Yer Alan Birimler											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TİP-2	Ekleme												*
	Çıkarma												
	Büyüme								*				
	Küçülme		*									*	
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme												*
	Çıkarma						*						
	Büyüme												
	Küçülme						*						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TİP-3	Ekleme												*
	Çıkarma					*	*						
	Büyüme	*			*							*	
	Küçülme		*									*	
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme								*				
	Çıkarma	*	*				*						
	Büyütme					**							
	Küçülme						*						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TİP-4	Ekleme												
	Çıkarma					*	*						
	Büyütme				*								
	Küçülme												
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme								*				
	Çıkarma												
	Büyütme												
	Küçülme												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TİP-5	Ekleme												
	Çıkarma					*	*						
	Büyütme				*								
	Küçülme												
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme								*				
	Çıkarma										*		
	Büyütme												
	Küçülme												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

1-Koridor, 2-Misafir Yatak Odası, 3-Güney Cephesi Balkon-1, 4-Salon, 5-Soğuk Mutfak, 6-Sıcak Mutfak, 7- Kuzey cephesi Balkon-1, 8-Çocuk Odası-1, 9-Ebeveyn Yatak Odası, 10-Ebeveyn Banyosu, 11-Genel Banyo, 12-WC, 13-Çamaşır Odası, 14-Çalışma Odası, 15-Güney Cephesi Balkon-2, 16-Kat Bahçesi, 17- Giyinme Odası, 18 Misafir Banyosu, 19- Çocuk Odası-2, 20-Mutfak, 21-Kuzey Cephesi Balkon-2, 22-Oturma Odası, 23- Kütüphane, 24-Çocuk Odası Banyo

Tablo 57. A konut bloğunda yapılan değişikliklerin tiplere göre analizi-2

Plan Tipi	Değişiklikler	Konut Mekânında Yer Alan Birimler											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TİP- 6	Ekleme												
	Çıkarma												
	Büyüme												
	Küçülme												
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme		*										
	Çıkarma							*					
	Büyüme												
	Küçülme												
	1-Koridor, 2-Misafir Yatak Odası, 3-Güney Cephesi Balkon-1, 4-Salon, 5-Soğuk Mutfak, 6-Sıcak Mutfak, 7- Kuzey cephesi Balkon-1, 8-Çocuk Odası-1, 9-Ebeveyn Yatak Odası, 10-Ebeveyn Banyosu, 11-Genel Banyo, 12-WC, 13-Çamaşır Odası, 14-Çalışma Odası, 15-Güney Cephesi Balkon-2, 16-Kat Bahçesi, 17- Giyinme Odası, 18 Misafir Banyosu, 19- Çocuk Odası-2, 20-Mutfak, 21-Kuzey Cephesi Balkon-2, 22-Oturma Odası, 23- Kütüphane, 24-Çocuk Odası Banyo												

C konut bloğunda yer alan 17 adet konutta yapılan değişikliklere Tip-2, Tip-3, Tip-4, Tip-5, Tip-6 ve Tip-14 konut tiplerinde rastlanırken; Tip-1, Tip-7, Tip-8, Tip-9, Tip-10, Tip-11, Tip-12 ve Tip-13' de kullanıcıların konutlarında herhangi bir değişiklik yapmadığı görülmektedir. Bu bağlamda bazı alanlarda hiçbir değişikliğin olmadığı, bazı alanların ise sıklıkla değişime uğradığı görülmektedir. Tablo 58 ve Tablo 59'da C konut bloğunda yer alan konutlardaki değişimlere ait veriler yer almaktadır. Yapılan değişikliklerin hangi alanlarda meydana geldiği, bu değişiklikler sonrası hangi alanların iptal edilerek konuttan çıkarıldığı, hangi alanların konuta eklendiği, büyüme ve küçülme yapılan alanlar ve kaç konutta bu değişikliklerin meydana geldiği tiplere göre gösterilmiştir.

Tablo 58. C konut bloğunda yapılan değişikliklerin tiplere göre analizi-1

Plan Tipi	Değişiklikler	Konut Mekânında Yer Alan Birimler											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TİP- 2	Ekleme												
	Çıkarma										*		**
	Büyüme	*	*							*			
	Küçülme	*			*				*			*	*
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme	***				*	*						
	Çıkarma												
	Büyüme												
	Küçülme												
TİP- 3		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ekleme												
	Çıkarma		*			*	*						***
	Büyüme				*							**	
	Küçülme									****	*		
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme					**			*			*	
	Çıkarma	***											
	Büyütme												
	Küçülme												
TİP- 4		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ekleme												
	Çıkarma					**	**						
	Büyütme				**					*****	***		
	Küçülme	***										***	
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme								**				
	Çıkarma												
	Büyütme					***							
	Küçülme	***				*	***						
TİP- 5		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ekleme												
	Çıkarma		*										
	Büyütme									*	*		
	Küçülme	*										*	
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme		*										
	Çıkarma	**											
	Büyütme					***							
	Küçülme	*					*						

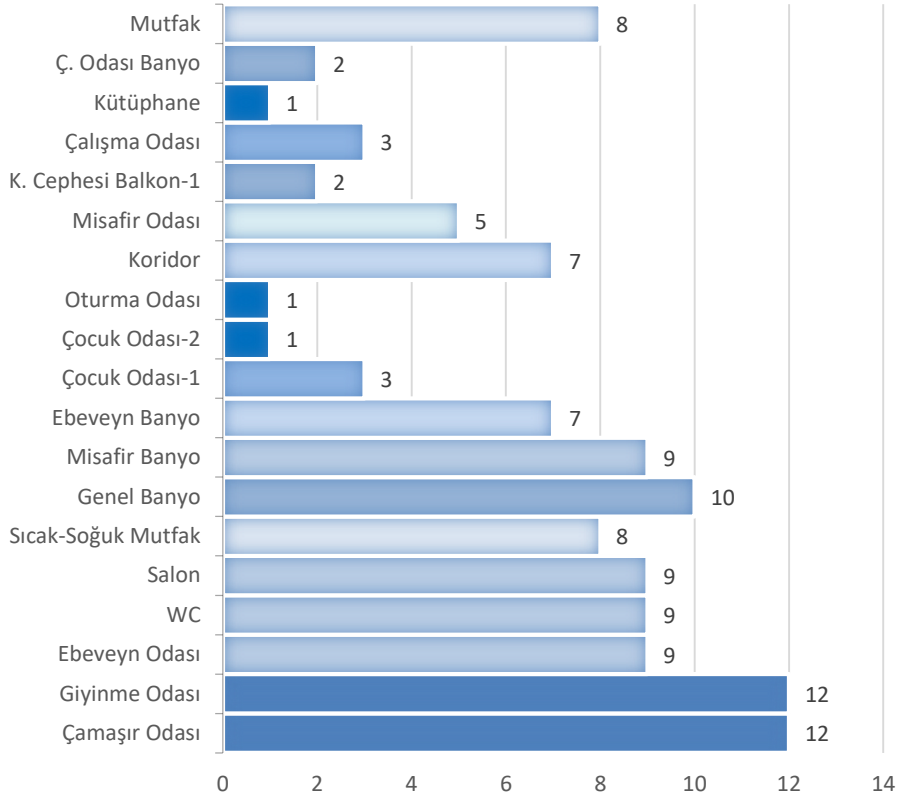
1-Koridor, 2-Misafir Yatak Odası, 3-Güney Cephesi Balkon-1, 4-Salon, 5-Soğuk Mutfak, 6-Sıcak Mutfak, 7- Kuzey cephesi Balkon-1, 8-Çocuk Odası-1, 9-Ebeveyn Yatak Odası, 10-Ebeveyn Banyosu, 11-Genel Banyo, 12-WC, 13-Çamaşır Odası, 14-Çalışma Odası, 15-Güney Cephesi Balkon-2, 16-Kat Bahçesi, 17- Giyinme Odası, 18 Misafir Banyosu, 19- Çocuk Odası-2, 20-Mutfak, 21-Kuzey Cephesi Balkon-2, 22-Oturma Odası, 23- Kütüphane, 24-Çocuk Odası Banyo

Tablo 59. C konut bloğunda yapılan değişikliklerin tiplere göre analizi-2

Plan Tipi	Değişiklikler	Konut Mekânında Yer Alan Birimler											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TİP- 6	Ekleme												
	Çıkarma					**	**						
	Büyüme				**								
	Küçülme							**					
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme								**				
	Çıkarma												
	Büyüme												
	Küçülme												
TİP- 14		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ekleme												
	Çıkarma												*
	Büyüme												
	Küçülme								*				
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Ekleme												*
	Çıkarma												
	Büyütme												
	Küçülme												
1-Koridor, 2-Misafir Yatak Odası, 3-Güney Cephesi Balkon-1, 4-Salon, 5-Soğuk Mutfak, 6-Sıcak Mutfak, 7- Kuzey cephesi Balkon-1, 8-Çocuk Odası-1, 9-Ebeveyn Yatak Odası, 10-Ebeveyn Banyosu, 11-Genel Banyo, 12-WC, 13-Çamaşır Odası, 14-Çalışma Odası, 15-Güney Cephesi Balkon-2, 16-Kat Bahçesi, 17- Giyinme Odası, 18 Misafir Banyosu, 19- Çocuk Odası-2, 20-Mutfak, 21-Kuzey Cephesi Balkon-2, 22-Oturma Odası, 23- Kütüphane, 24-Çocuk Odası Banyo													

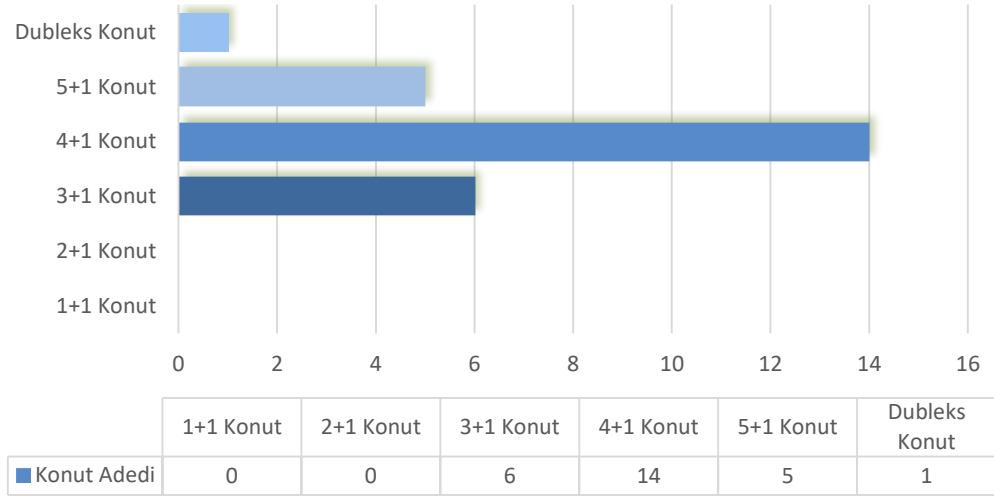
Yapılan değişiklikler konutlarda en çok değişiklik yapılan alanların çamaşır odaları ve giyinme odaları, en az değişiklik yapılan alanların ise çocuk odası-2 ve oturma odası olduğunu göstermektedir. Çamaşır odaları ve giyinme odalarında toplam 12 adet konutta değişiklik meydana gelmişken, çocuk odası-2 ve oturma odalarında yalnızca bir konutta değişiklik meydana gelmiştir. Plan tiplerinin hiç birinde yer almamasına rağmen bir konuta kütüphane, iki konuta da çocuk odası olarak kullanılan alana banyo eklenmiştir. Ayrıca incelenen tiplerde mutfak (tek mutfak kurgusu ile oluşturulmuş) ve balkonlarda (sadece iki adet konutta kuzey cephesine bakan 1. balkon da değişiklik olmuştur.) hiçbir değişiklik yapılmadığı görülmektedir. Diğer alanlar ele alındığında ise genel banyolarda 10 adet; WC, misafir banyosu, ebeveyn odası ve salonlarda 9 adet; ebeveyn banyolarında ve koridorlarda 7 adet konutta değişim meydana gelmiştir. Ayrıca sıcak- soğuk mutfak alanlarında 8 adet (bu alanların iptal edildiği konutlarda 8 adet konutta tek mutfak kurgulanmıştır.), misafir

odalarında 5 adet, çocuk odası-1 ve çalışma odalarında 3 adet konutta değişiklik yapılmıştır (Şekil 14).

Şekil 14. Konut birimlerinde meydana gelen değişimin sayısal analizi

Armada Residence konutlarında A ve C konut bloğunda yer alan 71 adet konut özelinde yapılan bu araştırmadan elde edilen verilere göre planlama, uygulama ve kullanım sürecindeki 26 konutta kullanıcı profili, istek ve gereksinimlerine bağlı olarak kullanıcıların konutlarında çeşitli değişiklikler yaptıkları tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında incelenen 1+1 ve 2+1 olarak planlanan konutlarda herhangi bir değişikliğin yapılmadığı, dubleks olarak planlanan konutlarda sadece bir konutta değişiklik yapıldığı görülmektedir. 5+1 olarak planlanan konutlarda beş ve 3+1 olarak planlanan konutlarda altı adet konutta değişikliğe rastlanılmıştır. En çok değişiklik ise 14 adet konutta 4+1 şeklinde kurgulanan konutlarda yapılmıştır (Şekil 15).

Şekil 15. Konut tiplerinde (oda sayısına göre) meydana gelen değişimin sayısal analizi

Trabzon kentinde yer alan Armada Residence dışı kapalı konut sitesinde A ve C konut bloğu örnekleminde yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgular kapsamında, konutların özgün planları ve bu planlara sahip konutlarda yer alan birimlere, hangi tiplerde ve alanlarda değişikliklerin yapıldığı, bu değişiklik sonrası hangi alanların iptal edilerek konuttan çıkarıldığı, hangi alanların konuta eklendiği, büyüme ve küçülme yapılan alanlar ve kaç konutta bu değişikliklerin olduğu tespit edilmiştir.

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Konut tasarımında kullanıcı gereksinimi; yaşam alanının kullanıcılarının ihtiyaçlarını, isteklerini ve beklentilerini karşılamaya yönelik özelliklerin ve unsurların belirlenmesi ve tasarıma dâhil edilmesi anlamına gelir. Bu gereksinimler, kullanıcıların yaşam kalitesini artırmak için dikkate alınması gereken çeşitli fiziksel, psikolojik ve sosyal faktörleri içerir. Değişebilirlik kavramı, konut tasarımında kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına ve yaşam koşullarına uyum sağlamak için tasarımın esnek ve uyarlanabilir olması anlamına gelmektedir. Bu sayede, konutlar sadece barınma ihtiyacını karşılamamanın ötesine geçerek, kullanıcıların yaşam kalitesini artıran, dinamik ve çok yönlü yaşam alanlarına dönüşebilir.

Yüksek Lisans tezi olarak sunulan bu çalışmada konutta değişebilirlik kavramı Armada Residence konut projesi üzerinden mekânsal düzeyde incelenmiş olup, dışa kapalı konut sitelerinde bu kavramın kullanıcı tercihleri üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte kullanıcıların konutları ile ilgili değişen gereksinimlerinin neler olduğunun ortaya koyulması, yeni kullanım normlarına bağlı olarak konutların kullanım olanakları ve yeni yapılacak konutlar için tasarım önerileri geliştirilmesi de ayrıca amaçlanmıştır. Belirtilen amaçlar doğrultusunda Trabzon kentinde 71 adet konut özelinde yapılan araştırmadan elde edilen verilere göre, planlama, uygulama ve kullanım sürecindeki 26 konutta kullanıcı profili, yaşam tarzı, istek ve gereksinimlerine bağlı olarak kullanıcıların konutlarında çeşitli değişiklikler yaptıkları tespit edilmiştir. Armada Residence konutlarında gerçekleştirilen bu değişiklikler belirlenerek analizleri yapılmıştır. Yapılan bu analizler sonucunda elde edilen verilerden yola çıkarak, mekânın kullanılabilirliği açısından değişikliklerin değerlendirilmesi yapılmış ve yeni yapılacak konutlara ilişkin değişebilir tasarım önerilerine yer verilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen verilerin sonuçlarına bağlı olarak yeni yapılacak konut tasarımlarına yönelik önerilere yer verilmiştir. Bu bağlamda araştırma kapsamında incelenen konutlarda;

- Çamaşır odalarının en fazla değişikliğe uğrayan alanlardan biri olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular, çamaşır odalarının konut iç mekân tasarımında mekânsal esnekliği sağlamak adına önemli bir alan olarak değerlendirildiğini, bu alanın yardımcı bir mekân olarak ele alındığını göstermektedir. Konutlarda bulunan çamaşır odaları gibi yardımcı alanların, farklı kullanıcı profilleri, değişen kullanıcı gereksinimleri, alışkanlıkları ve yaşam pratiklerine göre dönüştürülebilir olması önem arz etmektedir. Bu bağlamda konut

planlaması yapılırken çamaşır odalarının kat planlamalarına eklenerek esnek biçimde düşünülmesi, kullanıcıların zamanla değişen gereksinimlerine bağlı olarak yaşadığı konutun adapte edilmesine kolaylık sağlamaktadır. Konutun değişen istek ve gereksinimlerine bağlı olarak dönüştürebilmek ise kullanıcının yaşadığı konuttan memnuniyetini artırmaktadır.

- Giyinme odaları da çamaşır odaları gibi en fazla değişikliğe uğrayan alanlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Elde edilen bu bulgular kullanıcıların giyinme odalarına olan ihtiyacını gözle görülür bir şekilde ortaya koymaktadır. Giyinme odaları farklı kullanıcı profilleri, değişen kullanıcı gereksinimleri, alışkanlıkları ve yaşam pratiklerine göre şekillenen kişinin konfor düzeyine katkıda bulunan konut mekânının yardımcı alanlarından biridir. Bu durum ayrıca giyinme odalarının işlevsel ve kullanım alışkanlıkları açısından konutta önemli bir yere sahip olduğunu da göstermektedir. İncelenen örneklerde giyinme odalarında yapılan mekânsal müdahalelerin özellikle bu alanların yetersizliğinden ya da konut tasarımı yapılırken en başta planlamaya eklenmemiş olmasından kaynaklandığını göstermektedir. Bu bağlamda giyinme odaları konut tasarım sürecinde önemli bir yerde tutulmalı ve yeni yapılacak olan konutların tasarım sürecinde esnek ve kullanıcı odaklı bir yaklaşımla konut planlamasına dâhil edilmelidir. Ayrıca bu alanların büyüklüğünün kullanıcı gereksinimlerini karşılar nitelikte olmasına da dikkat edilmesi gerekmektedir. İyi tasarlanmış bir giyinme odası konutun işlevselliği ve kişinin yaşam kalitesine olumlu katkılarda bulunacaktır.
- Salonların kullanıcıları tarafından genel olarak yeterli büyüklükte olduğu kabul edilse bile kullanıcıların özgün alanlara ilave hacimler ekleyerek salonunu genişletmeye yönelik değişiklikler yaptığı görülmektedir. Bu durum kullanıcıların daha büyük bir yaşam alanına gereksinim duyduğunu düşündürmekte ve salonların kullanıcıları için oturma alanı olmanın ötesinde dinlenme, sosyalleşme ve konuk ağırlama gibi birçok işlevi barındıran bir yaşam alanı olarak ele alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ayrıca salonlarda meydana gelen değişiklikler sonucunda, salon ve soğuk mutfak bağlantısının ortadan kaldırıldığı ve salonun bu alandan bağımsızlaştırıldığı görülmektedir. Bu durum salon ve soğuk mutfak alanların birlikte çözülmesinin kullanıcılar tarafından işlevsel bulunmadığını göstermektedir. Kullanıcıların yapmış olduğu bu değişiklik bu alanların her zaman bağlantılı olmasına ihtiyaç duyulmadığını aksine bu şekilde yapılan plan çözümlerinde mekânsal bütünlüğün olumsuz yönde etkilenebileceğini düşündürmektedir. Bu bağlamda yeni yapılacak konutlar ele alındığında salonların

konuttun en merkezi ve sosyal mekânlarından biri olduğu düşünülerek planlamaları yapılmalıdır. Kullanıcıların istek ve gereksinimleri doğrultusunda salon alanlarının tasarımı yapılırken, bu alanların farklı alanlarla birleştirilip-genişletilebilir olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Salonlarla ilişkili olarak çözümlenen alanlar kullanıcı ihtiyaçlarına bağlı olarak, farklı kullanım senaryolarına cevap verecek esneklikte planlanmalıdır. Esnek ve kullanıcı odaklı mekân düzenlemeleriyle çözümlenmiş salon alanları, uzun süreli kullanımlarda daha işlevsel ve sürdürülebilir yaşam alanlarına dönüşmektedir. Bu durum ise kullanıcı memnuniyetini ve yaşam kalitesine olumlu katkılar sağlamaktadır.

- Mutfaklar, tek mutfaklı ve çift mutfaklı (sıcak-soğuk mutfak) plan tiplerine sahip olarak iki farklı şekilde düzenlenmiştir. Tek mutfak kurgusuna sahip mutfaklarda hiçbir değişikliğin yapılmaması, işlev ve boyut açısından bu alanların kullanıcı gereksinimlerini karşılar nitelikte olduğunu düşündürmektedir. Mutfağı, çift mutfaklı olarak çözümlenen konutlarda ise bazı müdahalelere rastlanmış ve bu müdahalelerin tamamında mutfaklar tek mutfaklı olarak değiştirilmiştir. Bu bağlamda bazı kullanıcıların çift mutfak kurgusunu tercih etmediği, iki farklı mutfak yerine işlevsel ve yeterli boyutlara sahip tek mutfak tercih ettiği görülmektedir. Ayrıca bu alana müdahalede bulunmamış olan kullanıcıların çift mutfak olarak tasarlanan mutfakları deneyimlemek istediği, farklı tasarım önerilerine açık olduğu söylenebilir. Bu bağlamda yeni yapılacak konut tasarımlarında mutfak alanlarının, kullanıcı ihtiyaçları ve isteklerine bağlı olarak farklı tasarım yaklaşımları sunması önem arz etmektedir. Kullanıcının isteklerine ve gereksinimlerine bağlı olarak ikincil alanlar (soğuk mutfak gibi), kendi işlevinde ya da farklı bir işlevde kullanılarak kullanıcıya alternatifler sunduğu için konutta esnekliği sağlamak adına katkıda bulunmaktadır.
- Ebeveyn yatak odaları bazı konut tiplerinde sadece bir oda, bazılarında bu alana ek bir banyo, bunlardan farklı olarak ise konutların bazılarında hem banyo hem de giyinme odası ile birlikte planlanmıştır. Elde edilen bulgular bu alanların özellikle giyinme odaları ve ebeveyn banyolarında yapılan müdahaleler sonucunda değişime uğradığını göstermektedir. Bu bağlamda ebeveyn yatak odalarının kullanıcı gereksinimlerini karşılar nitelikte olduğu ve bu alanla birlikte planlanan yardımcı alanlarında ebeveyn yatak odalarının mekânsal organizasyonunda etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bu doğrultuda yeni yapılacak konutlarda ebeveyn yatak odalarının planlaması yapılırken, sadece bir oda olarak planlamak yerine banyo ve giyinme odası birimleriyle birlikte

planlamak gerekmektedir. Ayrıca, kullanıcının ihtiyaçlarında ya da yaşam tarzında meydana gelen değişimlerde bu birimlerin yeniden düzenlenerek yapılacak olan müdahalelere olanak sağlayacak şekilde ebeveyn odalarına eklenmesi gerekmektedir.

- Çocuk odalarında yapılan değişiklikler bu alanların değişen kullanıcı ihtiyaçlarına göre yeniden şekil aldığını ve mekânsal düzeyde esneklik içerdiğini göstermektedir. Alanın büyütülmesi ya da küçültülmesi özellikle bitişiklerinde yer alan mekânların dönüşüme açık olmasından kaynaklanmaktadır. Alanın iptal edilmesine yönelik değişim, ikinci bir çocuk odası olan tiplerde görülürken, bu alanın farklı bir işlevde kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Araştırma alanında incelenen hiçbir plan tipinde çocuk odalarında banyo çözümlemesi yapılmazken bu alana banyo eklenmesi yönünde yapılan değişiklikler çocuk odalarında bir banyoya gereksinim duyulabileceğini düşündürmektedir. Ayrıca aile yapısı ve bu yapıda meydana gelen değişimler çocuk odalarının zaman içerisinde değişime uğrayacağını göstermektedir. Bu bağlamda yeni yapılacak konut tasarımlarında çocuk odaları bitişik alanlarla olan ilişkileri dikkate alınarak planlanmalı ve ihtiyaç dâhilinde mekânsal dönüşümlere olanak verecek bir alan olarak düşünülmelidir. Bazı tiplerde ikinci bir çocuk odası olmaması aile yapısı kaynaklı olup, aile yapısında meydana gelen değişiklikler ikinci bir çocuk odasına ihtiyaç duyulmasına sebep olmaktadır. Böylece çocuk odaları aile yapısında meydana gelen büyümeye cevap vermenin yanı sıra kullanıcıların değişen gereksinimlerine de cevap vermek adına esnek çözümler üreterek konut içi dönüşümlere katkıda bulunabilirler. Bu bağlamda çocuk odası alanlarının bütün bu değişimlere cevap verecek nitelikte esnek olması ve konut içerisinde yer alan diğer birimlerle ilişkili olarak konumuna dikkat edilmesi gerekmektedir.
- Misafir yatak odalarında meydana gelen değişiklikler bu alanların farklı işlevlere entegre edilebildiğini ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca alanda yapılan büyütme ve küçültmeye yönelik müdahaleler genellikle misafir odasında kurgulanan banyodaki değişimlerle bağlantılı olarak gerçekleşmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda yeni yapılacak konut tasarımlarında misafir yatak odaları sadece misafirlerin konaklayacağı bir alan olarak düşünülmemelidir, gerektiğinde farklı işlevlerin kurgulanmasına olanak sağlayacak şekilde planlamalıdır. Ayrıca bu odalarda ihtiyaca cevap verecek bir banyo olması kullanıcısına kullanım rahatlığı sunmakta ve mahremiyetin korunması açısından gerekli görülmektedir.

- Çalışma odalarında yapılan değişikliklerden elde edilen bulgular bazı kullanıcıların yaşam tarzı ve kullanıcı profiline uygun olarak bu alana gereksinim duyduğunu göstermektedir. Ayrıca bu alanlar kullanıcı gereksinimlerini karşılamak için farklı alanlar olarak planlanarak işlevsel değişikliklere cevap verecek nitelikte dönüştürülebilir özeliğe sahiptirler. Bu alanlar böylece bireysel çalışmanın yanı sıra farklı işlevlerin planlamasında da kullanıcıya alternatif çözümler üreterek esnek bir kullanım sunmaktadır. Bu bağlamda yeni yapılacak konutlarda çalışma odaları planlanırken kullanıcının yaşam tarzı, profili ve değişen gereksinimleri göz önünde bulundurularak dönüştürülebilir mekânlar olarak tasarlanmalıdır.
- Oturma odalarında fazla değişikliğin olmaması bu alanların kullanıcı gereksinimlerini karşılar nitelikte olduğunu göstermektedir. Ancak değişen kullanıcı profili, yaşam tarzları ve gereksinimleri ele alındığında, ihtiyaç dâhilinde bu alanlar farklı işlevleri karşılamak adına değerlendirilebilmektedir. Özellikle bitişik çözümlendiği alanlarda meydana gelen müdahalelere olanak tanıyacak şekilde planlaması esneklik sağlamak adına önem arz etmektedir. Bu bağlamda konut tasarımında oturma odaları sadece bir yaşam alanı olarak değil, bitişik alanlarla olan ilişkileri dikkate alınarak planlanmalı ve ihtiyaç dâhilinde mekânsal dönüşümlere olanak verecek bir alan olarak düşünülmelidir. Böylece oturma odaları kullanıcıların değişen gereksinimlerine cevap vermek adına esnek çözümler üreterek konut içi dönüşümlere katkıda bulunabilirler.
- Genel banyolarda meydana gelen değişiklikler özellikle genel banyoların bitişik olarak çözümlendiği alanlarda (ör: misafir banyosu, giyinme odası, çamaşır odası gibi) gerçekleştirilen değişimler sonucunda olmuştur. Bu durum genel banyo alanlarının kullanıcı ihtiyaçlarına bağlı olarak esnek ve uyarlanabilir olduğunu belirgin bir şekilde ortaya çıkarmaktadır. Konutlarda kullanıcıların değişen yaşam koşullarına, ihtiyaçlarına ve farklı kullanım alışkanlıklarına cevap verebilecek nitelikte genel banyo alanlarının tasarlanması, mekânın işlevselliğinin ve kullanıcı konforunun artmasını sağlayacaktır. Bu bağlamda yeni yapılacak konutlarda genel banyolar, gerekli görüldüğünde alan büyütme ya da küçültme işlemlerine imkân verecek şekilde tasarlanmalı ayrıca duvarların konumu ve tesisat altyapısı dikkate alınarak kullanıcı odaklı ve esnek planlanmalıdır. Bu durum kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına göre mekânı rahat bir şekilde değiştirip-dönüştürebilmesine olanak vermektedir.
- WC alanları ile ilgili yapılan değişikliklerde bu alanın iptal edilme oranının yüksek olması kullanıcıların konutlarında bu alanları çok sık kullanmadığına işaret etmektedir. Bu

bağlamda yeni yapılacak konut tasarımlarında WC alanlarının konut içindeki yerleşimi ve farklı işlevleri karşılayabilecek şekilde esnek planlanması mekânsal verimliliği artırmaktadır. Bu durum kullanıcıların alternatif gereksinimlerini düşünerek konut yerleşiminde uygun düzenlemeler yapmasına olanak sağlamakta ve kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda bu alanları istediği gibi değerlendirebilmesi açısından önem arz etmektedir. Son olarak yeni yapılacak konutlarda kullanıcı alışkanlıkları, ihtiyaçları ve mekânın işlevselliği düşünülerek WC alanları; gereksiz alan işgali yapılmadan, gerekli görüldüğünde ise farklı işlevlerin çözümlenebilmesine müsaade edecek biçimde planlanmalıdır. Bu durum esnek ve kullanıcı odaklı konut tasarımlarının geliştirebilmesi açısından önemli bir yere sahiptir.

- Ebeveyn banyoları kullanıcılarının gereksinimleri doğrultusunda, genellikle bitişik konumda olduğu mekânlara yapılan müdahaleler sonucunda değişime uğramıştır. Yapılan değişiklikler bu alanların konut planlamasında tasarıma mutlaka dâhil edilmesi gerekliliğini ortaya koymakta ve ebeveyn banyolarının konut tasarımında önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda yeni yapılacak konut tasarımlarında ebeveyn banyolarının büyüklükleri, kullanıcıların farklı ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde esnek tutulmalı, ihtiyaç dâhilinde alanın/alanların büyütülme ya da bölümlere ayrılma gibi esnek kullanıma olanak vermelidir. Ebeveyn banyolarının konforlu ve işlevsel mekânlar olarak planlanması, kullanıcıların konutlarındaki yaşam kalitesine olumlu katkı sağlamaktadır.
- Misafir odalarındaki banyolarda meydana gelen değişiklikler kullanıcıların sınırlı bir alanda olsa bu banyoya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu durum misafir odalarındaki banyoların asgari alan gereksinimleri dikkate alınarak konut tasarımlarına entegre edilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ayrıca bu alanlar kullanıcıların değişen ihtiyaçları doğrultusunda farklı bir işlevlerde de kullanılabilir. Bu doğrultuda yeni yapılacak konutlarda misafir banyoları sınırlı bir alanda da olsa mutlaka yer almalı, değişen kullanıcı gereksinimlerine bağlı olarak esnek çözüm önerilerine cevap verecek şekilde işlevsel değişikliklere olanak vermelidir.
- Koridorlarda meydana gelen değişikliklerin diğer alanlara yapılan müdahalelerle ilişkili olduğu görülmektedir. Bu durumda koridorlar sadece sirkülasyon amacıyla değil konuttaki mekânsal değişikliklere olanak sağlayan işlevsel geçiş alanları olarak da düşünülmelidir. Koridorların diğer alanlara müdahalede bulunma olanağı sunarak planlama esnekliğini destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, yeni

yapılacak konutlarda koridorları mekânlar arası geçişi sağlamanın yanı sıra gerekli görüldüğünde diğer alanların düzenlenmesine yardımcı olan esnek ve dönüşebilir alanlar olarak ele almak gerekmektedir. Bu sayede koridorlar mekânsal esneklik ve sirkülasyon açısından işlevsellik kazanacaktır.

- Balkonlara yapılan müdahalenin az sayıda olması, kullanıcıların balkonlarını genellikle özgün halleriyle kullanmak istediğini ve iç mekâna entegre etmeye gereksiniminin duymadıklarını göstermektedir. Ayrıca incelenen konutlardaki balkonların işlevsel olarak sıklıkla depolama ve yaşam alanı olarak kullanıldığı görülmektedir. Yaşam alanı olarak kullanılan balkonlar genellikle daha büyük alana sahip balkonları kapsarken, depolama alanı olarak kullanılan balkonlar küçük alana sahip balkonları kapsamaktadır. Balkon alanları konutun dış mekânla bağlantısını sağlayan alanlar olarak da önemli bir yere sahiptir. Bu doğrultuda yeni yapılacak konut tasarımlarında balkonlar farklı kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte dönüştürülebilir yaşam alanları olarak ele alınmalıdır. Özellikle boyutsal olarak herhangi bir müdahaleye uğramadan kullanıcı tercihi göre şekillenebilir ve gerekli görüldüğünde konuttaki herhangi bir alana entegre edilerek, diğer alanın değişimine olanak sağlayabilirler.

Armada Residence konutlarında kullanıcıların yaptığı değişiklikler detaylı olarak incelenmiş ve mekânsal değişimlere çalışmada yer verilmiştir. Konutlarda meydana gelen değişikliklere yönelik yapılan mekânsal değerlendirmelere ek olarak, çalışmada konutun genel kullanımına yönelik sonuçlara da ulaşılmış ve bu sonuçlar dikkate alınarak tasarımcılara farklı önerilerde sunulmuştur. Bu sonuç ve önerilere aşağıda yer verilmiştir.

- Araştırma kapsamında incelenen 1+1 ve 2+1 olarak kurgulanan konutlarda herhangi bir değişikliğin yapılmadığı, dupleks olarak planlanan konutlarda ise sadece bir konutun değişikliğe uğradığı görülmektedir. En çok değişikliğe ise 4+1 şeklinde kurgulanan konutlarda rastlanılmıştır. Bu durum yapılan değişikliklerin konut büyüklüğü ile ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Konut alanının büyük olması ise değişikliklerin yapılmasında kullanıcıya avantaj sunmuş, yeni alanlar oluşturulması ya da var olan alanın boyutsal değişime uğramasında etkili olmuştur. Yeni yapılacak olan konutların tasarım sürecinde kullanıcı odaklı bir yaklaşımla ele alınabilmesi için konut büyüklüğüne dikkat edilmesi gerekmektedir. Ayrıca araştırmada kabul edilen birinci varsayım bu sonuç ile desteklenmektedir.
- Yapılan mekânsal değişikliklerin neredeyse tamamının iç mekânda yoğunlaştığı görülmektedir. Özellikle bu konutlarda çamaşır odası, giyinme odası, misafir banyosu,

çalışma odası vb. yardımcı mekânların olması, iç mekânda büyüme, küçülme ve yeni alan oluşturma gibi değişikliklere olanak vermektedir. Yeni yapılacak olan konutlarda yardımcı alanlar çözümlemek, kullanıcıların konutlarına müdahale yapma olanağı verebilmesi açısından önem arz etmektedir. Ayrıca araştırmada kabul edilen ikinci varsayım bu sonuç ile desteklenmektedir.

- Yapılan değişikliklerde bazı ortak noktalara rastlanmıştır. Özellikle birbirleriyle ilişkili olan mekânların yan yana konumlandırılması, bu alanların herhangi birine müdahale olması durumunda diğerinin katkıda bulunduğunu göstermektedir. Yeni yapılacak olan konutlarda çamaşır odası, WC, giyinme odası, ebeveyn banyosu, genel banyo ve misafir banyolarının bir arada konumlandırılması, bu alanlarda daha rahat değişiklik yapılmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca araştırmada kabul edilen üçüncü varsayım bu sonuç ile desteklenmektedir.
- Bazı değişikliklerde dikkat çeken nokta, özgün alana hiçbir müdahalede bulunulmadan alanın sadece işlevinin değişmesidir. Alanın boyutsal anlamda hiçbir değişikliğe uğramadan sadece işlevsel olarak değişimi, alanın değişime boyutsal açıdan da izin verici olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda yeni yapılacak konutlarda alanların boyutsal açıdanda birbirleriyle uyumlu olarak düzenlenmesi önerilmektedir.

Yapılan değişiklikler kullanıcı profili, istekleri, gereksinimleri, değişen aile yapısı ve yaşam tarzlarına göre şekillenmektedir. Armada Residence konutlarında; farklı kullanıcı profili, aile yapısı ve değişken kullanıcı ihtiyaçlarına yönelik farklı plan tipolojilerinde konutlar yer almaktadır. Farklı plan tiplerinin olması kullanıcıya farklı konut seçenekleri sunmakta ve ihtiyacına uygun olan konutu bulabilme şansı tanımaktadır. Çok sayıda farklı plan tipi olmasına rağmen bu konutlarda yine değişiklik yapılması kullanıcıların daha farklı ihtiyaçlarının da olabileceğini ve zaman içerisinde bu ihtiyaçlarının değişebileceğini açık bir şekilde göstermektedir. Bu doğrultuda Armada Residence konutlarının mekânsal esneklik düşünülerek tasarlandığı, kullanıcıya plan çeşitliliği sunmasının yanı sıra yaşadığı konutu dönüştürme imkânı da sağladığını söylemek mümkündür.

Konut mekânlarının kullanıcıların değişen yaşam tarzlarına ve gereksinimlerine göre adapte olabilmesi konutun sürdürülebilirliğini ve mekânsal verimliliğini arttırmaktadır. Konutta kullanıcı gereksinimlerinin yeniden şekillendiği bu süreçte, çalışmadan elde edilen verilerin değerlendirilerek yeni yapılacak olan projelere ya da mevcut konut planlarına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

5. KAYNAKLAR

- Aksu, A. (1987). *1950-1975 Dönemi Sosyal Yapı Değişiminin Konut Tasarımına Etkisi: Ankara-Kavaklıdere Örneği*. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Akyol Altun, T.D. (2012). İzmir’de Yeni Bir Konut Üretim Süreci Olarak Kapalı Konut Siteleri. *İdealkent*, 3 (6), 40-61.
- Alga, R. (2005). *Yaşam Döngüsüne Bağlı Olarak Konut Tasarımını Etkileyen Faktörler*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Altınok, Z.H. (2007). *Belirsizlikten Doğan Esneklik Kavramının Konut İç Mekan ve Donatı Elemanları Tasarımına Etkileri*. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Altun, T. D. (2010). Kapalı Konut Siteleri ve ‘Mahalle’ Kavramı. *İdealkent*, 1 (2), 216-244.
- Arcan, E.F. & Evci, F. (1992). *Mimari Tasarıma Yaklaşım 1: Bina Bilgisi Çalışmaları*. İstanbul: 2K Yayınları.
- Atasoy, A. (1973). *Değişen İhtiyaçlar Karşısında Konut Tasarlamasının Mevcut Konutların Değerlendirilmesi Yolu ile Geliştirilmesi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- Ateş, M. (1988). *Toplu Konutlarda Esneklik Amaçlı Yaklaşımlar Üzerine Bir İnceleme*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Azıtepe, S. M. & Şimşek Tolacı, S. (2020). Sosyo-Kültürel Farklılıkların Konut Yapıları Üzerine Etkisi:Antalya Balbey ve Haşım İşcan Mahalleleri. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*,7(53), 1185-1204.
- Baçoğlu, K. (2007). *Çok Katlı Yapılarda Esnek ve Değişebilir Düşey Bölme Elemanları*. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanatta Yeterlilik Tezi, Ankara.
- Bayazıt, N. (1977). Bina Tasarımında Performans Kavramının Uygulanması ve Bazı Teknikler. *İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, YAK Bülteni*, 2, 37-63.
- Baycan Levent T. & Gülümser, A. A. (2004). İstanbul’un Değişen Yüzü: Korumalı Yerleşmeler. *8 Kasım Dünya Şehircilik Günü 28. Kolokyumu*, Değişen-Dönüşen Kent ve Bölge Bildiri Kitabı, s.717-733. Ankara.
- Bayhan, İ. H. (1962). *Mesken Tipleri ve Yerleşme Formları*. İstanbul: İstanbul Teknik Okulu Yayınları.
- Bilgin, İ. (1999). Serbest Plan, Serbest Cephe, Serbest Ev. *Cogito (Yapı Kredi Yayınları)*, 18, 144-157.

- Blakely, J. E. & Snyder, G. M. (1997). *Fortress America: Gated Communities in The United States*. Washington DC and Cambridge: MA: Brookings Institution Press and Lincoln Institute Of Land Policy.
- Bodamyalı, G. (2018). *Kapalı Sitelere Yönelik Hane Halkı Hareketliliğinin Kullanıcı Memnuniyeti Üzerinden Değerlendirilmesi: Ataköy Örneği*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Brenner, N. & Theodore, N. (2002). Cities and the Geographies of Actually Existing Neoliberalism. *Antipode*, 34 (3), 349-379.
- Buluklu, B. (2014). *Konutta Kullanıcı Katılımı Bağlamında Esneklik ve İki Adımlı Ev Sunumu Sistemi*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Caan, S. 2011. *Rethinking Design and Interiors: Human Beings in the Built Environment*. London: Laurence King Publishing.
- Calderia, T. (1996). Fortified Enclaves: The New Urban Segregation. *Public Culture*, 8, 303-328.
- Candaş, E. (2007). *İstanbul'da Dışa Kapalı Konut Sitelerinin Tasarımında Güvenlik Konusunun İrdelenmesi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Çakmakçı Yıldız, M. (2019). *Konutta Esneklik Kavramının Çocuk ve Mekan İlişkisi Üzerinden İncelenmesi*. Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Der, V. (2005). *Konut Uygulamalarında Kaliteyi Arttırıcı Bir Yöntem Olarak Tasarımda Kullanıcı Katılımı: Düzce-Beyciler Evleri Örneği*. Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Deniz, Ö.Ş. (1999). *Çok Katlı Konut Tasarımında Kullanıcıların Esneklik Taleplerini Karşılacak Yapı Elemanlarının Seçimine Yönelik Bir Karar Verme Yaklaşımı*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Deniz, Ö. Ş. (2004). 20.YY'da Değişebilir Konut Uygulamaları. *Arredamento Mimarlık Dergisi*, 100(66), 114-123.
- Deniz, Ö. Ş. (2011). Çok Katlı Esnek Konut Tasarım Yaklaşımları. *Çevre- Tasarım Kongresi*, s.301-312. İstanbul.
- Diker, M. (2021). *Konutta Esneklik Kavramının Kullanıcı Tercihleri Bağlamında Değerlendirilmesi*. Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- Dluhosch, E. (1974). Flexibility, Variability and Programming. *Industrialization Forum*, 5, 39-46.

- Doğan, M. C. (2022). *Dışa Kapalı Konut Yerleşimlerinde, Bütünleşen ve Ayırışan Yerleşimler Üzerinden, Sosyal ve Mekansal Ayırışma Bağlamında Bir Yöntem Önerisi: İstanbul/ Başakşehir Örneği*. Kocaeli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli.
- Dülgeroğlu Yüksel, Y. (1995). *Konut Mekanı Kavramının Tipolojik Temelleri*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Erata, K. (1998). *Toplu Konutlarda Kullanıcı İsteklerini Sistematize Eden Bir Tasarım Rehberi*. Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Edirne.
- Ercan, P. (2021). *Balıkesir'de Dışa Kapalı Konut Sitelerinin Kullanıcı Memnuniyeti Açısından İncelenmesi ve Yapı Bileşenlerinin Kalite Değerlendirmesi*. Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir.
- Estaji, H. (2017). A Review of Flexibility and Adaptability in Housing Design. *The New Arch*, 4(2), 37-49.
- Fletcher, B. (1996). *Sir Banister Fletcher's a History of Architecture*. Oxford; Boston: Architectural Press.
- Friedman, A. (1990). Design and Decision Making Model for Flexibility in North American Housing. *Open House International*, 15(1), 31-35.
- Grant, J. (2003). Planning Responses to Gated Communities in Canada. *International Gated Communities Conference: Building Social Division or Safer Communities*, s. 1-11, Scotland.
- Gücesan, M. (2014). *Esneklik Kavramının Konutlarda İrdelenmesi ve İstanbul Metropolünden Seçilen Örnekler Üzerinden Karşılaştırmalı Analizi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Gülaydın, D. (2004). *Konutta Memnuniyet ve Tasarım İlişkisi Açısından Çekirdek Konutlarda Esneklik Araştırması*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Gündoğdu, M., Kuru, A., Korhan, M. K., Yeler, G. & Erşan, Ş. (2019). Interaction Between Built Environmental Characteristics and Housing-Housing Environment User Satisfaction: The Case of Kırklareli City Centre. *Megaron*, 14 (4), 579-597.
- Güney Yüksel, F.C. & Seçer Kariptaş, F. (2019). Konut İç Mekânına Sürdürülebilir Yaklaşımlar. *Yakın Mimarlık Dergisi*, 2(2), 27-39.
- Gür, M. (2009). *Alt ve Orta Gelir Grubuna Yönelik TOKİ Konutlarında Kullanıcı Memnuniyetinin Araştırılması: Bursa Örneği*. Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bursa.
- Habraken, N. J. (1972). *Supports: an Alternative to Mass Housing*. London; The Architectural Press.

- Habraken, N. J. (2008). Design for Flexibility. *Building Research & Information*, 36(3), 290-296.
- Halu, Z. Y. (2024, Ocak 5). Yapı Mimarlık, Tasarım, Kültür, Sanat Dergisi. Çağdaş Mimaride Esnek Mekanların İzinde.: <https://yapidergisi.com/cagdas-mimaride-esnek-mekanlarin-izinde/>. adresinden alınmıştır.
- Hasgöl, E. & Özsoy, A. (2016). Konut Tasarımında Esnekliğin Farklı Konut Tipolojileri Üzerinden Tartışılması. *Tasarım + Kuram*, 12 (22), 69-79.
- Hasgöl, E. (2018). *Konut Tasarımında Bir Kalite unsuru Olarak Esneklik Temelli Yaklaşımların Değerlendirilmesi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- Hasol, D. (1988). *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü*. İstanbul: YEM Yayınları.
- Hesapçıoğlu, B. (2010). *Toplu Konutlarda Kullanıcı İhtiyaçlarına Bağlı Planlama ve Tasarımı Etkileyen Faktörler*. Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Edirne.
- İnal, E. (2008). *Afet Sonrası Kalıcı Konutlarda Esneklik Kavramının Değerlendirilmesi: Gölyaka-Düzce*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- İnceoğlu, N. (1982). *Mimarlıkta Bina Planlama Olgusu*. İstanbul: İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi.
- İpek, B. (2023). *Toplu Konutların Mekânsal ve Çevresel Kalitesinin Kullanıcı Memnuniyeti Açısından Değerlendirilmesi: Elazığ Toplu Konutları Örneği*. Dicle Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır.
- İslamoğlu, Ö. (2014). *Okullarda Esneklik Stratejilerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Yöntem Önerisi*. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Trabzon.
- İslamoğlu, Ö. (2022). Determining Female Housing Users' Housing Needs and Satisfaction Levels During the Pandemic. (*ICONARP*) *International Journal of Architecture and Planning*, 10(2), 444-464.
- İşlek, E. (2007). *İstanbul'da 1980 Sonrasında Oluşan Kapalı Konut Alanlarının İncelenmesi*. Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- İTÜ Konut Araştırma ve Eğitimi Merkezi (2020). *Konut Araştırma Projesi: Konut Araştırma Raporu Hazırlanması Dezavantajlı Grupların Barınma ve Konut İhtiyacının Karşılmasına Yönelik Kamunun ve Özel Sektörün Yapabileceklerinin Belirlenmesi*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Kellekçi, Ö. L. & Berköz, L. (2006). Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetini Yükselten Faktörler. *İtü Dergisi/a*, 5(2), 167-178.

- Kızmaz, K.C. & Çimşit Koş, F. (2015). Esneklik Kavramında Kullanıcı Katılımının Önemi ve Güncel Yaklaşımlar. *Beykent Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 8(2), 111-142.
- Kilerci, İ. (2003). *Kar Amaçlı Toplu Konut Firmalarında Yürütülen Üretim ve Pazarlama Çalışmalarının Kullanıcı İstekleri Üzerindeki Etkileri ve Ankara Angora Evleri Uygulaması*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Kurt, H. (2000). *Konut Sorunu ve Toplu Konut Üretiminde Belediyelerin Rolü*. Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Muğla.
- Kurtuluş, H. (2011). Gated Communities as a Representation of New Upper and Middle Classes in İstanbul. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 44, 49-65.
- Landman, K. (2000). The Urban Future: Enclosed Neighbourhoods?. *The Urban Future Conference*, s. 1-9. Johannesburg, Güney Afrika.
- Lang, J. T. (1987). *Creating Architectural Theory: The Role of the Behavioral Sciences in Environmental Design*. New York: Van Nostrand Reinhold Co.
- Lawson, B. (2005). *How Designers Think: the Design Process Demystified (4th ed.)*. London: Architectural Press.
- Leupen, B. (2005). A New Way of Looking at Flexibility. *Open House International*, 30(1), 55-61.
- Maslow, A. H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396.
- Morris, E. W. & Winter, M. (1978). *Housing, Family and Society*. New York: John Wiley & Sons.
- Mumford, L. (1961). *The City in History: Its Origins, Its Transformations, and Its Prospects*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Musgrove, J. (1973). A.D. Briefing Laboratories. *Arch. Design*, 712-715.
- Neufert, E. (2000). *Yapı Tasarımı (Türkçe Baskı)*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Norberg-Schulz, C. (1963). *Intentions in Architecture*. London: Allen And Unwin.
- Okutan, A. E. (2017). Sosyal Konut Tasarımlarında Esneklik Kavramı ve Bu Kavramın Proje Başarısı Üzerindeki Etkisi. *Uluslararası Peyzaj Mimarlığı Araştırmaları Dergisi (IJLAR)*, 1(2), 48-55.
- Oliver, P. (2003). *Dwellings: The Vernacular House Worldwide*. London: Phaidon.
- Oxman, R. M. (1975). Flexibility As A Planning Strategy. *ITCC Review*, 13, 60-64.
- Öymen Gür, Ş. (2000). *Doğu Karadeniz Örneğinde Konut Kültürü*. İstanbul: YEM Yayın.

- Özcan, Z. (1995). İç-Batı ve Güney-Batı Anadolu Geleneksel Mimarisinden Örneklerle Tarihsel Süreçte Kültürün Mekânı Biçimlendirmedeki Rolü. *VII. Uluslararası Yapı ve Yaşam Fuarı & Kongresi*. Bursa.
- Özgüven, U. Ö. (2008). *İstanbul'daki Lüks Konutların İncelenmesi ve Farklı Tiplerinin Karşılaştırılması*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Özkan, E. (1981). *Türkiye'de Konut Sorunu ve Ekonomik Sınırlamalar İçinde Konut Üretimini Finanslama Olanakları*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi İnşaat ve Mimarlık Fakültesi.
- Özkan, G. N. (Ölçenoğlu). (1998). *Toplu Konutların Esneklik Açısından İncelenmesi*. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Özsoy, A. (1994). *Konut Tasarım ve Değerlendirmesinde Davranışsal Veriler*. İstanbul: İTÜ.
- Pérouse J. F. & Danış, A. D. (2005). Zenginliğin Mekanda Yeni Yansımaları: İstanbul'da Güvenlikli Siteler. *Toplum ve Bilim*, 104, 92-123.
- Polat, M. (2024). *Mimarlıkta Esneklik Kavramının Yapı Malzemeleri ve Uygulama Açısından İncelenmesi*. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Priemus, H. (1993). Flexible Housing: Fundamentals and Background. *Open House International*, 18(4), 19-26.
- Rapoport, A. (1969). *House Form And Culture*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Salıhoğlu, T. (2001). *K.K.T.C'de Kırsal Alan Yerleşimlerine Dayalı Konut Üretimi İçin Bir Model*. Yakın Doğu Üniversitesi, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Lefkoşa.
- Saygıcı, H. S. (2004). *Üst Gelir Grubuna Yönelik Tasarlanan Konut Alanlarının Değerlendirilmesi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Saygılı, N. (1995). *Konut Tasarımında Kullanılabilecek Boyutsal Kullanıcı Gereksinmelerine Dayalı Veri Dosyaları*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Schneider, T. & Till, J. (2005). Flexible Housing: Oppourtunities and Limits. *Architectural Research Quarterly*, 9(2), 157-166.
- Schneider, T. & Till, J. (2007). *Flexible Housing*. Oxford: Architectural Press Elsevier Linancre, Jordan Hill.
- Sebestyen, G. (1978). What Do We Mean By 'Flexibility' and 'Variability' of Systems, *Building Research And Practice*, 6(6), 370-374.

- Somer, H. & Umur, C. (1978). *Uyabilirlik, Esneklik, Değişebilirlik Kavramları Üzerine*. İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi, Yapım ve Yapı Sistemleri Kürsüsü Seminer Notu.
- Süvari, A. & Çeliktepe, S. (2023). Esneklik ve Değişebilirlik Kavramlarının Toplu Konut İç Mekân Tasarımlarına Etkisi. *Tasarım Mimarlık ve Mühendislik Dergisi*, 3(1), 81-90.
- Şener, H. (1983). *Geleneksel Konutların Onarım Yenileme Çalışmalarının İhtiyaçsal Değerlendirme Yolu ile Bir Yaklaşım*. İstanbul: İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi.
- Tatlı, B. (2008). *Esneklik ve Değişebilirliğin Çelik İskeletli Çok Katlı Konut Yapılarında İrdelenmesi*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Tapan, M. (1972). Prefabrike Elemanlarla Yapımda Esneklik ve Değişkenlik Sorunu. *İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, YAK Bülteni*.
- Temiz, G. (2009). *Konutta Değişim: Mekansal ve Estetik Kalitenin İzmir Örneği Üzerinde İncelenmesi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Tortop, H. (2001). *Toplu Konut Planlamasında Esneklik Sorununa Ön Üretim Doğrultusunda Bir Yaklaşım Araştırması*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Turgay, O. (2022). User-Oriented Transformability of Interiors within the Framework of Changing Living Needs with the Covid-19. *Journal of Interior Design and Academy*, 2(1), 77-96.
- Turner, J.F.C. (1988). *Building Community: a third world case book from habitat international coalition*. London: Building Community Books.
- Tümer, Ö. (2006). *Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerinin Bursa'daki Örnekler Kapsamında Değerlendirilmesi*. Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bursa.
- URL-1. (2025, Haziran 29). Beykoz konakları: <https://www.tepe.com.tr/tr/beykoz-konaklari> adresinden alınmıştır.
- URL-2. (2025, Haziran 29). Ulus Platin Sitesi: <https://www.lotusproje.com/n-a-3> adresinden alınmıştır.
- URL-3.(2025, Haziran 29). Mashattan: <https://residenceindex.com/proje/2/mashattan.html> adresinden alınmıştır.
- URL-4. (2025, Haziran 29). Köroğlu İnşaat, Beysu Konakları: <https://www.korogluinsaat.com.tr/proje/23/beysu-konaklari> adresinden alınmıştır.
- URL-5. (2025, Haziran 29). Unite d'Habitation: <https://www.arkitektuel.com/unite-dhabitation/> adresinden alınmıştır.

- URL-6. (2025, Haziran 29). Vielfalt der Moderne: <https://vielfaltdermoderne.de/en/mies-van-der-rohe-2/> adresinden alınmıştır.
- URL-7. (2025, Haziran 29). Rietveld Schröder Evi: <https://www.arkitektuel.com/rietveld-schroder-evi/> adresinden alınmıştır.
- URL-8. (2025, Haziran 29). Dezeen: <https://www.dezeen.com/2014/03/20/opinion-justin-mcguirk-le-corbusier-symbol-for-era-obsessed-with-customisation/> adresinden alınmıştır.
- URL-9. (2025, Haziran 29). Le Corbusier, Maison Citröhan: <https://architecture-history.org/architects/architects/LE%20CORBUSIER/OBJECTS/1927,%20Maison%20Citr%C3%B6han,%20STUTTGART,%20GERMANY.html> adresinden alınmıştır.
- URL-10, (2025, Kasım 25). Trabzon'un Tarihi: <https://www.ktu.edu.tr/eyi/trabzonuntarihi> adresinden alınmıştır.
- URL-11, (2025, Kasım 25). Trabzon Hakkında Bilinmesi Gerekenler: <https://karsem.karatay.edu.tr/trabzon-hakkinda-bilinmesi-gerekenler?srsltid=AfmBOop8T2MfvjO62R2IlgkH-KSgxFIIDXHpiyrcIpYfYp5ECnQ7gKkI> adresinden alınmıştır.
- URL-12, (2025, Haziran 29). Trabzon Dilsiz Harita: <https://paintmaps.com/tr/bos-haritalar/75c/Trabzon-haritasi-bos-dilsiz> adresinden alınmıştır.
- URL-13, (2025, Haziran 29). Google Earth, Armada Residence, Yıldızlı, Trabzon: https://earth.google.com/web/@41.00316696,39.62638171,56.03543099a,619.0383155d,35y,359.99999648h,0t,0r/data=CgRCAggBOgMKATBCAggBSg0I_____ARAA adresinden alınmıştır.
- Uzel, N. (2001). *Esnek ve Adapte Olabilir Konutlar İçin Değerlendirme Rehberi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Uzunoğlu, K. & Özer, H. (2014). Toplu Konutların Ön Tasarım Aşamasında Değerlendirilmesi. *Megaron*, 9(3), 167-189.
- Tokbaş H. & Üçışık, F. (2015). *Sektörel Bazda Tüketici Hukuku ve Uygulamaları*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Ünügür, M. (1973). *Kültür Farklarının Mutfaklarda Mekân Gereksinmelerine Etkilerinin Saptanmasında Kullanılabilecek Bir Ergonomiks Metod*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Ünügür, M. (1986). *Bina Bilgisi Ders Notları*. İstanbul: İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi.
- Üstün, B. (2000). *Konut Tasarımında Esnek Planlama Amaçlı Yaklaşımlar ve Tasarımda Kullanıcı Katılımının Öneminin Eskişehir Örneğinde İncelenmesi*. Mimar Sinan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- Vale, B. & Vale, R. (2000). *The New Autonomous House: Design and Planning for Sustainability*. London: Thames & Hudson.

- Yakın, Ö. (2018). *Afet Konutlarında Esneklik ve Değişebilirlik Kavramları*. Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanatta Yeterlik Tezi, Ankara.
- Yakın, Ö. (2022). Toplu Konut Tasarımında Esneklik ve Değişebilirlik Kavramları. *Online Journal of Art and Design*, 10 (1), 9-22.
- Yazıcı, S. (2025). Kişisel Fotoğraf Arşivi.
- Yıldırım Ateş, A. (2023). *Evrensel Tasarım İlkelerine Uygun Konut ve Konut Çevresi Tasarlama Kılavuzu Önerisi: Kapalı Konut Yerleşkeleri Üzerinden Bir Değerlendirme*. Konya Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Doktora tezi, Konya.
- Yıldız, E. (2011). *Konya’da Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerinde Kullanıcı Memnuniyeti Araştırması*. Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Yıldız, Ö. (2021). *Dışarıya Kapalı Sitelerin Aydın Kentinde Mekansal Analizi*. Konya Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Yıldız Kuyrukçu, E. & Ulusoy M. (2014). Yeni Konutlaşma Eğilimi Olan Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerinde Kullanıcı Memnuniyeti Analizi: Konya Örneği. *Selçuk Üniversitesi Mühendislik Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 2(3), 1-12.
- Yücel, O. (2008). *Toplu Konutlarda Modülerlik ve Esneklik Kavramları, İstanbul’daki Toplu Konutların Plan Tipi Üzerinden Analizi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Yürekli, F. (1983). *Mimari Tasarımda Belirsizlik: Esneklik / Uyabilirlik İhtiyacının Kaynakları ve Çözümü Üzerine Bir Araştırma*. İstanbul: İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi.
- Zorlu, T. (2004). *Müstakil Konut Sitelerinde Değişim/ Dönüşüm Sorunsalı ve Kimlik: Trabzon Örneği*. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora tezi, Trabzon.

ÖZGEÇMİŞ

İlköğrenimini Mehmet Akif ERSOY İlköğretim Okulu'nda bitirdikten sonra lise eğitimini 2010 yılında Trabzon (Anadolu) Lisesi'nde tamamladı. 2010-2011 öğretim yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık bölümünde lisans eğitimine başladı. 2014 yılında bu bölümden mezun oldu. 2021 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İç Mimarlık Anabilim dalında tezli yüksek lisans programına başladı. Halen yüksek lisans programına devam etmektedir. Orta derecede İngilizce bilmektedir.

